Glas Islama

صوت الاسلام

vjera ◉ društvo ◉ kultura

بسم الله الرحمن الرحيم

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلاً مِمَّنْ دَعَآ إِلَى اللهِ
وَعَمِلَ صَالِحاً وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: "Ja sam doista musliman!"

(Fussilet, 33)

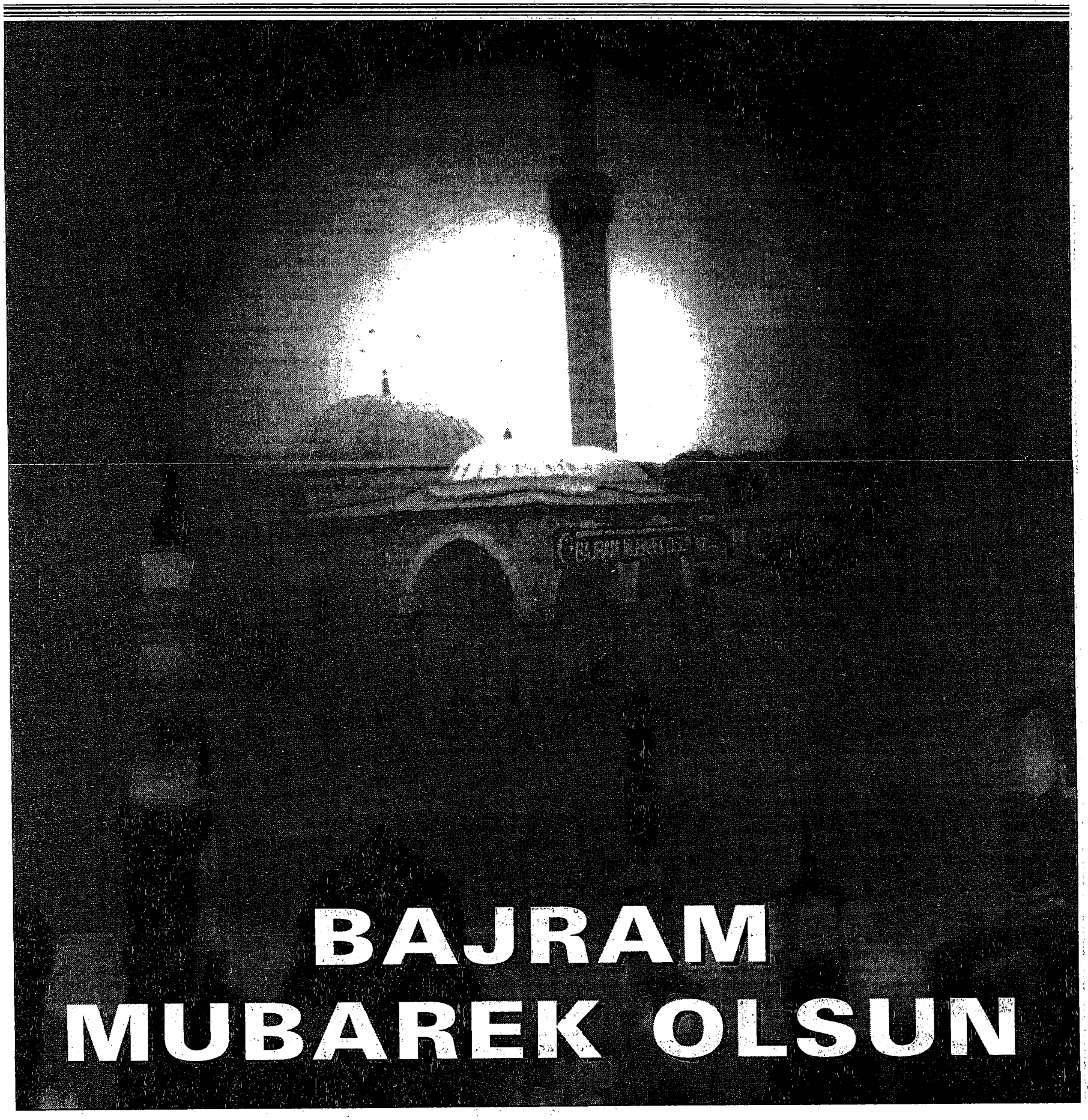

UOČI BAJRAMA

Bajrami su dani radosti. Vjerničke duše, okupane nurom ramazanskih mukabela, teravija, i ostalih muslimaskih ibadeta s čežnjom iščekuju Božiju milost i oprost. Jer, Allah prašta postačima baš u ovom mubarek mjesecu. Svi narodi, zajednice i skupine ljudi baštine praznike ili blagdane posvećujući im posebne trenutke veselja ili topline.

Zašto i zbog čega se radovati? O kakvom uspjehu je riječ? Iz velike milosti prema svojim robovima, Bog dž.š. pročišćuje čovjeka duhovno, spremajući ga da prihvati kur'ansku poruku. Baš kao što Resulullah na brdu Hira, sa šakom hurmi i gutljajem vode, prihvata i prenosi Božiju Objavu. Pošto je Islam harmoničan sklop duševnog i tjelesnog, on također zahtijeva i materijalno čišćenje, koje se svakako ogleda kroz ustanovu zekata i sadekatul-fitra. Naš post bez ostvarivanja spomenutih vidova duhovne i materijalne žrtve neće biti potpun, te ćemo tako izgubiti obećanu nagradu za post, koju jamči sam Allah dž.š. Ramazan je uistinu mjesec istinske solidarnosti koju moraju osjetiti oni kojima je najpotrebnija. Islam i njegovo jačanje u Sandžaku, putem obrazovnih institucija, su obavezujuća stvar svakog vjernika na tom području. A Gazi-Isabeg medresa je upravo taj rasadnik Islama, koji stalno nudi mlade i vrijedne misionare Allahove vjere. Oni, taleba, biti će, ako Bog da, nasljednici Allahovih pejgambera i lučonoše Islama gdje budu živjeli i radili.

Stoga ih, bez sumnje, moramo podržavati, pomagati i jačati na tom trnovitom ali veličanstvenom putu.

Tada će Ramazan dobiti smisao a Bajram postati, s punim pravom, danom radosti i sveukupnog veselja.

Bajram-i-šerif mubarek olsun!

Mustafa Fetić

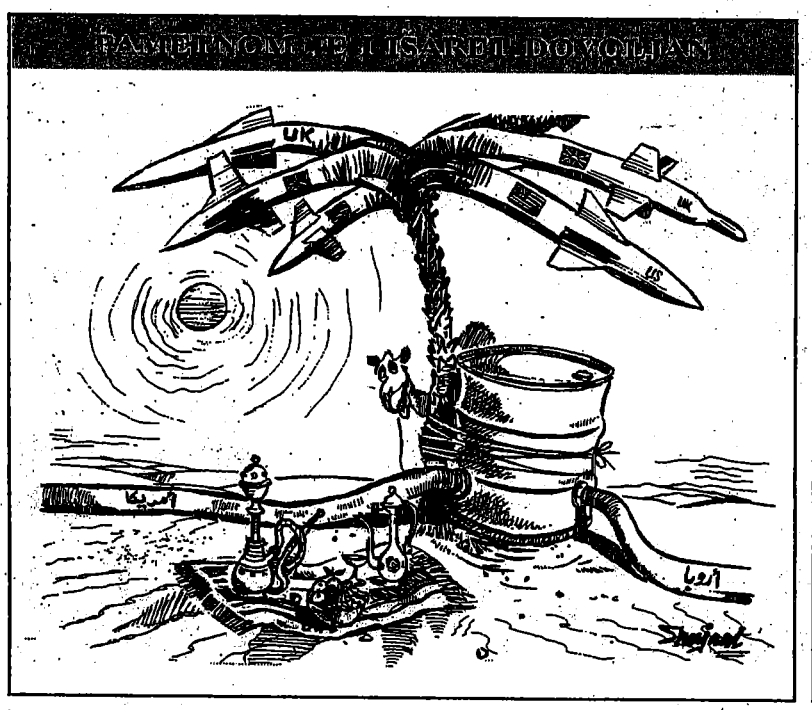

PISMA ČITALACA

JA VOLIM ALLAHA DŽ.Š. IZNAD SVEGA

Odlučih u ime Allaha dž.š. da vam uputim par riječi o svojoj odluci, nijetu da ispunim Allahov dž.š. farz i odjenem se islamski, onako kako je naređeno Kur'anom i sunnetom.

Ja sam Azra. Jedna sam od 25 članova porodice Nuhambašić. Allahov dž.š. sam rob, a kćerka oca Hivza i majke Zorice. Rođena sam u Minhenu 1982. god., gdje i danas živim. Osim mene Allah dž.š. dao je mojim roditeljima moga brata Edina (1986.).

Tamo (u Njemačkoj) nemam mnogo drugarica i drugova koji su muslimani, ali iako se nazivaju muslimanima, ne pridržavaju se propisa Kur'ana. Do skoro sam i ja bila samo imenom muslimanka, doduše, po mom mišljenju, više upućena u vjeru od njih i to od strane mog oca, ali niukom slučaju nisam htjela staviti mahramu na glavu, odnosno obući se po islamskom propisu. Moju odjeću do skora sačinjavale su farmerice i ponekad uske majice. Veliki udio u tome da se ne oblačim kao pripadnica Islama imalo je moje društvo, a s' jedne strane sam se plašila reakcije moje majke i njene porodice, koja živi u Vojvodini. Svaki put, a to je bilo veoma često, kada bih doputovala iz grada u kome su mi crkvena zvona probadala srce i parala uši, a vidjevši toplinu i sigurnost koju mi je pružao Novi Pazar pun džamija sa kojih se pet puta dnevno veličao naš Gospodar, srce bi mi poskočilo od radosti. Svakim dolaskom u Pazar saznala sam nešto novo o vjeri Islamu od strane moga amidže i njegove hanume, moje amidžinice, i dobijala na mahove želju da sam i ja islamski obučena kao moja amidžinica i moja sestra, tj. njena ćerka koja pohađa prvi razred Medrese. Želeći da pravim društvo sestri, kada bismo išle u grad ili do bike i deda; stavljala sam i ja mahramu na glavu. To sam počela činiti i u svom rodnom gradu kada sam odlazila na vjersku pouku. Bilo mi je sve jedno šta će ljudi koje sam sretala misliti o meni, dok ranije nije bilo tako. Mahrama na mojoj glavi učinila je da se osjećam iznad svih njih, ali ipak nisam još mogla učiniti taj korak da zauvijek stavim mahramu na glavu. Noćima nisam mogla da spavam. Razmišljala sam šta je pravo za mene, iako sam to u podsvijesti znala. Još uvijek su ovosvjetske čari uticale na mene. Ta borba u meni vodila se do onog dana (02.01.1998.) kada sam konačno shvatila da je mahrama moj jedini ŠTIT. Tih dana počele smo, moja sestra Aida i ja, da čitamo knjigu "Život poslije smrti". Kada sam odlučila pokriti se rekla sam Aidi da će to biti u bliskoj budućnosti, za dvije, eventualno tri nedjelje nakon povratka u Njemačku. Kada smo pročitale knjigu do kraja, odlučila sam da to bude prvi dan kada pođem u školu, tj. dan po mom povratku. Mogu reći da je ova knjiga ubrzala moju odluku. Allah dž.š. da nagradi njenog autora El-Gazalija. Nakon ovoga cijelu porodicu obradovale smo ovom vješću. Najviše se, po mom mišljenju, obradovao moj otac koji mi je sve ove godine strpljivo pričao o Islamu sa nadom da ću sama, svojom voljom, staviti mahramu na glavu. Moja majka o ovome ne zna još ništa, ali čim stignemo u Minhen saznaće moju odluku. Ja volim Allaha dž.š. iznad svega. Hoću da ispunim taj farz i "niko" me u tome ne može spriječiti. Ja ću u svojoj školi biti jedina islamski odjevena i pored tolikih muslimana, ali nadam se ne i posljednja.

Ovo pismo napisala sam sa ciljem da pomognem sestrama muslimankama koje se nalaze u istoj situaciji u kojoj sam i ja bila, da se odluče za mahramu.

Moj vam je savjet da učinite taj korak prema džennetu, da spasite sebe a potom i svoje roditelje džehennema i njegovih strahota. Ovaj svijet je samo kočija za budući život. Ako budemo obezbijedili dobru kočiju, ispravnu, veoma lahko stići ćemo do tamo, na Ahiret i, ako Bog da, ući u džennet a spasiti se kazne, tj. džehennema. Na kraju svima preporučujem da pročitaju knjigu od El-Gazalija - "Život poslije smrti".

Esselamu-alejkum

Azra Nuhambašić

Glas Islama
Vjera, Društvo, Kultura
Izdavač:
Izdavačka ustanova "El-Kelimeh", Novi Pazar
Glavni i odgovorni urednik:
Mustafa FETIĆ
Urednik:
Fehim KAJEVIĆ
Tehnički urednik:
Mirsad FIJULJANIN
Lektor:
Samir ŠKRIJELJ
Redakcija:
Mevlud ef. DUDIĆ, Ramiz ef. HAMIDOVIĆ, Hajro ef. TUTIĆ, Bekir ef. MAKIĆ, Esad KOLAŠINAC, Enver UJKANOVIĆ, Mirsada BURDŽOVIĆ i Midhat HAJROVIĆ
Saradnici:
Nezir ef. SALIHOVIĆ, dr. Muharem Spiča (Novi Pazar), Tesrif SAČIĆ (Sjenica), Umer HADŽIĆ i Muhamed FETIĆ (Rožaje), Ademef. ZILKIĆ i Nusret ef. GUSINAC (Rutin), Nadir ef. DAČIĆ i Fejsal HALILOVIĆ (Prijepolje), Enes ef. SVRAKA i Ismet TRBOVIĆ (Priboj), Sadir ef. SMAILOVIĆ (Podgorica), Selman LJAČEVIĆ (Tuzi), Rifat ef. ĆUKOVIĆ (Ulcinj), Sinan ef. LATIĆ (Plav), Redžep ef. LIULJANOVIĆ (Gusinje), Mr. Ismail BARDHI (Makedonija), Enes ef. ZUKORLIĆ (Njemačka), Jasmin ef. DEMIĆ (Švicarska)
Kompjuterska priprema:
PC - PERFECT Novi Pazar
Štampa:
GRAFOKARTON, Prijepolje
Adresa redakcije:
Ul. 1 Maj 70/b
36300 Novi Pazar
tel/fax: (+381) 20 25 626
Žiro-račun:
42500-603-1-21338
Rukopisi i fotografije se ne vraćaju.
Rješenjem od 12.12.1996. g. GLAS ISLAMA je registrovan kod Ministarstva za informacije Republike Srbije pod registarskim brojem 2281.

IZMEĐU DVIJE SMRTI

"One koji vjeruju i čine dobra djela i namaz obavljaju i zekat daju čeka nagrada od Gospodara njihova i nikoga se oni neće bojati i ni za čim neće tugovati." (El-Bekare 277)

I

Islam zabranjuje kamatu, monopol i gomilanje velikih materijalnih uštedevina a odnosi između ljudi zasnovani su na uzajamnim obavezama a ne na eksploataciji.

Islam želi od muslimana da budu iskreni vjernici, da slijede Allahov dž.š. zakon i da budu jak, napredan, prosvjećen i bogat narod, kako bi time postigli dobro ovoga svijeta i dobra ahireta - budućeg svijeta. Upravo u postizanju ove najveće islamske harmonije i ravnoteže između dobra ovog svijeta i dobro ahireta, zekat kao islamska ustanova ima važnu funkcionalnu ulogu.

Svi islamski učenjaci su saglasni da je zekat stroga islamska dužnost - farz. Kuran ga je proglasio vjerskom dužnošću, značajnom koliko i vjerovanje u Allaha Jednog, koliko i namaz, post ili hadždž.

H. hfz. Halid Hadžimulić u jednoj od svojih hutbi objavljenih u "Glasniku" kaže: *"Zekat je jedan od pet islamskih šartova, pet stubova, na kojima počiva zgrada Islama. Ta ustanova ustanovljena je zato da osigura materijalnu bazu za opstanak i održavanje te islamske zgrade".*

Hasan Škapur, rahmetullahi alejhi, u komentaru Buharijine zbirke hadisa navodi: *"Davanje zekata je farz i to od zlata, srebra i robe koja je preko godine u rukama punoljetnog muslimana i od svih poljoprivrednih proizvoda".*

Davanje zekata je obavezna dužnost propisana Kur'anom, a način i postotak davanja zekata na pojedine vrste imovine, koja podliježe zekatu, propisani su hadisom.

Dakle, zekat je jedna od osnovnih materijalnih obaveza muslimana prema siromasima, nevoljnicima, siromašnim učenicima, studentima, zarobljenicima, borcima za Islam, prezaduženima i putnicima-namjernicima. Buharija prenosi da je Kušejrija rekao: "Ko negira dužnost davanja zekata, taj izlazi iz Islama".

Nažalost, u našem okruženju često se čuje iskrivljeni glas o zekatu. On je svakako proizvod pogrešnog mišljenja laika da je zekat milostinja koju daju bogati ljudi. Kod takvih "tumača" zekata, očito da su pomiješane ustanove sadake i ustanove zekata.

Zekat nije niti milostinja, niti doprinos, niti porez.

Milostinja i doprinos su dobrovoljna davanja i prepuštena su u potpunosti slobodnoj volji davaoca, a što nije slučaj kod zekata koji je naredba - farz.

Zekat spada u najveće Allahove dž.š. zapovijedi - farzove i kao takav spominje se u Kur'anu ne preko sedamdeset mjesta, a uporedo sa namazom na preko trideset mjesta, što je najbolji dokaz koliku mu važnost Allah dž.š. i vjera Islam daju.

II

Kralj rječitosti Emir Šekib Arslan u knjizi "Zašto su muslimani zaostali a drugi napredovali" kaže da imaju dvije vrste smrti. Prvo je smrt radi života, a to je ona smrt na koju Kur'an bodri muslimane, kada neprijatelj posegne protiv njih i to je ona smrt za koju veli arapski pjesnik: *"Uzmakoh nastojeći da zadržim život, pa ne nađoh za se boljeg života od navale".* To je ona smrt kojom umire Francuz za život Francuske, Nijemac za život Njemačke, Englez radi Velike Britanije itd, smatrajući svojom dužnošću, od koje neće ni jedan čas izostati.

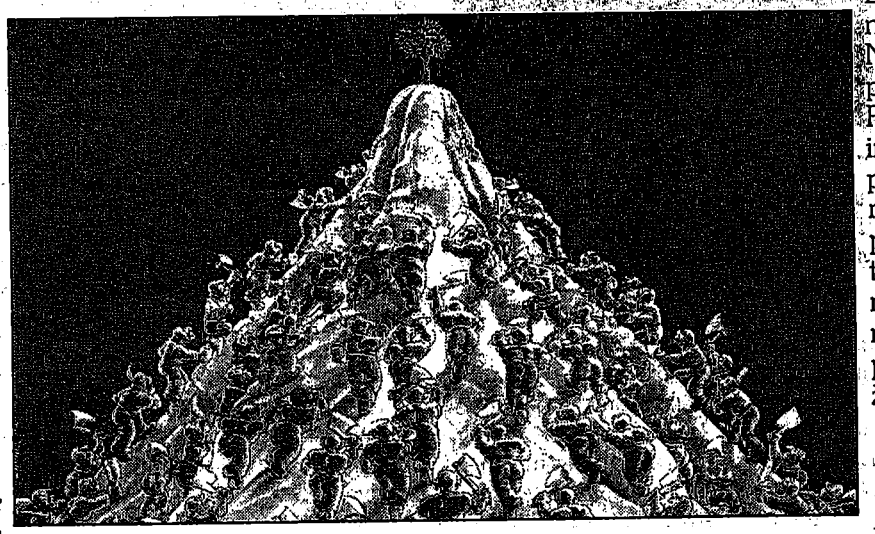

Druga je vrsta smrti radi produživanja umiranja, zaključuje Emir Šekib Arslan, a to je smrt kojom muslimani umiru u službi onih država koje su okupirale njihove krajeve. To je stoga što oni umiru pomažući tim okupatorima protiv njihovih neprijatelja...

U bici na Bedru (16. Ramazana 624.) muslimani su krenuli u borbu protiv mušrika, ali su imali strah i nesigurnost jer su bili malobrojni i slabiji. Međutim, tada je Allah spustio drijemež na njih, pa je neke uhvatio dubok san, tako da su doživjeli poluciju i postali nečisti, da bi ih šejtan potom počeo plašiti smrću i odvraćati od borbe. Zatim je Allah dž.š. spustio blagu kišu da se okupaju i očiste i da im učvrsti pijesak ispod nogu prilikom kretanja u borbi. Kada su se vojske sukobile, Allah je poslao meleke i kafiri su doživjeli ubjedljiv poraz u prvoj bici između muslimana i mušrika.

Allah je poslao više hiljada meleka na Bedr. Zato je Dan Bedra dan moralnosti i Istine. Dan susreta meleka koji su razlučili Istinu od laži, zato je Bedr bio dan velikog ispita (kada su se na muci spoznali junaci). Za našu kolektivnu (a i pojedinačnu) nevolju za nas Bedr još nije završen. Još mu nismo dostojni i nismo prijenuli dovoljno za njegovu kožu, za njegovo dostojno nursko lice. Da li ćemo od dvije smrti izabrati samo jednu, zavisiće od svih nas, od našeg ummeta i snage i ljubavi da spoznamo našeg Gospodara.

III

U knjizi profesora mučenika Morteza Motaharija "Uzroci naklonosti ka materijalizmu" u poglavlju - Izražavanje laičkog gledišta, piše i ovo: "Kažu da je jedna osoba pitala zašto je Bog golubu dao krila, a kamili nije? Odgovoreno je da, ako bi kamila imala krila, onda za nas ne bi bilo života. Kamila bi letjela, rušeći sve naše kuće od blata i cigle". Nekog drugog su pitali, koji je razlog postojanja Boga, a on je rekao: "Kad ne bi bilo nečega, ljudi ne bi pričali o tome". Nešto se slično i mi pitamo već dva puta u dvije godine, u mjesecu Ramazanu, kada nas komšijska lavina (ohole) laži pokušava da poplavi, preobučena u nakazi "mečke i mečkara". Mečkare mučki, onako pužeći šalju mečkarevi čauši i mentori, sa pozicije čmanjave i neartikulisane (lične) vlasti, ponižavajući uzgred jednu dostojnu profesiju - žurnalistiku, kroz klasičnu žutu i jeftinu štampu.

"One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali, Allah će i na ovom i na onom svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti. A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i pravi grijeh." (Saveznici, 57-58)

Bez dvojbe , i "mečkari" su poučeni, ako ništa, radi vehte zabave i udijela milostinje, zarad same mečkine igre (i njenog tromog plesa ili azginluka) i za one teške zvukove bubnja i defa koji traju samo onoliko koliko im se udijeli milostinja na javnom mjestu (u čaršiji). Begenišući se samo jedan dan!

Molimo Allaha dž.š. da povrati na pravi Put našu zalutalu braću i da ih oslobodi šejtana, laži, smutnje i oholosti...

"Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer - lijepa riječ je kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi -, a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili. A ružna riječ je kao ružno drvo: iščupanom drvetu s površine zemlje nema opstanka." (Ibrahim, 24-26)

"Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi ..." (El-Isra, 53)

U povodu svečanog proglašenja Ustava IZ-e BiH (Ponedjeljak, 29. Ša'ban 1418/29.12.1997.)

MORA SE JASNO OZNAČITI KO JE ZA ŠTO ODGOVORAN

BISMILLAHIR-RAHMANIR-RAHIM

Kur'an, el-Maida: Ajet 42. - Mi smo objavili Tevrat, u kojem je uputstvo i svjetlo. Po njemu su Jevrejima sudili vjerovjesnici, koji su bili Allahu poslušni i čestiti ljudi, i učeni, od kojih je traženo da čuvaju Allahovu knjigu, i oni su nad njom bdjeli. Zato se, kad budete sudili, ne bojte ljudi, već se bojte Mene, i ne zamjenjujte riječi Moje za nešto što malo vrijedi! A oni koji ne sude prema onome što je Allah objavio, oni su pravi nevjernici.

Kur'an, el-Maida: Ajet 47. - I sljedbenicima Indžila smo bili naredili da sude prema onome što je Allah objavio u njemu. Oni koji nisu sudili prema onome što je Allah objavio - pravi su griješnici.

Kur'an, el-Maida: Ajet 48. - A tebi (Muhammede) objavljujemo Knjigu, samu istinu, da potvrdi knjige prije objavljene i da nad njima bdi. I ti im sudi prema onome što Allah objavljuje i ne povodi se za prohtjevima njihovim, i ne odstupaj od Istine koja ti dolazi; svima vama smo zakon i pravac propisali. A da je Allah htio, On bi vas sljedbenicima jedne vjere učinio, ali, On hoće da vas iskuša u onome što vam propisuje, zato se natječite ko će više dobra učiniti; Allahu ćete se svi vratiti, pa će vas On o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti.

Medinski ustav (612): Član I. - U ime Boga Milostivog, Samilosnog!

Evo što je Poslanik Muhammed propisao vjernicima i pokornicima iz redova Kurejšija i Jesriba, kao i onima koji su ih slijedili, te su im se kasnije priključili i borili se na njihovoj strani.

Medinski ustav: Član 2. - Oni sačinjavaju jednu zajednicu (Ummet) izvan ostalih ljudi.

Medinski ustav: Član 12b. - Nijedan vjernik neće se uortačiti s klijentom nekog drugog vjernika, na njegovu štetu.

Medinski ustav: Član 13. - Bogobojazni vjernici moraju se suprostaviti nasilniku ili onome tko snuje nepravdu ili zločin, krši prava ili unosi nemir među vjernike. Neka svi dignu ruku na takvoga, pa bio on i sin jednog od njih.

Medinski ustav: Član 14. - Nijedan vjernik ne smije zbog nevjernika ubiti drugog vjernika, niti podržati nevjernika protiv vjernika.

Medinski ustav: Stav 15. - Budući da je Božija zaštita nedjeljiva, i najskromniji od vjernika može pružiti punovrijednu zaštitu, jer vjernici su jedan drugome braća.

Medinski ustav: Član 16. - Oni Židovi, koji se s nama povežu, stječu pravo na našu pomoć i podršku; nitko ih neće tlačiti niti će pomagati neprijateljima njihovim.

Medinski ustav: Član 17. - Budući da je mir među vjernicima nedjeljiv, nijedan vjernik ne smije mimo drugih vjernika sklopiti mir koji se ne zasniva na jednakosti i pravdi.

Medinski ustav: Član 37a. - Židovi će podmirivati svoje troškove, a muslimani svoje. Neka se ispomažu protiv

neprijatelja ovog Ustava. Neka njeguju dobre odnose i neka među njima vlada mir. Neka se drže ovoga Ustava i neka ga ne krše.

Medinski ustav: Član 37b. - Ne nanosite štetu savezniku svome, a pomažite potlačenim.

Medinski ustav: Član 40. - Osobe pod zaštitom (džar) smatrat će se ravnopravnima sa zaštititnicima. Nema više ni tlačitelja ni potlačenog.

Medinski ustav: Član 42. - Za sve što se dogodi između onih kojima je ovaj Ustav namijenjen, za sve svađe i zločine treba se obratiti Bogu i Muhammedu Božijem poslaniku, neka mu je Bog sklon i neka ga štiti. A Bog jamči da će se ovaj Ustav najsavjesnije provoditi.

Ustav Islamske zajednice 1418/1997. Član 1. - Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini je jedna i jedinstvena zajednica muslimana u Bosni i Hercegovini, Bošnjaka izvan domovine i drugih muslimana koji je prihvataju kao svoju.

Braćo i sestre,
Uvaženi sabornici,
Gospodo ministri,
Ekselencije,
Dragi prijatelji,

Mi smo se večeras ovdje sastali da posvjedočimo donošenje Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, najvišeg pisanog dokumenta koji u sebi sadrži načela, pravila i propise o načinu vladanja onim stvarima koje se tiču organizirane zajednice muslimana koji slobodno i javno očituju vjeru Islam.

Budući da se učenje Islama izvodi iz Kur'ana, zadnje Božije objave, i prakse zadnjeg Božijeg poslanika, onda gore navedeni ajeti i dijelom citirani članovi Medinskog ustava, jasno pokazuju da je Islam prvo vjera istine, pravde i prava, pa onda sve drugo što iz toga proizilazi.

Alejhisselam je, dakle, dao napisati na papir (sahifah) kakvi treba da budu odnosi među muslimanima, kao i odnosi među muslimanima i nemuslimanima u gradu Medini, jednom riječu kakva treba da bude jedna organizirana zajednica.

Mora se znati i napisati procedura putem koje se ostvaruju pojedinačna i grupna prava ljudi u zajednici.

Mora se jasno označiti ko je za što odgovoran i kome se polaže računa za povjerene dužnosti. Oni kojima se povjerava dužnost moraju znati da predstavljaju zajednicu.

Pisanim Ustavom mora se precizirati ko kakve ovlasti može imati i pod kojim uvjetima, te koje ovlasti se ne mogu miješati - predstavničke, zakonodavne, izvršne.

Također, Ustavom se tačno propisuje javnost i tajnost poslova u zajednici a sve u svrhu postizanja što boljeg bratstva, solidarnosti i općeg napretka.

Braćo i sestre,

Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini koji je pred vama, pisan je dugo i s velikom ozbiljnošću i odgovornošću.

To je po redu Sedmi ustav Islamske zajednice.

Znam da su u osmišljavanju ovog Ustava bili uključeni naši vrhunski stručnjaci za šeriatsko pravo, građansko pravo, eksperti za povijest prava, te eksperti za opću i povijest Islamske zajednice.

Poznato mi je da su konsultirane i neke ambasade islamskih i zapadnih zemalja za mišljenje i sugestije.

Tekst nacrta Ustava bio je duže vrijeme na javnoj raspravi među muftijama, muderrisima, imamima. Objavljen je u našim zvaničnim i poluzvaničnim glasilima i novinama.

Dakle, pružena je mogućnost svakome da vidi, pročita i pridonese što boljem sadržaju ovog Ustava.

Nekoliko zasijedanja Sabora posvećeno je raspravi o tom Ustavu. Sabornici su veoma ozbiljno shvatili svoju odgovornost za donošenje ovako važnog dokumenta za Islamsku zajednicu.

Nakon svega što je urađeno u Ustavu i oko Ustava, uvjeren sam da će to biti dokument trajne vrijednosti, nadam se bar trajniji nego što su to bili neki raniji ustavi.

Nije dobro da se dokumenti ustavne važnosti često mijenjaju. Često donošenje ustava govori o krhkosti duha jedne zajednice. Nadam se da je naš duh, tj. duh naše zajednice, očvrsnuo i da ga više neće omekšavati nikakve promjene, niti će ga rastakati ideološki vjetrovi.

Ustav je dobra pretpostavka za djelotvoran i organiziran rad jedne zajednice ili jednog društva. To nije, međutim, i garancija da će sve funkcionirati bez poteškoća. Odnosno, nije moguće upisati u Ustav sve ono što se u stvarnom životu događa. Ali, isto tako, nije moguće organizirati život zajednice bez pisanih pravila - ustava, zakona, normativnih akata - na kojima se formalno i suštinski čuva i osnažuje jedinstvo, svrha i smisao džematskog života bez kojeg se ne može prepoznati ni Islam ni muslimani u vremenu i prostoru.

Dozvolite mi još da u ovom svečanom povodu podcrtam tri stvari kojih bismo se trebali kloniti i pet stvari kojih bismo se trebali pridržavati:

1. Ne bismo trebali podržavati samovolju pojedinaca i pothranjivati korupciju!
2. Ne bismo trebali druge prekoravati a sebe zaboravljati?
3. Ne bismo trebali zaboravljati važnost Islamske zajednice, njezine povijesne uloge i njezine misije u budućnosti svih muslimana Bošnjaka.

Pet stvari kojih bismo se trebali pridržavati:

1. Treba da učimo raditi kao tim, kao pravi i iskreni ashabi za dobro svih!
2. Treba da ličnim primjerom pokažemo pravi put!
3. Treba da snažimo institucije Islamske zajednice kao zajedničko dobro svih nas!
4. Treba da poštujemo pravila koja smo donijeli!
5. Treba da uvažavamo nadležnosti i odgovornosti jedni drugih!

Sa ovim mislima, dozvolite da Vam čestitatam donošenje Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i da Vam poželim lijepe i mubarek dane Ramazana s dovom Allahu dž.š. da nas čuva u svojoj milosti i raziluku.

Amin!

U sljedećem broju objavljujemo ekskluzivni intervju sa Reisu-l-ulemom dr. Mustafom ef. Ceriću.

Teravih namaz zahtijeva više poštovanja, ikrama i terbijeta od onih koji je predvode (imami)

UČINI SEDŽDU I SMIRI SE NA NJOJ

Ramazanski ibadeti su mnogobrojni, a oživljavanje ramazanskih noći namazom (teravijom), kao posebnim ramazanskim ibadetom, koji se kod nas klanja u džematu, u džamijama i privatnim kućama, zahtijeva više poštovanja, ikrama i terbijeta od onih koje je predvode (imami), posebno ramazanskih imama koji dođu u pojedini džemat taj mjesec dana i možda nikad više.

Međutim, forma teravih namaza je u najčešće slučajeva daleko od Jacije namaza, odnosno od drugih namaza koje dnevno klanjamo, jer se nedopustivo brzo klanja, što nesumnjivo gubi svoju osnovnu bit i sadržinu, svodeći je više na puko i formalno pregibanje bez tertiba, tertila, i onih osobenosti o kojima govori Resulullah s.a.v.s. u hadisu: "hadisul-musalli-fi salatihi" (hadis o onome koji nesavjesno i nepropisno pristupa namazu). Povod ovog hadisa je bio kada je Resulullah s.a.v.s. tri puta vraćao čovjeka da klanja namaz govoreći mu: "Klanjaj jer nisi klanjao!". Na kraju ga poučava namazu i njegovoj formi pa kaže: "Kad staneš na namaz donesi početni tekbir a zatim prouči ono što znaš iz Kur'ana, zatim učini ruk'u i tu se smiri i sačekaj, uspravi se na ruk'u i stani i tu se smiri, potom učini sedždu i smiri se na njoj, podigni se sa sedžde i smiri se na sjedenju, zatim ponovo učini sedždu i smiri se na njoj, tako čini i postupaj kroz cio namaz."

Iz hadisa se vidimo da Resulallah s.a.v.s. neprestano upozorava na smirenost, a posebno na ruk'u i na sedždi, upravo gdje većina imama najmanje obraća pažnju, pa je logično da se tu najviše griješi. A zatim Resulullah s.a.v.s. veli:

"Allah dž.š. ne gleda na namaz osobe koje ne ispravi kičmu između ruku'a i sedžde."

Pošto je teravih namaz pritvrđeni sunnet Resulullaha s.a.v.s. i specijalni ibadet u mjesecu Ramazanu, kojim oživljavamo ramazanske noći, to je na nama i viša dužnost i obaveza da joj odamo puno poštovanja i ikrama, što se i čini u odazivanju na teravih namaz ali ne i u lijepom, smirenom i skrušenom klanjanju već u prebrzom učenju Kur'ana i još bržem obavljanju ruku'a i sedžde, što je suprotno citiranom hadisu.

Ako je hitnja šejtanski posao, po hadisu Resulullaha s.a.v.s., zar je dopustivo i zar smije biti žurbe i hitnje u namazu u teraviji, a teravija je namaz i to poseban ramazanski ibadet kojeg nam je ostavio u emanet Resulullah s.a.w.s., ashabi, tabiini i prve generacije muslimana.

Molim Allaha dž.š. da nam podari više ljubavi, takvaluka i skrušenosti u obavljanju i izvršavanju Njegovih farzova i Pejgamberovih sunneta. Amin!

Muhamed Fetić

SAOPĆENJE REISU-L-ULEME

Sarajevo, 8. januara (MINA) - U povodu službenog odgovora Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske u vezi flagrantnog kršenja ljudskih prava muslimana Bošnjaka, Reisu-l-ulema dr Mustafa ef. Cerić izdao je saopćenje za javnost u kojem se kaže:

- Vijest o izbacivanju imena Musliman iz Ustava Republike Hrvatske jest samo još jedna potvrda kontinuiteta politike aktualne vlasti u Hrvatskoj prema muslimanima Bošnjacima. Državni Sabor Republike Hrvatske, u sadašnjem sastavu, propustio je priliku da primijeni princip jednakopravnosti svakog čovjeka i svakog naroda, bez obzira na vjeru i naciju. Negiranje nacije i vjere Bošnjacima u Ustavu Republike Hrvatske više govori o karakteru jedne Vlasti koja se temelji na jednom takvom Ustavu, nego li o naciji i vjeri Bošnjaka. Stoga, ni odgovor Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske ne iznenađuje.

Mi smo, međutim, iznenađeni šutnjom onih koji nas već duže vrijeme poučavaju o značaju i značenju jednakopravnosti svakog čovjeka i svakog naroda, o pravu svakog čovjeka na njegov identitet - njegovu vjeru, njegovu kulturu i njegov jezik. Taj princip bi valjalo primijeniti svugdje i na svakom mjestu, jer jedino tako možemo vjerovati da lijepe riječi o moralu imaju smisla. Trebalo bi, već jednom, znati da se vjera i nacija ne mogu ukidati ustavima i dekretima jedne politike. Jedan narod ne može ostati izvan zakona.

Krajnje je vrijeme da se neki politički dužnosnici iz hrvatskag naroda prestanu poigravati sa vjerskim i nacionalnim osjećajima Bošnjaka. Mi cijenimo da hrvatski dužnosnici imaju važnijeg posla od toga da poučavaju Bašnjake kako će se zvati i koliko im treba vremena za ono što je njihova briga i njihova sudbina, kaže se u saopćenju Reisu-l-uleme dr Mustafe ef. Cerića.

Amir Hodžić

DELEGACIJA MEŠIHATA U POSJETI SANDŽAČKIM DŽEMATIMA

I ove godine, kao i predhodnih, Mešihat Islamske zajednice Sandžaka obilazi džemate na nivou cijelog Sandžaka.

Delegacija Mešihata Islamske zajednice Sandžaka na čelu sa prof. Bekir ef. Makićem već od drugog dana Ramazana počela je obilaziti sandžačke džemate. Prvo su posjećeni neki lokalni džemati na nivou Novopazarskog odbora, gdje se najviše u predavanjima potenciralo na iman, džemat i zekat sa sadekatul-fitrom. U novopazarskoj opštini ova delegacija je obišla nekoliko velikih džemata kao što su Šutenovac, Selakovac, Mur i drugi, da bi već devetog i desetog dana Ramazana posjetili Bijelo Polje i nekoliko džemata u Bijelopoljskom odboru, kao što su Rasovo, Gubavač, Kanje, Sutivan i Lozna. U Bijelopoljskoj džamiji, kao i u Rasovu i Gubavču održana su predavanja, koja su se striktno odnosila na imanski i džematski karakter, sa naglaskom na zekat i sadekatul-fitr. U Bijelom Polju, u gradskoj džamiji, prof. Bekir se dva puta obraćao džematlijama i kako nam reče Hasan ef. Bošnjak u petak na džumi prisustvovalo je 156 džematlija a od tog broja 95% je bila omladina, što nas jasno upućuje na to da za Bijelo Polje dolaze bolji dani, inšallah. U Bijelom Polju, uz dobar doček delegacije sandžačkog Mešihata, traženo je od iste da se, ukoliko je moguće, otpočne sa održavanjem tribina u tom mjestu.

Poslije Bijelog Polja delegacija je posjetila Pljevlja obraćajući se džematu sa prigodnim predavanjem u prelijepoj Husein-pašinoj džamiji, koju krasi i prelijepa vitka minara koja je visoka, kako nam rekoše, 42 metra. Džamija u Pljevljima je bila puna, što nas raduje, a delegacija je lijepo primljena od strane Orhan ef. Mahmutovića i džematlija, gdje su tražili da se sa posjetama učešća i da se još više zbližavamo.

Pljevlja: Husein pašina džamija

Poslije Pljevalja posjećeni su Odbori Islamske zajednice u Priboju - Gradska (čaršijska) džamija u Priboju i Čitluku, uz uobičajeno srdačan doček tamnošnjih imama Enes ef. i Ibrahim ef. i džematlija, koji su do posljednjeg mjesta popunili obje džamije.

Zatim je posjećeno Rožaje, gdje je održana džuma namaz. U Rožajama je džamija bila krcata, isto tako i u Baću je bila skoro puna. Rožajski imami su lijepo primili i ugostili ovu delegaciju. I dok pišemo ovaj izvještaj ona se nalazi u posjeti Prijepoljskom odboru, gdje je već posjetilo 4 džemata a u planu je da posjeti još dva. Prijepoljski imami uz lijep doček ovoj delegaciji najsrdačnije se zahvaljuju na ovim posjetama. Poslije Prijepolja ova delegacija će posjetiti Novu Varoš, Sjenicu i Tutin.

U svim džematima koji su posjećeni, najviše je na predavanjima bilo govora oko imana, jedinstva muslimana (džemata) i zekata i sadekatul-fitra.

E.U.

RAMAZANSKI ZIJARETI BOŠNJACIMA U DIJASPORI

Delegacija Mešihata Islamske zajednice Sandžaka nalazi se u posjeti Bošnjacima u dijaspori. Delegaciju predvodi direktor Isabegove medrese prof. Mevludin ef. Dudić, a u delegaciji su još Mustafa ef. Fetić i Hasudin Hajrović. Ovim putem delegacija želi da upozna sve Bošnjake sa stanjem u kojem djeluje i radi Islamska zajednica u Sandžaku, te sa kakvim se problemima suočava. Do sada su posjetili više od deset džemata u Njemačkoj i Luksemburgu. Naši ljudi u dijaspori pokazuju veliko interesovanje za stanje Bošnjaka u Sandžaku i svojim prilozima žele pomoći rad Mešihata i Medrese.

Pašo Fetić

Sjenica

SKANDALOZNO !!!

BADNJAČKA PRIJETNJA ISPRED DŽAMIJE

Dana 06.01.1998. godine u 18:30h uoči Badnje večeri grupa od 5-6 osoba pravoslavne vjeroispovijesti, vraćajući se iz crkve sa slavlja Badnjaka, pjevali su nacionalističke pjesme ulicama Sjenice. Poseban "program" su pripremili ispred Čatovića džamije pjevajući četničke pjesme: "Ubićemo, zaklaćemo, a ko ostane ..." "Turkinja se pred džamijom klela..." "Evo braće koja smiju ugnati krmka u džamiju" i sl.

Sva ta badnjačka glasovita scenografija dešavala se ispred džamije, dok su vjernici klanjali u njoj.

Incident je prijavljen SUP-u, ali do danas nikakvih odgovora nije bilo.

Svaki komentar bio bi suvišan.

Š.D.

PROTEST ODBORA ISLAMSKE ZAJEDNICE

Dana 06.01.1998. godine oko 18:30h grupa, za sada, nepoznatih mladića sa skupa koji se održavao ispred Pravoslavne crkve u Sjenici, u povodu Badnje večeri, prošla je pored Čatovića džamije u vrijeme klanjanja teravih namaza, pjevajući pjesme prijetećeg i uvredljivog sadržaja. To su čuli svi prisutni u džamiji kao i neki građani koji su se u to vrijeme nalazili na ulici.

Pjesme ovakve sadržine su uvrijedile i uznemirile građane Sjenice. Džematlije su se obratile Odboru IZ-e i iznijeli cijeli događaj i tražili zaštitu od organa vlasti.

Ovom prilikom Odbor IZ-e oštro protestuje kod svih nadležnih organa, a posebno kod MUP-a, od kojih traži da se počinioci odmah pronađu i kazne po zakonu, kako bi se dokazalo da smo zaista zaštićeni od organa ove države.

Ovaj akt, ničim ne izazvan, smatramo krajnje vandalskim i smišljenim, sa ciljem raspirivanja nacionalne i vjerske mržnje među građanima Sjenice.

Odbor Islamske zajednice Sjenica

(BEOGRAD) Zbog suprostavljanja iseljenju Islamske zajednice

PRIVEDEN PA PUŠTEN JUSUFSPAHIĆ

Beograd - Pripadnici SUP Vračar priveli su juče ujutru Hamdiju ef. Jusufspahića i trojicu imama, koji su se suprostavljali iseljenju Islamske zajednice iz rezidencije u ulici Svetozara Markovića 1.

"U stanici milicije na Vračaru zadržali su nas oko dva sata, a posle puštanja žalili smo se Ministarstvu vjera. Posle nekog vremena intervenisao je predsjednik Srbije Milan Milutinović i rješenje o iseljenju je stavljeno van snage", rekao je Jusufspahić.

Prema njegovoj ocjeni, iseljenje Islamske zajednice u cilju obezbjeđenja stana za jednog igumana SPC, predstavlja "izrežirani pokušaj da se izmanipuliše nesporazum sa SPC". Jusufspahić je najavio da će se zbog toga sastati sa gospodinom patrijarhom srpskim Pavlom.

Rožaje

"ALLAH POZIVA U KUĆU SPASA I UPUĆUJE NA PRAVI PUT"

Dana 23.11.1997. godine, 22.07.1418. hidž. godine sa podne namaza u džamiji "Sultan Murat II" u Rožajama, svečano, u Božijem miru i zadovoljstvu, Kovirjako Oksana-Vladimirovna iz Ukrajine, pred imamom džamije Muhamed ef. Fetićem, u prisustvu džemata i svjedoka, potpuno svjesna i bez prisile, prihvatila je vjeru Islam, uvjerena da će time postići sreću i zadovoljstvo na oba svijeta.

Kovirjako Oksana odabrala je sebi i novo ime, Ezzana, i tom prilikom rekla da je svoje interesovanje sa Islam osjećala od ranije, ali joj je posebno pomoglo da bliže upozna Islam i njegovu tradiciju poznanstvo sa Ertanom Fetahovićem, koje je krunisao brakom, činom šeriatskog vjenčanja.

Na pitanje da li Ezzana zna da klanja ili je na putu da nauči, te da li će ovaj Ramazan postiti, sa primjetnim obzorjem na licu, Ezzana je rekla da želi što prije naučiti da klanja a da će Ramazan sa svojim mužem i u krugu porodice provesti u postu, po tradiciji Islama i muslimana.

Molimo Allaha dž.š. da ulije u srce Ezzane nepokolebljiv iman, iskrenu i čistu vjeru Islam, koja će je osnažiti da na putu vjere i života postigne sreću ovoga i budućeg svijeta. Amin!

M. Rizvanov

Povodom nastupajućih Bajramskih dana Udruženje Studenata Sandžaka želi svim

SVIM MUSLIMANIMA BAJRAM ŠERIF MUBAREK OLSUN

P.S. Udruženje Studenata Sandžaka ovih dana obilježava godišnjicu svoga postojanja. Shodno tome objavićemo i nekoliko riječi, koje su sadržane u uvodnom dijelu našeg Statuta.

Na osnovu člana 6. i 10. Zakona o udruživanju u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koje se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (Službeni list SFRJ br. 42/90) Osnivačka skupština sazvana radi osnivanja Udruženja studenata Sandžaka dana 25.12.1996. god. donosi Statut Udruženja studenata Sandžaka.

Područje oba dijela Sandžaka i to opštine: Novi Pazar, Sjenica, Tutin, Prijepolje, Priboj i Nova Varoš, koje pripadaju Republici Srbiji, kao i opštine: Bijelo Polje, Pljevlja, Berane, Rožaje i Plav, područja Republike Crne Gore, spadaju u nerazvijene regione sa svim karakteristikama nerazvijenosti, kao npr.: nizak dohodak po stanovniku, nerazvijena privreda, visoka stopa nezaposljenosti, nizak društveni i lični standard, nedovoljan broj fakultetski obrazovanih ljudi po stanovniku, izumiranje kulturnog života i dr.

Radi prevazilaženja stanja u oblasti školstva i povećavanja broja stručnog kadra na navedenim prostorima (sprječavanje rasipanja stručnjaka različitih profila), osnovano je Udruženje studenata Sandžaka, koje će nastojati da u saradnji sa organizacijama koje imaju slične programske ciljeve, da pomaže u prevazilaženju predstojećih problema.

USS je zavičajna, kulturna, humanitarna, neprofitabilna i vanstranačka organizacija. Udruženje je pravno lice sa pravima, obavezama i odgovornostima koje proizilaze iz Ustava, zakona i ovog Statuta.

Priboj

GEST ZA PRIMJER

Džematlija (koji ne želi mu se spominje ime) džamije u Čitluku (Odbor IZ-e Priboj), inače po zanimanju službenik u lokalnoj firmi, početkom mjeseca Ramazana je iskopirao u 200 primjeraka vaktiju koju je izdao Mešihat IZ-e Sandžaka i podijelio je kao hediju džematlijama, želeći time da u mubarek-danima učini humano djelo.

Međutim, kada je iz dersa Bekir ef. Makića saznao da su svi oni koji su štampali ili kopirali vaktije, u želji da ih prodaju ili poklone, direktno uticali na umanjenje ovog prihoda Medrese, zadirući time u vakufsku imovinu, iskreno se pred džematom pokajao zbog svoje nepromišljenosti i uplatio 750 dinara blagajni Mešihata kao obeštećenje.

Njegov gest je za primjer i dokazuje aktuelnost kur'anskog ajeta: "I opominji, jer opomena doista koristi vjernicima (iskrenima)."

A onima koji to nisu, neka se Allah dž.š. smiluje i iz njihovih srca odstrani oholost, pretjeranu ljubav prema dunjaluku i želju za prolaznim "aferim".

S.Š.

U ZNAKU ČEKANJA SVOJE DŽAMIJE

Priču o muslimanima na ovim prostorima mogli bi početi još od davnih vremena u prošlim vijekovima, kada su oni zajedno sa ostalim narodima i vjerama pohodili ove prostore, neki da se tu nastane zauvijek, a neki opet da im bude usputna oaza za neke druge prostore.

Ovaj put, međutim, zadržaćemo se samo na vremenu od II svjetskog rata na ovamo. Do 1956. godine postojao je mesdžid na Petrovaradinskoj tvrđavi za vojnike, gdje se spremala hrana po vjerskim propisima, što je kontrolisao imam. Ali poslije njegove smrti ta aktivnost je zamrla.

Konačno, 1979. godine, naporima tadašnjeg beogradskog muftije hadži Hamdije ef. Jusufspahića, kao i izuzetnim zalaganjem i pomoći ovdašnjih muslimana (prevashodno privatnih preduzetnika), kupljena je kuća u centru Novog Sada koja uz neke veće i manje rekonstrukcije i danas služi kao mesdžid, a mi je zovemo "Naša džamija" iako nema minareta.

U početku je samo za dane mjeseca Ramazana ovdje radio imam Fehmi efendija iz Prizrena, a zatim prvi imam stalno zaposljen, Ismet ef. Mačković iz Bosanskog Broda. Poslije njega 1981. godine dolazi mladi imam hadži Fadil ef. Murati iz Makednije, i na tom mjestu se nalazi sve do danas.

Prvi predsjednik Džematskog odbora IZ-e Novi Sad bio je hadži Zija ef. Zekir. Sve do 1991. godine ovaj džemat je radio kao sastavni dio Odbora IZ-e Beograd.

Konačno, 21.08.1991. godine, na prijedlog Hamdije ef. Jusuf Spahića, a odlukom Sabora IZ-e za Srbiju (sjedište u Prištini), osnovan je Odbor Islamske zajednice Novi Sad, a njeno područje djelovanja je teritorija AP Vojvodine do osnivanja drugih odbora IZ-e. Iste godine održani su demokratski izbori, a za predsjednika Odbora IZ-e Novi Sad ponovo je izabran hadži Zija ef. Zekir.

Kao što u Vojvodini živi 26 nacija različitih vjera, tako i ovu IZ-u čine pripadnici različitih naroda (Bošnjaci, Turci, Romi, Albanci, Makedonci i drugi). Svi su oni, neko prije neko kasnije, došli u ove krajeve i tu se nastanili, a sa sobom donijeli svoje životne navike i vjeru, koju kroz burna vremena i dato okruženje nastoje održati i sačuvati. Tu sada živi oko 50.000 pripadnika islamske vjeroispovesti a sa pridošlim izbeglicama procjenjuje se da ima oko 80.000.

Ovaj Odbor čine džemati u Novom Sadu (oko 20.000) i okolini: Beočin (oko 300 kuća), Veternik (50), Adice (100), Veliki Rit (100), kao i džemati u drugim gradovima u Vojvodini: Subotica (oko 15.000 muslimana), Sombor (10.000), Zrenjanin (5.000), Bačko Novo Selo (200 kuća). Međutim, kao posljedice rata i ekonomskih prilika, mnogi se plaše da aktivnije učestvuju u radu Islamske zajednice.

Poslije prvih višestranačkih izbora 1990. godine, muslimani su i ovdje kao i ostali narodi i konfesije počeli slobodnije da izražavaju svoju vjeru, pa se tako 1991. godine prvi put u Novom Sadu na zgradi Mesdžida zavijorila islamska zastava a uveče upalili kandilji, za Ramazan i ramazanski Bajram, o čemu svjedoči i prigodna video kaseta. Mesdžid nije mogao da primi sve koji su htjeli na namaz. Zbog toga je kod gradskih vlasti više puta pokretana inicijativa za dobijanje lokacije za gradnju prave džamije, ali bez adekvatnog uspjeha.

Odbor IZ-e je 1992. godine, a na prijedlog autora ovog članka, donio odluku da se formira Islamska biblioteka, i do sada je sakupljen skroman knižni fond (oko 300) knjiga i časopisa, na više jezika, a očekujemo pomoć u knjižnim izdanjima od svih islamskih institucija kao i pojedinaca. Ne treba objašnjavati koliko je to važno za razvoj islamske kulture. U posljednje vrijeme slabije stiže literatura, ali se nadamo biće bolje poslije sve češće saradnje sa Mešihatom IZ-e Sandžaka.

U više navrata tokom ovih godina je organizovana i vjerska pouka za naš mladi naraštaj. Velika aktivnost odvijala se i na humanitarnom planu u okviru humanitarnog društva "Merhamet". U saradnji sa Ekumenskom organizacijom u Novom Sadu, mnoge izbjeglice i siromašni dobili su pomoć. Ona se ogledala kako na materijalnom tako i na duhovnom planu.

Među veće uspjehe može se smatrati da je IZ-a uspjela da izdejstvuje i za potrebe svojih vjernika obezbijedi muslimanska groblja i gasulhane u Beočinu i Veterniku, zatim da aktivira staro muslimansko groblje još iz turskih vremena u Petrovaradinu, kao i da od gradskih vlasti u Novom Sadu dobije posebnu parcelu na Novom gradskom groblju, za sahranjivanje isključivo muslimana (ranije je to bilo mješovito).

Iako relativno mala, ova Zajednica uspjela je da bude veoma cijenjena i poštovana zbog svog načina rada i doprinosa miru i međusobnom razumijevanju i uvažavanju među konfesijama i narodima.

Sa početkom rata na prostoru bivše SFRJ, kao eho dolazi do raznih provokacija (verbalnih prijetnji muslimanima, prijetećih telefonskih poziva novosadskom imamu, ispisivanja nepristojnih grafita po zidovima Mesdžida), kao i vandalskih akcija (razbijanje stakala na vratima i izlogu lokala IZ-e, lupanje i skidanje natpisne table, šikaniranja članova Odbora IZ-e) i drugo. Na ova događanja reagovalo se u sredstvima javnog informisanja, i kroz pojačan rad Odbora.

Kao jedan od vidova dobre saradnje, bio je nastup na zajedničkim

Mesdžid u Novom Sadu

molitvama na Trgu slobode u Novom Sadu, juna 1992. godine, koji su organizovali Pokret za mir Vojvodine i Novosadski klub u saradnji novosadskim konfesijama, i sve to kao izraz solidarnosti sa patnjama građana grada Sarajeva, na početku rata u BiH. Dok su granate padale po Sarajevu, preko 20.000 ljudi slušalo je molitve, posvijećene miru na ovim prostorima i prestanku rata, iz usta sveštenika svih vjera.

Srca muslimana bila su puna, a duše ustreptale, kada se preko gradskog trga razlegao glas novosadskog imama, a zvuci ilahija hora Sarajevske medrese doprli do ušiju svih prisutnih. Bila je to noć za nezaborav, tako nešto Novi Sad do tada nije vidio.

Ovi simbolični gestovi ipak su imali efekat ne samo na vjernike, tako da veća iskušenja i požar rata nije stigao na ove prostore.

Zajedničke molitve, tokom sljedeće dvije i po godine, održavale su se, i to svake srijede, u drugoj bogomolji. Hiljade vjernika različitih konfesija prisustvovalo je ovim skupovima i svi kažu da su na taj način lakše preživljavali ono što se dešava Hrvatskoj i BiH, kao i eho rata u našoj sredini.

Ostaće upamćeno, da je jedan islamski teolog - novosadski imam bio domaćin zajedničke molitve za mir u jednoj hrišćanskoj bogomolji, jer Mesdžid u Novom Sadu nije u mogućnosti da primi veći broj posjetilaca i gostiju iz drugih vjerskih zajednica. Tako je Reformatorska crkva ustupila svoju crkvu imamu te srijede, a predstavnik Jevrejske opštine je tada rekao: "Prvi put mi se događa da budem gost jednom islamskom sveštenику i to u hrišćanskom hramu".

Odbor IZ-e Novi Sad je aktivno učestvovao na više seminara i konferencija, posvećenim međuvjerskim odnosima i toleranciji: prošle godine u Banji Koviljači smo bili prisutni na Seminaru za odnose među vjerama, gdje su učestvovale sve vjerske konfesije SRJ, od 12-14. decembra 1997. u Zenici u BiH, učestvovali smo na Konferenciji Evropskih Crkava, posvećenoj muslimansko-kršćanskom dijalogu, a na ovom skupu su bili i predstavnici iz Ženeve, Švedske, Danske, Austrije, Bosne i Sandžaka.

Prošle godine je proširena, ranije započeta, saradnja sa Mešihatom IZ-e Sandžaka, kada je jedan učenik Medrese "Gazi-Isabeg" iz Novom Pazara bio na ramazanskoj praksi u jednom našem džematu u Beočinu. I ove godine su nam prijatelji iz Sandžaka izišli u susret da ovaj džemat na teravijama uz Ramazan i Bajram ima svog imama. Smatramo da saradnja neće ostati samo na tome. Tako su nam gosti bili predstavnici Mešihata IZ-e Sandžaka: profesor Mevlud ef. Dudić - direktor Novopazarske medrese, te Ramiz ef. Hamidović - član Mešihata i glavni sjenički imam i obećali svakojaku pomoć u budućem radu.

Želja svih nas muslimana je da "Naša džamija" ponovo poprimi izgled kao na slici iz 1991. godine, a uz Allahovu pomoć nadamo se da ćemo jednog dana izgraditi i pravu džamiju. Sada su na prozorima, još uvijek, umjesto stakala postavljene drvene lamperije, a na fasadi nema nikakvih obilježja šta se u zgradi nalazi.

Ipak najvažnije je da smo na ovim prostorima opstali, i da istrajavamo na Allahovom putu.

Rifat ef. Namlidi, Novi Sad

NOVI PAPIRI I FOTELJE (III)

Uoči Ramazana prof. Amina (Snežana) Nuhambašić dobila je novi papir Školskog odbora Kožarsko-tekstilne škole (10.12.1997.), da se odbija njen prigovor i potvrđuje Rješenje direktora škole o udaljavanju radnika iz škole (broj 573 od 28.10.1997. god.) sa sličnim, da ne kažemo, papagajskim obrazloženjem: "da je pomenuta radnica došla na nastavu u odeći sa verskim obeležjem, tj. pokrivene glave ".

Ovu odluku je potpisala Nedžmija Peruničić kao predsjednik Školskog odbora (16.12.1997.) koja praktično ništa ne znači, osim razvodnjavanja ovog običnog problema u mnogo veći, i toliko "opasan" za prosvjetu da su morali donijeti tako rigoroznu kaznu.

Da li će Justicija biti pravedna, vidjećemo

Neko novo "mišljenje" iz Ministarstva prosvjete (iz Beograda) nije stiglo, tako po svoj prilici protagonisti "proizvodnje" ovog jedinstvenog "slučaja" su zadovoljni učinkom, koji su pošteno "odradili", i po onoj narodnoj - sve su ovce na broju a vuci siti. Ovo jasno potkrjepljuje i činjenica da je ministar ovih dana boravio u Novom Pazaru i Tutinu i posjetio neke srednje škole.

Naravno, sudeći po združenom "učinku", zadovoljna je i dojučerašnja v.d. Mersala Daca koja je službenom "voljom" pomenutog Ministarstva zvanično ustoličena za direktora (na četiri godine) Kožarsko-tekstilne škole.

Novi direktor nije želio dati bilo kakvu izjavu povodom Amininog slučaja, iako joj je privatno (i intimno), neslužbeno žao što je nanesen toliki bol Amini, kao i njoj samoj, koja je pola radnog vijeka provela sa Aminom učeći i vaspitavajući generacije.

Iskreno, Mersala Daca ne bi željela više (kako nam je ozbiljno naglasila) da se njeno ime "vuče" po novinama zbog jedne obične mahrame u neobičnoj poziciji ključnog ili sporednog "krivca" za sve nastale bolove i moguća šikaniranja njene radnice, koja je svojim "slobodnim ponašanjem" zaradila suspenziju. Jer, zaboga, zar nismo svjesni gdje mi živimo, upitala se Daca, navodeći da ona ima svoju porodicu, posao i da nema namjeru da napušta sredinu, kao ni ovu državu...

Nadamo se da će novi direktor sa stabilnom foteljom, koja se više ne ljulja, pomoći i ublažiti sve te nastale zajedničke (i posebne) bolove na relaciji - njena škola i Amina Nuhambašić, koja je prinuđena da potraži svoju pravdicu i da pokuca na mnoga vrata, zarad Istine. Vjerujemo da će Daca biti dovoljno razumna i da će preispitati svoje lične i službene "postupke" i da će razmisliti (i progovoriti i progledati) kroz onu mudru izreku - da ipak tiha voda brijeg roni i vratiti Aminu na svoje radno mjesto. I priznati mahramu kao dio njene ličnosti.

F. Kajević

OPTUŽENA

Amina Nuhambašić je dobila poziv (22.12.1997.) od direktora Mersale Dace da dođe 25.12.1997. u 12 sati u "svojstvu optužene radi davanja izjave u vezi osnovane sumnje da je učinjena povreda radne obaveze iz člana 94. Kolektivnog ugovora o radnim odnosima i odgovornosti radnika".

Pokušali smo da prisustvujemo "suđenju" disciplinske komisije (od tri člana), helem novinari "Glasa Islama" bili su nepoželjni. Diskretno je odgovoreno da nema potrebe, dok je sekretarica kategorički bila protiv.

Zašto su suze potekle Amini (dok je sjedela na "optuženičkoj klupi") prilikom unakrsne kritike, novih "mišljenja" i ubjeđivanja da skloni tu mahramu, nećemo pisati u ovom broju iz više razloga, kako bi što manje otežavali ovaj slučaj.

Amina je morala još jednom, na insistiranje disciplinske komisije, da napiše novu izjavu. I napisala je, ne radi puke formalnosti, već suštinske dogme, koja je od početka prešla u transparentno-cirkusku lakrdiju.

Helem, lakrdija se nastavlja, stigla je nova odluka o prestanku radnog odnosa, koju objavljujemo bez ispravki.

OBJAVLJUJEMO FAKSIMILE NOVIH "PAPIRA" ZA KOJE NIJE POTREBAN KOMENTAR

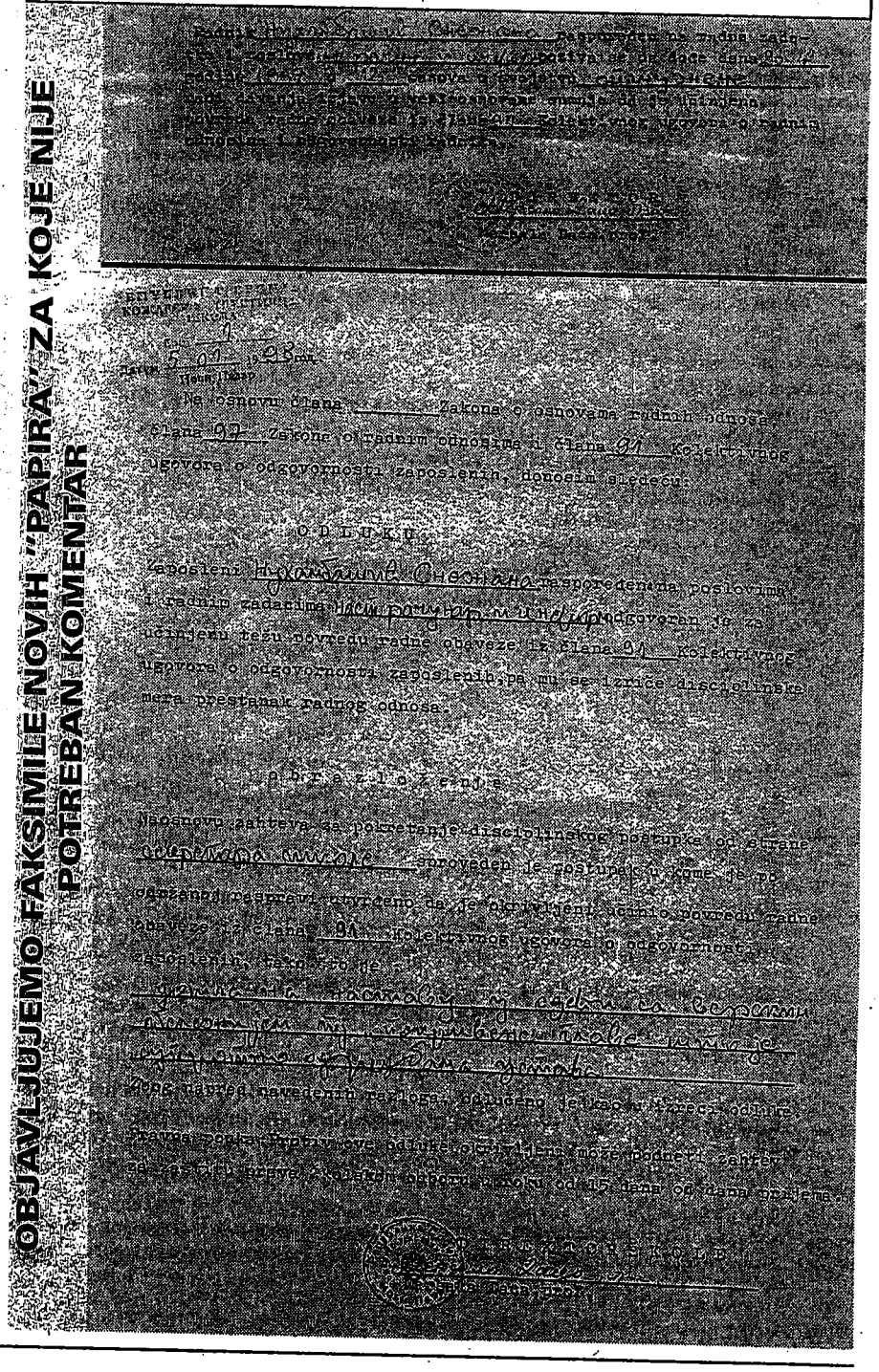

HATIDŽA r.a.

Hatidža, kćerka Huvejlidova bin Abdul-Uzza ibn Esad, bila je iz plemena Kurejš, ogranak Esed, nazvana Iskrenom, prva je majka pravovjernih i prva žena plemenitog Poslanika, kao i majka njegove djece (izuzev Ibrahima).

Hatidža u doba džahilijjeta

U doba džahilijjeta bila je udata za Ebi Halet ibn Zarare Et-Temimijja s kojim je rodila Hinda koji je prihvatio Islam, bio Poslanikov prijatelj i učesnik Bedra. U prvom braku rodila je još jednog sina po imenu Halet ibn Ebi Halet, koji je također pristao uz Poslanika. Nakon smrti prvog muža Ebi Haleta udala se za Atik ibn Abida El-Mahzumija, i iz ovog braka rodila se kćerka kojoj su dali ime Hinda koja je kao i njena braća po majci prihvatila Islam.

Poslije Atikove smrti udala se za najboljeg muža, Muhammeda sina Abdullahova. U doba džahilijjeta zvali su je: "Čista", zbog njenog poštenja i neporočnosti, a kada bi je opisivali opisivali bi je kao "gospođu" kurejševićkih žena.

Hatidža kao trgovac

Kao bogata, ugledna trgovkinja, Hatidža je zapošljavala mnogo ljudi. Bila je veliki konkurent ostalim Kurejšijama koji su bili poznati kao veliki trgovci.

Jednom prilikom, dok su sjedili Ebu Talib i njegov sinovac Muhammed, amidža reče bratiću: "Slušaj sinko. Ja sam siromašan čovjek, a došla su teška vremena, godine nepouzdane za nas jer nemamo sredstava niti trgujemo. Hatidža je prvakinja tvoga naroda, a ovih se dana sprema za Siriju. Ona traži trgovce i pratioce za karavanu, pa bi bilo dobro da se ponudiš, jer će prije uzeti tebe nego druge zbog tvoje neporočnosti za koju je sigurno čula."

Muhammed alejhisselam je rekao: "Možda ona sama pošalje po mene!?" Hatidža je čula za razgovor između amidže i bratića mu, a pošto je znala za Muhammeda alejhisselama da je pošten i pouzdan, poslala je po njega. Kada se odazvao ponudila mu je da kao trgovac sa njenom karavanom pođe u Siriju. Dala mu je najbolju robu, a kao pomoćnika mu odredila jednog dječaka po imenu Mejsir. Tako je Poslanik prihvatio ponudu i kao trgovac otišao u Siriju.

Poslovni partner postaje životni drug

Iz Sirije Muhammed alejhisselam se vratio sa zaradom kakvu Hatidža do tada nikad nije ostvarila. Kada se dječak, saputnik Muhamemmeda alejhiselam za Siriju, vratio i ispričao Hatidži o lijepom putovanju sa Muhammedom, te o njegovoj umješnosti, poštenju i lijepom moralu, Hatidžino srce je zaigralo. Poželjela je da taj čovjek, kome je odista teško naći sličnog, bude ne samo njen partner u trgovini već i saputnik u životu.

Mladić bez mladićke požude (grijeha), trgovac bez požude trgovca, siromah koji ima dostojanstvo. Kurejšija, a u njemu ni truna oholosti Kurejševića!? Ali, običaj je da muškarci prose žene, kako sada da žena prosi muškarca? Taj problem Hatidža je na vrlo lijep način riješila posredstvom prijateljice Nefise.

Poslala je Nefisu da uputi Muhammedu alejhisselam nekoliko pitanja. "Šta te sprječava da se oženiš? - upitala ga je Nefisa. Odgovorio je: "U svom posjedu nemam ništa." Ona ga opet upita. "A ako bi tvoja potražnja bila zadovoljena imetkom, ljepotom i valjanošću?"

Muhammed alejhisselam reče: "A ko mi to može pružiti?" Nefisa odgovori: "Hatidža!" Poslanik je upita: "Kako da to učinim?" Nefisin odgovor je bio: "To je moja briga."

Poslanik je prihvatio ponuđeno a Nefisa je požurila Hatidži da je obraduje onim što je postigla ovim razgovorom. Nedugo poslije toga Hatidža je odredila sastanak gdje će se naći Muhammedove amidže sa Hatidžinom porodicom. Tako su Muhammed i njegova dvojica amidža, Ebu Talib i Hamza, isprosili Hatidžu od njenog amidže Amr ibn Eseda. Ugovoren je mehr od dvadeset krava. Muhammed je tada imao dvadeset pet a Hatidža četrdeset godina.

Uzoran brak

Da je Muhammed alejhisselam htio, mogao se oženiti djevojkom, od Kurejševićkih djevica, umjesto udovicom koja se već dva puta udavala i koja je već ušla u četrdesetu godinu života, čije lice skoro da se već izboralo a kosa posijedila. Da mu je bilo do tjelesnih užitaka i zadovoljenja strasti, mlada djevica bi imala prednost. Bio je poznat, ničim ukaljan Kurejšija i Hašimija, čija se prosidba ne odbija. Kao ličnost jako stabilan, lijepog morala i vanjštine i iz čuvene porodice. Bio je u usponu a svijetla budućnost pred njim. Međutim... On je tražio veliko srce i razboritost i našao ih je u Hatidži!!!

Nalazi se pred Hatidžom koja je u to vrijeme kod Kurejševića bila prva žena po porijeklu, kao i najuglednija i najbogatija od njih. Zbog te osobenosti veliki broj kurejševićkih velikana i uglednih željeli su je za ženu. Mnogi su je prosili, ali ih je ona redom odbijala. Osjećala je da prose njeno bogatstvo, a ne nju lično. Prosili su bogatu Hatidžu, a ne Hatidžu ljudsko biće.

Odbila je Hatidža najuglednije Kurejševiće, a nije joj smetalo da se ponudi siromašnom mladiću koji radi kod nje. Ona je u Muhammedu našla svoj ideal i odabrala ga srcem plemenitim.

U stvari, za sebe je odabrala vječnost i ušla u historiju kroz nasvjetlija, najširа vrata.

Pa ko je preči Muhammedu od Hatidže? Ko je preči Hatidži od Muhammeda!? Najpreče je da žena koju su prozvali (et-Tahira) "čista" pripadne čovjeku koga su prozvali (el-Emin) "pouzdani" ili "čestiti."

"...čestite (žene) su za čestite (ljude) a čestiti (ljudi) su za čestite (žene)". (En-Nur 26)

Taj brak je bio odista sretan i uspješan, vedar, bez ijednog dana oblačnosti. Njegovu bistrinu nije pomutila omamljenost imetkom bogate žene niti uobraženost mladića njegovom mladošću, nego je sva njegova mladost pripadala njoj, a sav njen imetak bio je njegov. Trošio je iz tog imetka u ono što je vidio da je potrebno i da je dobro.

Jedne sušne godine došla je Halima Sa'dija, Poslanikova dojilja, do Poslanika. Počastio ju je i ugostio, a kada se vraćala od njega sa njom je poslao mužjaka deve koji je nosio vodu i četrdeset grla iz Hatidžina imetka.

Hatidža je bila prva Poslanikova žena i ostao je sa njom do kraja njenoga života. Izrodila mu je svu djecu, osim Ibrahima. Rodila mu je dva sina i to: Kasima, koji je najstariji, po kojem je Poslanik dobio naziv Ebu Kasim, Abdullaha koga su zvali "dobri" ili "čisti". Pored ova dva sina Hatidža je rodila sa Poslanikom i žensku djecu: Rukejju, Zejneb, Ummi Kulsum i na kraju Fatimu, njihovu najmlađu kćerku. Sinovi, Kasim i Abdullah su umrli u doba džahilijjeta, dok su kćeri dočekale Islam i učinile hidžret sa svojim ocem, tada Allahovim Poslanikom.

Očekivali su da će Hatidža pasti u stanje malodušnosti nakon smrti sinova sa čovjekom koga voli, a posebno što je to bilo u vremenu kada su se živa ženska djeca zakopavala. Međutim, Hatidža je i tada kao i uvijek bila primjer veličine razboritosti, vjere i strpljenja.

(iz knjige "Žene pravovjerne")

Nastaviće se...

Časni Haremi spremno dočekali hodočasnike i ovog Ramazana

MEKKA - Generalni sekretar Ureda za pitanja dvije časne džamije izvijestio je da je za vrijeme ovog Ramazana obezbijeđeno 10.000 termosa za Zemzem vodu i otvoreno više punktova kako u časnom haremu Mekke, tako i van časnog harema snabdjevenih Zemzem vodom.

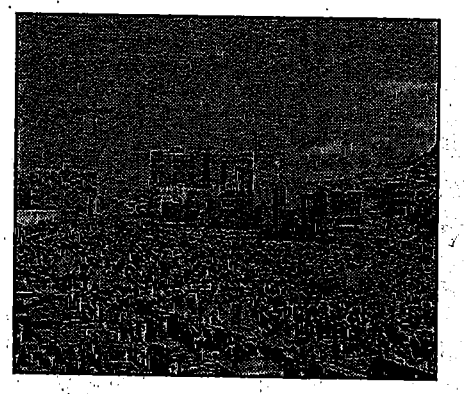

Predsjedništvo ovog Ureda omogućilo je najbolju moguću uslugu učesnicima Umre i posetiocima časnog harema u Mekki u vrijeme Ramazana. Obezbijeđeno je i 700 invalidskih kolica za vršenje obreda Sa'ia između Safe i Merve.

Dnevni programi su pojačani sa oko 30 vjerskih predavanja na više jezika. Ova predavanja su vezana za post i značaj drugih dobrih djela učinjenih u mjesecu Ramazanu u kojem su nagrade duplo uvećane.

Kaže se još da su teme ovih predavanja usko vezane za zekat, osamljivanje u džamiji (itikaf), ponoćni ibadet, vjeru i druge činove vjerovanja. Tu se podrazumevaju pitanja i replika vjernika. Predavanja vode vjerski stručnjaci i službenici Generalnog predsjedništva i Ministarstva za islamska pitanja.

Pored toga obezbijeđena je posebna služba koja stoji na usluzi vjernicima za pružanje pomoći unutar i van Harema. Članovi službe nose posebne uniforme tako da ih vjernici lako prepoznaju u slučaju potrebe.

Čišćenje časnog Harema je redovno i temeljno. Povećan je broj ljudi i opreme za tu svrhu. Krov Harema se takođe održava i zastrt je tepisima, osvijetljen i opremljen zvučnicima, Zemzem vodom, tako da oni koji žele obavljati namaz na krovu, mogu to učiniti u potpunom komforu. To je isto učinjeno i sa neposrednom okolinom svetog Harema.

Časna Poslanikova džamija u Medini takođe je snabdjevena sa ovim istim programom i sadržajem a u cilju što boljeg prijema i gostoprimstva hodočasnika i gostiju iz cijelog svijeta.

Zabrana daljeg rada Refah partije

Vrhovni turski sud je 16.01.1998. godine donio odluku o zabrani daljeg rada Refah partije, vodeće i najsnažnije političke asocijacije u Turskoj, čijem vođi doskorašnjem predsjedniku turskog parlamenta profesoru Nedžmetinu Erbakanu zabrana političkog angažovanja u trajanju od pet godina. Ovakvu odluku sud je donio na osnovu optužbe da Refah partija podiva principe ustrojstva sekularnog turskog režima, ustavom zagarantovanog. Ovakav odnos najviših sudskih organa kao i partije koja je na vlasti naspram, po snazi prve političke partije u Turskoj

može dodatno usložnti i onako složenu situaciju u Turskoj, gdje se očigledno krše osnovni demokratski principi.

REKORDAN BROJ MUSLIMANSKIH POSTAČA U SVIJETU

Ankara, 12. januara (MINA) - Mubarek mjesec Ramazan danas u svijetu posti rekordan broj od 892 miliona muslimana. Do tog rezultata je, na temelju sprovedenog istraživanja, došao italijanski Institut za međuvjerske odnose. To praktično znači da tu vjersku obavezu ispunjava čak 82% muslimana. Inače, ta impresivna brojka nije obuhvatila djecu i osobe koje se zbog bolesti nisu mogle odazvati toj dužnosti.

Prema istom izvoru, na kojem se poziva istanbulski list Zaman (Vrijeme), najdosljedniji postači su bivši kršćani koji su primili Islam. Među Evropljanima ta brojka sadrži čak 92%. Zanimljivo je u svakom slučaju, da je u 1997. broj evropskih kršćana koji su prešli na Islam zabilježio porast od 4,75 % u odnosu na 1996.

Istodobno provedeno istraživanje je pokazalo da je broj kršćana koji redovito obavljaju nedjeljno bogosluženje i daju pomoć crkvi u 1997. opao čak za 7,9 % u odnosu na prethodnu godinu.

Diskusija o civilnoj zaštiti o bezbjednosti Hadždža

BAHA - Vrhovnici službe bezbjednosti otpočeli su diskusiju o mjerama sigurnosti koje će biti poduzete u vrijeme predstojećeg Hadždža. Pored izvještaja o poduzetim pripremama za neometano obavljanje Hadždža, biće riječi i o pripravnosti svih neophodnih službi, koje će stajati na raspolaganju hadžijama.

Od general-majora Saad Abdullah Al-Tumaijerija, direktora civilne zaštite Mekkanske oblasti, očekuje se da iznese orijentacioni plan za 15-tu konferenciju Ureda direktora civilne zaštite, koja je u toku.

Konferenciju vodi General Muhammad bin Ali Al-Suhaili, generalni direktor Ureda za civilnu zaštitu, kaže se u dnevnom listu "Okaz" na arapskom jeziku. Al-Tamaijeri će "raportirati" o mjerama opreza koje će biti poduzete u slučaju zaraznih bolesti, zagađivanja vode ili u slučaju požara u časnom gradu kao i duž putanje hodočasnika za vrijeme obreda Hadždža. Direktor će takođe detaljno objasniti načine spašavanja od prirodnih nepogoda a biće i razgovora o širokom spektru mjera koje će biti poduzete radi boljeg osiguranja bezbjednosti hadžija.

Svi objekti u kojima će hadžije biti smešteni biće pod nadzorom službi. Službe će dobiti odgovara-

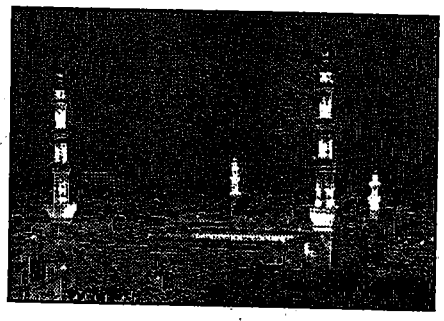

juću finansijsku podršku u cilju što boljeg izvršavanja datih zadataka.

Službe će biti obezbijeđene sa više radio uređaja, automobila i opreme.

Al-Tawaijeri je naglasio značaj uspostavljanja posebne mreže službi civilne zaštite u svim časnim gradovima, Mini, Muzdalifi i Arefatu.

2315 nemuslimana prešlo u Islam u Dždedi

DŽEDA - U Dždedi je 2315 osoba primilo Islam u zadnjih sedam godina. Kooperativna služba za Da'wu poduzela je niz aktivnosti po tom pitanju u mnogim tamnošnjim opštinama. Ova Služba radi u okviru Ministarstva za islamska pitanja i ima za zadatak da informiše nemuslimane o Islamu. Direktor Kooperativne službe kaže da su većina preobraćenih Filipinci, kao i osobe iz Šri Lanke, Indije, Afrike, Evrope, pa i Amerike. Služba je u tu svrhu izdala 1.250.000 pamfleta o Islamu, podijelila 7.250 prevoda Kur'ana sa objašnjenjima, 45.000 knjiga o Islamu i 28.000 video kaseta o Islamu.

(IINA)

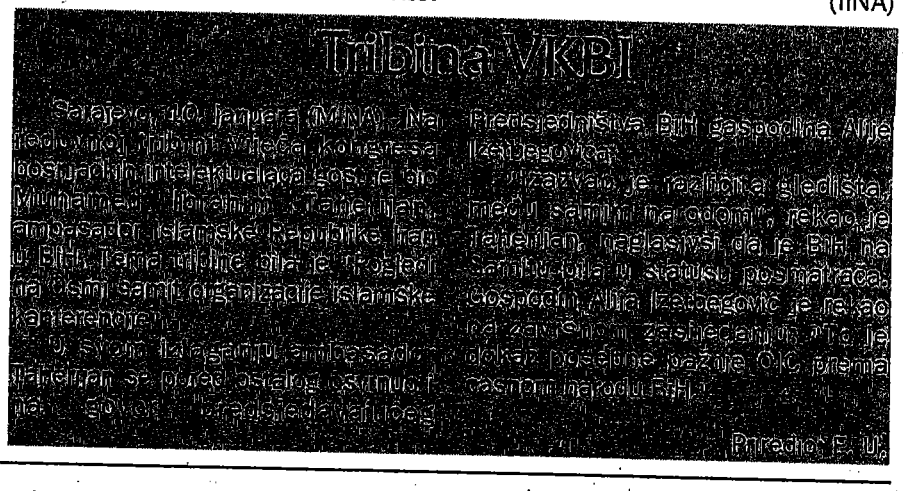

Islam u Evropi

MUSLIMANI RUMUNIJE

Nema sumnje da je historija Islama duga i čvrsto ukorijenjena u nekim zemljama Istočne Evrope, što potvrđuje činjenica da muslimani čine veliki procenat ukupnog stanovništva u Albaniji, u državama bivše Jugoslavije, Bugarskoj i Poljskoj. S obzirom da Islam egzistira u ovim krajevima više stotina godina (preko pet stoljeća) i da se ne pojavljuje u najnovijim migracionim kretanjima muslimana iz islamskog svijeta, nužno je uložiti sve napore i upotrijebiti sva sredstva da se Islamu povrati uloga koju je nekada imao u zemljama Istočne Evrope ili da se, inšallah, njegovo prisustvo više osjeti.

I pored opadanja i nasilnog gašenja političkog utjecaja Islama u Istočnoj Evropi tokom minulih stoljeća, muslimani su u velikoj mjeri očuvali svoju islamsku ličnost, suprostavljajući se, prema vlastitim mogućnostima i vanjskim okolnostima u kojima su živjeli. Nakon svega što je snašlo muslimane tijekom minulih stoljeća, počevši od slabljenja političke moći Islama, preko prevlasti nemuslimana nad muslimanskom populacijom, pa do komunističkog varvarizma, Islam u Istočnoj Evpopi i dalje ima čvrsto korijenje, zbog čega ima sve predispozicije da, uz Allahovu pomoć, bude središte političke moći i istovremeno difuzni centar Islama preostalom dijelu Evrope.

Islam je bio prisutan u području Dobrudže prije osmanskog osvajanja koje je počelo 1371. i bilo završeno do 1419. Što se tiče područja Banata koje je pripadalo Osmanlijama između 1552-1716, muslimansko stanovništvo bilo je istrijebljeno, protjerano ili prisilno obraćeno u kršćanstvo nakon austrougarskog osvajanja Banata. Pred kraj osmanske vladavine, muslimansko stanovništvo krajeva, koji će kasnije tvoriti Rumuniju, bilo je koncentrisano u Dobrudži. Njihov jezik bio je turski ili tatarski, a ne rumunski. Rumunska država uspostavljena je 1877, a 1878. obuhvatila je Dobrudžu, u kojoj su otprilike polovina stanovništva ili 74.000 osoba bilu muslimani. Od toga, oko 60% bili su Tatari, 30% Turci i 10% Čerkezi. Do 1882. muslimani su činili 43% stanovništva okruga Dulcea (približno 18.000 osoba) i 61% stanovništva okruga Konstanca (približno 38.000 osoba).

Svi Čerkezi iselili su se u Tursku, a ostali su samo Turci i Tatari. Tako je ukupan broj muslimanskog stanovništva u Dobrudži pao 1882. na 56.000 muslimana, od kojih je Turaka bilo 44% a Tatara 56%.

Muslimani povećali natalitet

Do 1913., zbog iseljavanja u Tursku, muslimansko stanovništvo smanjivalo se još više i bilo ga je 36.000 ili oko 15% stanovništva te oblasti. Godine 1913. muslimansko stanovništvo Rumunije činilo je oko 43.500 muslimana. To razdoblje odlikovalo se neprekidnim iseljavanjem muslimana. Njihov broj u Dobrudži spao je sa 74.000 u 1878. na 36.000 u 1913. Rumunska vlada je na njihova mjesta dovodila rumunske (kršćanske) doseljenike kojima je davala muslimansku (takozvanu napuštenu) zemlju. Ukupan broj muslimana koji su odselili u Tursku iz Rumunije u toku tog razdoblja od 35 godina penje se na najmanje 100.000.

Uprkos neprekidnom iseljavanju u Tursku, vjerski život Zajednice bio je aktivan. Osnov muslimanskog organizovanja bio je džemat. Svi džemati bili su organizovani oko dva muftiluka (Konstanca i Tulcea). Nije bilo jedinstvenije organizacije, a jedini postojeći vakuf, vakuf Gazi-Ali Paše u Babadogu, ukinula je rumunska država 1880. Nedugo zatim ustanovljena su dva nova islamska društva: Društvo za javnu naobrazdu u Konstanci, u Dobrudži 1903. i Društvo diplomata muslimanskog sjemeništa Medžidije u Medžidiji 1911. U političkom životu muslimana Dobrudže je do 1909. bilo dopušteno da biraju svoje predstavnike u rumunskom parlamentu.

Tokom razdoblja 1913-1918 (uključujući Prvi svjetski rat) položaj muslimanskog stanovništva Rumunije bio je pun iskušenja. Zbog rumunskog zauzimanja južne Dobrudže u Bugarskoj, broj muslimanskog stanovništva popeo se na 170.000.

Do 1919. teritorij Rumunije se više nego udvostručio, od 130.000 na 295.000 kvadratnih kilometara. Godine 1920. Rumunija je od Turske uzela ostrvo Ada-Kale, u potpunosti nastanjeno muslimanima. Nove teritorije na Crnom moru pridodale su veliki broj muslimana već postojećem muslimanskom stanovništvu. Godine 1925. muslimansko stanovništvo Dobrudže poraslo je na oko 172.000, ili otprilike 23% ukupnog stanovništva te oblasti. Godine 1935. ukinuti su šeriat i šeriatski sudovi. Poslove Zajednice vodila su četiri muftiluka (Tulcea, Konstanca, Silistra i Pazardžik).

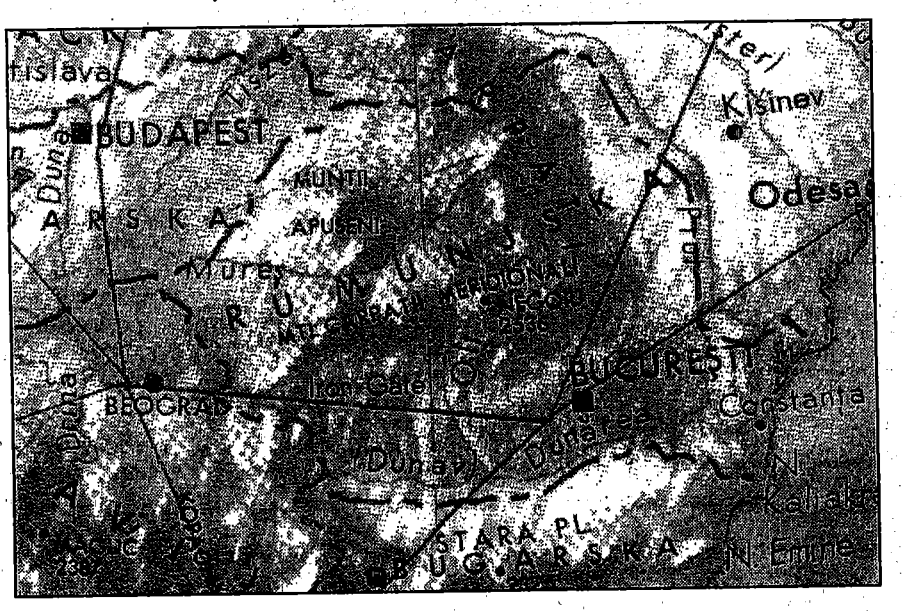

Veliki muftiluk, koji je objedinjavao sva četiri muftiluka, uspostavljen je u Tulcei 1937. i prenesen u Konstancu 1940. Godine 1940. u rumunskoj Dobrudži bilo je 419 džamija u kojima je radilo 576 vjerskih službenika. Djelovalo je oko 15-tak muslimanskih udruženja.

1944. godine Komunistička partija je došla na vlast i Rumunija prepušta južnu Dobrudžu Bugarskoj. Ada-Kale je potopljena zbog izgradnje brane na Dunavu 1968., a stanovništvo od nekih 700 ljudi raspršeno je po unutrašnjosti. Tako je muslimansko stanovništvo Rumunije smanjeno na oko 35.000 u 1956., a poraslo je na 47.000 u 1977. godini. 1988. godine bilo je 70.000 muslimana ili 0,3% ukupnog stanovništva Rumunije. Komunistički režim je kao i drugdje potiskivao muslimansku zajednicu. Mnoga udruženja su zatvorena i prestala sa radom.

Poslije rumunske Revolucije pala je zavjesa šutnje o narodima u toj zemlji. Omeđeni strogim kontrolama graničnih prelaza i informativnih centara, egzistirali su ti narodi u sjeni slike jednog čovjeka i u ehu dugih aplauza nakon brojnih konferencija i kongresa Komunističke partije Rumunije. U prvim informacijama nakon sloma Čaušeškova režima, muslimanima su jako parale uši tri informacije - prva je da je posljednja Čaušeskova posjeta stranoj zemlji bila posjeta Iranu. Druga, da se na strani Sekuritatea bore sirijski, libijski i iranski plaćenici. Treća informacija je da je Čaušeskovo porijeklo muslimansko. Ova treća informacija i bez medijskog ekslizuviteta, posebno je bila interesantna za muslimane, stoga što je upućivala na zaključak da u Rumuniji ima i muslimana.

Rumuniji je kao zemlji Varšavskog pakta bio dodijeljen status posljednje karte u odnosima sa islamskim svijetom, napose u vezi sa najvećim njegovim problemom - Palastinom. Rumunija nije nikad prekidala odnose sa Izraelom i to joj je omogućavalo da u diplomatskoj relaciji Zapad i islamski svijet dođe u ćorsokak. U tom kontekstu se mogu razumjeti prve dvije informacije kojima se u vezi sa rumunskom Revolucijom spominjao islamski svijet. Uz to, treba imati na umu da je u istočno-evropskim zemljama jevrejski lobi veoma snažan.

Ko su rumunski muslimani

Etničku grupaciju od oko 70.000 Turaka i Tatara čine muslimani. Naseljeni su u Konstanci, Medžidiji, Dobrudži, a u Bukureštu ih živi oko dvije hiljade.

Glavni centar muslimana (vjerski i kulturni) je Konstanca. Prije Drugog svjetskog rata bilo ih je oko 450.000. Imali su svoje nacionalne škole na turskom jeziku, a po nastavnom programu bile su islamske. Najpoznatije medrese su bile u Medžidiji, gradu Sultana Abdul-Medžida i u Konstanci, "Medžidija medresa" i "Semija medresa".

U Rumuniji postoje 63 džamije, neke od njih su poznati historijski objekti. Najveći vjerski autoritet je Muftija. Muslimani u Rumuniji obavljaju namaze, poste i kolju kurbane, sunete se, odlaze na Hadždž. Rumunski muslimani su hanefijskog mezheba, govore turskim i tatarskim jezikom, a neki i arapskim. Masovno su bili učesnici demostracija od kojih su neki i izginuli u prethodnim političkim događajima. Imaju svoje predstavnike u Parlamentu. Zvanično su priznati kao nacionalna manjina u Rumuniji.

Priredio: Esad Kolašinac

Sejjid Qutb: **U OKRILJU KUR'ANA**

EL-BEQARE

POGLAVLJE EL-BEQARE OBJAVLJENO U MEDINI DO 281. AJETA, OSTALO OBJAVLJENO NA MINNI - NA OPROSNOM HADŽDŽU

Međutim, strogost odredaba u cjelini kod ibadeta ili sklonosti ka sužavanju povlastica o kojima govori tekst Kur'ana prouzrokovalo je kod nekih odgovornost, dok se drugi na to i ne osvrću...

U svakom slučaju, bolje da se ovo pitanje prihvati onako kako je to Allah htio. On je pravičniji od nas i bolje zna šta stoji iz ove Njegove povlastice. Bolje zna kakvi su interesi bliži ili dalji koji slijede iza ovih Njegovih odluka. Ovo je sveukupnost misli koje se odnose na ovo pitanje.

Preostaje nam samo još da potvrdimo ovdje šta se kaže u hadisu u brojnim situacijama kod putovanja. Neki od ovih hadisa nagovještavaju da se ne posti, a u nekim ne govore o zabrani posta. Svi ovi hadisi pomoći će čovjeku da shvati kako je ranije pokoljenje shvatilo ovo pitanje, što je bilo prije nego su odredbe uzele formu pravničkih vjerskih odrednica. Ove norme uspostavili su pravnici kasnijeg perioda. Način ponašanja ljudi tog ranijeg pokoljenja (neka im se Allah smiluje) ispunjen je živahnošću. Njihovo ponašanje čvršće je povezano sa duhom ove vjere i njenom prirodom nego pravnička istraživanja i življenje s' tim istraživanjima u atmosferi izgrađivanja živog osjećaja za ovu vjeru i njene specifičnosti.

Džabir (Bog mu se smilovao) prenosi: "Resulullah, alejhi-s-selam, otišao je do Mekke mjeseca Ramazana prve godine oslobođenja Mekke, postio je dok nije stigao do mjesta Kerai-l-Ganim. Svijet je također postio sa njim. Tada je zatražio čašu vode, podigao je tako da su ljudi vidjeli, ispio je vodu i poslije toga su mu rekli: Neki ljudi su postili - a on će na to: Neposlušnici, neposlušnici! " (Prenose Muslim i Tirmizi.)

Enes (Bog mu se smilovao) prenosi: "Bili smo na putu sa Vjerovjesnikom, alejhi-s-selam. Neki smo postili, neki mrsili. Došli smo do jednog mjesta, a bilo je veoma toplo. Većina nas je koristila sjenu odijela, a neki su čuvali glavu od žestine sunca rukom. Oni koji postiše popadaše, a oni koji su mrsili stajaše. Tada postaviše šatore i napojiše putnike. Resulullah alejhi-s-selam kaže: Danas odnesoše nagradu oni koji su mrsili." (Navode Muslim, Buhari i Neseai.)

Džabir (Bog mu se smilovao) kaže: "Vjerovjesnik, alejhi-s-selam, bio je na putu i primjetio da su se ljudi okupili oko jednog čovjeka. Postavili su sjenik iznad njega. Vjerovjesnik upita šta mu je. Čovjek posti, - odgovoriše. Na to će Vjerovjesnik - Nije dobro djelo da čovjek posti na putu." (Navodi Malik, Muslim, Buhari i Nesai.)

Prenosi Amr Ibn Umejje ed-Davri: "Svratio sam Resulullahu, alejhi-s-selam, dolazeći s puta i on reče - Pričekaj ručak, Ebi Umejje? - Božiji Poslaniče, ja postim, - rekao sam, a on će na to: - Onda da ti kažem hadis o musafiru: - Uzvišeni Allah oslobodio je musafira od posta i pola namaza." (Navodi Nesai.)

Prenosi od člana Beni Abdullah ibn Ka'ba, ibn Melika, čije je ime Enes ibn Melik, kako kaže: "Resulullah je rekao: Oslobodio je Allah musafira jednog dijela namaza i dao mu povlasticu da mrsi uz Ramazan. Dao je povlasticu da mrsi uz Ramazan i bolesniku i trudnici kada se boji za svoje dijete." (Prenose autori sunena.)

Prenosi se od Aiše (Bog joj se smilovao): "Jednog dana upita Hamza bin Amra Eslemi (Bog mu se smilovao) Vjerovjesnika o postu za vrijeme putovanja (a ovaj Hamza je mnogo postio). Na ovo pitanje Resulullah mu odgovori: Ako hoćeš, posti, ako hoćeš mrsi." (Prenose Buhari, Malik, Muslim, Ebu Davud, Tirmizi i Nesai.) A u drugoj verziji ovog hadisa stoji: Umjesto "mnogo je postio" - "ustrajao bi u postu".

Prenosi od Enesa (Bog mu se smilovao): "Bili smo s Vjerovjesnikom, alejhi-s-selam, neki od nas su postili, a neki mrsili. Onaj ko je postio nije upućivao prijekor onome ko je mrsio, niti onaj koji je mrsio upućivao prijekor onome ko je postio." (Prenose Malik, Buhari, Muslimi, Ebu Davud.)

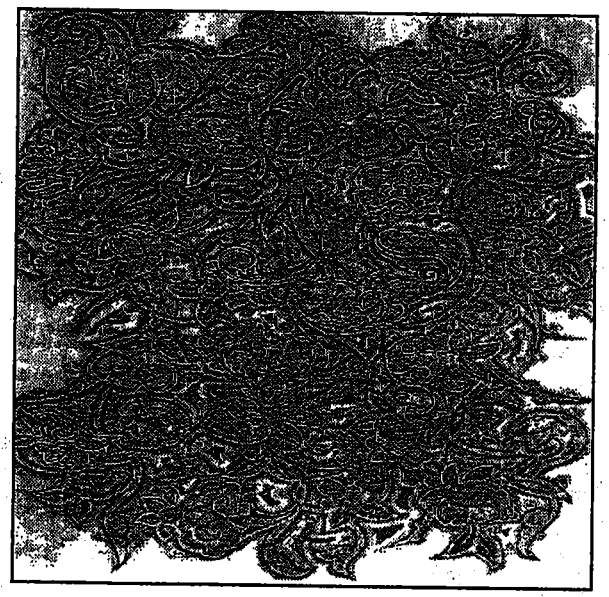

Prenosi se od Ebi Derdaa: "Zašli smo s Resulullahom, alejhi-s-selam, u vrijeme Ramazana, a bilo je jako, jako toplo, tako da niko od nas nije bio, a da nije stavio svoju ruku na glavu zbog jake toplote. Među nama su postili samo Vjerovjenik, alejshi-s-selam, i Ibn Rewaha (Bog mu se smilovao)." (Navode Buhari, Muslim i Ebu Davud.)

Prenosi se od Muhammeda Ibn Ka'ba: "Došao sam Enesu ibn Maliku (Bog mu se smilovao) a bio je Ramazan. On se spremio za put. Njegova jahalica je bila pripremljena. Obukao je putničko odijelo, a onda zatražio jelo i jeo. Upitao sam ga: Sunnet?, - Da - a onda uzjaha." (Navodi Tirmizi.)

Prenosi se od Ubejda Ibn Džubejr koji kaže: "Bio sam sa Ebu Basrom Gafari (Bog mu se smilovao), jednim od ashaba Vjerovjenika, alejhi-s-selam, na brodu, putujući iz Fustata u vrijeme Ramazana. Brod je krenuo a ručak mu donesoše. Dođi, - reče mi! A ja mu na to odgovorih: - Ne vidiš li ti kuće? - a on mi prigovori: - Zar ti izbjegavaš Resulullaha, alejhi-s-selam? - tako da je jeo, a i ja sam jeo." (Prenosi Ebu Davud.)

Prenosi se od Mensura Kelbije da je Dihijen ibni Hulejfe (Bog mu se smilovao) otišao iz jednog sela blizu Damaska do u jedno drugo selo koje je bilo daleko oko tri milje. Bilo je to uz Ramazan. On se omrsio i omrsili su se mnogi ljudi s njim. Drugi se nisu htjeli omrsiti. Kad su se vratili u svoje selo, on reče: "Bogami, primjetio sam danas nešto što nisam očekivao da ću vidjeti. Narod izbjegava uputu Vjerovjesnika i njegovih ashaba. Bože, primi me sebi." (Navodi Ebu Davud.)

Ovi hadisi u cjelini ukazuju da se prihvate povlastice: mrsiti za vrijeme putovanja. Preovlađuje mišljenje da se toga treba pridržavati. Nije uvjet da postoje poteškoće pa da se primijeni ova odredba, našto ukazuju posebno dva posljednja hadisa, premda osmi hadis iz grupe ukazuje da je Vjerovjesnik, alejshi-s-selam, samo jednom postio pored poteškoća i s njim Abdullah ibn Revaha. Poznato je da je Vjerovjesnik, alejhi-s-selam, imao i posebnosti kod ibadeta, od čega su ashabi bili oslobođeni. Tako na primjer, on im je zabranjivao kontinuirani post, a on je sam postio, tj. postio bi dan za danom, a ne bi se mrsio. Kada su mu rekli to, on odgovori: ***"Ja nisam kao vi, moj me Gospodar hrani i napaja." (Navode Buhari i Muslim.) Prvi hadis potvrđuje da je on mrsio, a za one koji nisu on je rekao: "Takvi su neposlušnici, takvi su neposlušnici!"*** Ovaj Hadis je uslijedio kasnije u vrijeme godine oslobođenja Mekke. On je najkasnije izrečeni hadis među gornjom grupom hadisa, i najbolji dokaz da se ovim hadisima želi ostvariti sloboda izbora.

Slika koju čovjek gradi ili osjeća na osnovu ovih situacija jeste da se tada jako mnogo vodilo računa o realnim situacijama, situacijama koje traže određena usmjeravanja, kao što je slučaj u hadisima koji se prenose sa jednom, općom temom. Pa i tada susrećemo u njima raznovrsna kazivanja, jer ih je Vjerovjesnik, alejhi-s-selam, odgajao suočavajući se sa stvarnim živim situacijama. Sa tim situacijama ne bi se suočavao da je bio uvijek s istim krutim kalupom.

Posljednji dojam čovjek dobije u vezi sa postom na putovanju, da je ipak prihvatano da se ne posti na putu, ne vežući to sa stvarnim poteškoćama. Kad je riječ o bolesti tu nisam mogao naći ništa do islamskih pravnika - fakiha. Izgleda da je i tu prihvatljivije općenito da se ne posti, u svakom slučaju kad se kod čovjeka desi nešto što se može nazvati bolest. I tu se ne traži definisanje vrste bolesti, njene težine, niti straha da se neće zdravlje pogoršati, s tim da je obavezno potrebno nadoknaditi dan za dan, ne posteći iz dana u dan, prema najpretežnijem mišljenju.

Ovo sam naveo ne želeći da se upustim u pravnička razilaženja, nego da bi potvrdio pravilo vezano za vjerske obrede i njihovo povezivanje za izgradnju svjesne situacije koja je prethodnica vjerskim obredima. Ova situacija gospodari ponašanjem vjernika - izvršitelja vjerkog obreda, na čemu se zasniva prvo potvrđivanje odgoja njegove savjesti, lijepog izvršenja obreda i lijepog ponašanja općenito u životu. To je s jedne strane, a s druge strane, da se prihvatimo ove vjere onako kako je htio Allah dž.š., sa svim obavezama, sa puno pokornosti i bogobojaznosti, da se prihvatimo vjere u cjelini i odlučno, koristeći i povlastice shodno ostvarenju Božijeg zadovoljstva, punog povjerenja u Njegovu mudrost i ostvarenja svijesti o bogobojaznosti prema Allahu dž.š.

LEJLETU-L-KADR

"Pričao nam je Alija b. Abdullah i rekao da mu je Sufjan rekao: "Upamtili smo ga", a upamtio ga je samo on od Zuhrije, ovaj od Ebu Seleme, a on od Ebu Hurejre r.a. da je Vjerovjesnik s.a.v.s. rekao: "Ko posti Ramazan, vjerujući da mu je to dužnost i računajući da će za to dobiti nagradu (neće mu biti uzaludan trud), oprostiće mu se njegovi ranije učinjeni grijesi. Ako provede noć Kadr u pobožnosti, vjerujući da je to tako trebao učiniti i računajući (samo na Božiju nagradu), oprostiće mu se njegovi grijesi koje je ranije počinio."

Da li je cijeli Kur'an objavljen u ovoj noći

Noć "Lejletul-Kadr" je noć u kojoj je počelo objavljivanje Kur'ana. Ovo je mišljenje većine uleme, kako navodi Šankiti u svom tefsiru, gdje kaže da je početak vahja - objave počeo u ovoj blagoslovljenoj noći. Ulema to argumentuje predajom od Ibn Abasa i Aiše koju bilježi Buharija u poglavlju Vrijednosti - fadileti Kur'ana.

Kaže Ibn Abas i Aiša r.a.: "Zatim je nastavljeno sa silaskom Objave, a prošlo je od prvog do posljednjeg silaska Objave dvadeset godina."

Dok druga ulema kaže:

"U ovoj mubarek noći sišao je cijeli Kur'an odjednom do dunjalučkih nebesa (dakle, sišao je cijeli Kur'an iz Levhil-Mahfuza do dunjalučkih nebesa), odakle se nastavlja njegovo silaženje prema potrebi."

Između ova dva mišljenja nema nikakvih razmimoilaženja, kako kaže Ibn Hadžer, prenoseći od Ibn Tejmije koji kaže:

"Moguće je da je Kur'an sišao odjednom u noći Lejletul-Kadr do dunjalučkih nebesa, odakle je počeo silazak "čitaj u ime Gospodara tvoga", sure "El-alek" u noći Lejletul-Kadr.

Zbog čega je ova noć prozvana noć "Kadr"

Islamska ulema ovdje navodi dva mišljenja:

Prvo: Kadr znači veličanstvo, ugled. Arapi kažu *"fulan zu kadrin - osoba visokog ugleda."*

Drugo: Ova noć je dobila ovo ime po tome što Uzvišeni Gospodar u ovoj noći određuje šta će biti u toku cijele godine, na ovo nas upućuje komentar 3, 4 i 5 kur'anskog ajeta u suri Ed-Duhan. Kaže Uzvišeni:

"Mi smo počeli da je u Blagoslovljenoj noći objavljujemo, - i Mi, doista, opominjemo - u kojoj se svaki mudri posao riješi po zapovijedi našoj."

Dokaz za prvo mišljenje jesu riječi Uzvišenog u suri El-Kadr u drugom i trećem ajetu:

وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ.

لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ.

"A šta ti misliš, šta je noć Kadr? Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci".

Kada je noć Lejletul-Kadr

Brojna su i raznolika mišljenja o noći Kadr. Jedni misle da je to prva noć, a drugi misle da je to zadnja noć Ramazana. Neki kažu da je to 17. odnosno 18. ili 19. noć Ramazana. Poneki smatraju da je to 21. odnošno 23. ili 25. noć, a najviše se opredjeljuju za 27. noć Ramazana.

Ebu Hanife, Muhammed i Jusuf smatraju da je to neodređena noć u Ramazanu, odnosno, u godini koja se pomjera iz mjeseca u mjesec, pa može biti u Ramazanu, a i u kojem drugom mjesecu.

Ibn Zubejr smatra da je noć Kadr 17. noć Ramazana, a Ebu Seid Hudrija i Šafija 21. noć Ramazana. Ibn Abas i još neki ashabi smatraju da je to 27. noć Ramazana, Bilal 24. a Alija 19. noć Ramazana.

Ima mišljenja da je noć Kadr 15. noć Ša'bana mjeseca, odnosno, da je to bila samo jedna noć jedne godine u doba Muhammeda a.s.

Dok Šankiti u svom tefsiru Edvaul-Bejan kaže:

- Neki misle da je ovo noć u Ramazanu bez da ograničuju noć o kojoj se radi, argumentujući to kur'anskim ajetom u suri El-Bekare, 185. ajet.

- Drugi misle da je noć Kadr u zadnjih deset dana mjeseca Ramazana.

- Treći misle da je noć Kadr u zadnjih deset dana mjeseca Ramazana ali u neparnoj noći.

- Četvrti misle da je ova noć 21. ili 23. ili 25. ili 27. ili 29. noć Ramazana.

- Peti kažu da je ova noć u zadnjoj noći mjeseca Ramazana.

Sva ova mišljenja su potkrijepljena dokazima. Najvjerovatnije je da je ovo noć 21. ili 27. noći mjeseca Ramazana, zbog jakih i poznatih dokaza koje citiraju svi mufesiri Kur'ana a posebno Ibn Kesir i Kurtubi.

U predaji koju bilježi Muslim kaže Božiji poslanik s.a.v.s.:

"Noć Kadr je dvadeset i sedma noć (Ramazana)".

Šta se krije u neodređivanju ove noći

Božiji poslanik s.a.v.s. nije precizno odredio kada je ova noć, zbog toga se nameće pitanje: Koja je mudrost u neodređenosti ove mubarek noći? Mudrost u neodređenosti ove noći je kao i mudrost u neodređenosti dana preseljenja i neodređenosti (dana) kada će nastupiti Kijametski dan, a to je zbog toga da bi Allahovi robovi što više vremena proveli u pokornosti Allahu dž.š., u idžtihadu, da ne bi bili nemarni (u gafletu), lijeni i dr. Jer osoba koja bude tragala za ovom mubarek noći, kloniće se svih velikih grijeha i svega onog što je zabranjeno, a za trud i traganje za ovom noći, biće posebno nagrađena. A osoba koja se bude maksimalno angažovala u potrazi za ovom noći, oživljavajući svoje ibadete u ramazanskim noćima, Uzvišeni će u povodu toga reći melekima:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى
جَاعِلٌ فِى ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ
فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ
لَكَ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ.

"...Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti - oni rekoše: Zar će ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati?..." (El-Bekare, 30)

A to je zbog njihovog truda i traganja za ovom noći. U suprotnom, da je ova noć određena izgubili bismo mogućnost traganja za ovom noći i nagradu za taj trud, a u tome se krije tajna Allahovih riječi:

"Ja znam ono što vi ne znate" (El-Bekare 30)

Po čemu se prepoznaje ova noć

Sunce u ovoj noći (u jutru poslije noći Kadr) je bijele boje bez puno zrakova. Prenosi Ebu Davud Et-Tajalusi od Ibn Abasa da je Božiji Poslanik s.a.v.s. rekao o ovoj noći: "Noć velikodušnosti i umjerenosti, nit je hladna nit je vruća, a njeno jutro je obasjano suncem slabog crvenila". Prenosi Ibn Ebi Asim En-Nebil sa senedom (lancem prenosioca) od Džabir ibn Abdullaha r.a. da je Božiji Poslanik s.a.v.s. rekao: *"Ja sam vidio noć Kadr, pa zaboravljena je, a ona je u zadnjih deset noći (Ramazana) i ona je blago osvijetljena, niti je vruća niti je hladna, kao da je u njoj mjesec, a šejtan se u njoj neće pojaviti sve do svanuća zore."*

Fadileti ove noći

- U ovoj noći je počelo objavljivanje Kur'ana.

- Ova noć je noć ugleda i veličanstva, noć propisa i odluke, u njoj Uzvišeni određuje šta On hoće do iste noći u budućoj godini. Određuje ko će umrijeti u toj godini, ko će kakve nafake biti i drugo. Allah predaje ove naredbe njihovim izvršiočima, a to su četvorica meleka: Israfil, Mikail, Azrail i Džebrail.

- Dobro djelo učinjeno u ovoj noći bolje je od dobrog djela u hiljadu mjeseci u kojoj nema ove noći.

- U ovoj noći meleki silaze sa nebesa i od Sidretul-Munteha kao i Džibril koji je među njima na Zemlju, gdje s punim povjerenjem prenose dove ljudi sve do svanuća zore. Meleki silaze u ovoj noći po naredbi Allahovoj, izvršavajući Allahove odredbe i zapovijedi koje je Allah odredio u toj godini do sljedeće godine, kao što kaže Ibn Abas. Ovo nas upućuje na nepogrješivost meleka kao što Uzvišeni kaže u suri Merjem u 64. ajetu:

وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُۥ مَا بَيْنَ
أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ
ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا.

"Mi smo u džennet ušli samo dobrotom Gospodara tvoga" (Merjem, 64)

Isto tako u suri El-Enbija u 27. ajetu kaže:

"Oni ne govore dok On ne odobri i postupaju onako kako On odredi" (El-Enbija, 27)

- U ovoj noći je sigurnost, mir i spas, dobrota i blagodat od Allaha dž.š. U ovoj noći Allah dž.š. određuje samo dobro dok u svim ostalim noćima ima i dobra i zla, ovo je noć selameta i u njoj šejtan ne može naškoditi niti vjerniku niti vjernici. Noć dobročinstva u kojoj šejtan ne može uraditi ni jedno loše djelo. U toku cijele ove noći je Allahova blagost sve do svanuća zore. Jednom riječju, ova noć je noć dobra, bereketa, nafake, i koristi vjerske i dunjalučke.

☞ ***"Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci..." (El Kadr, 3)***

Dragi brate, vjerovatno si zapazio da je Kur'an počeo silaziti noću a ne danju. To nas upućuje da je noć vrjednija za ibadet nego dan. Da je noć vrjednija za ibadet nego dan na to nas upućuju Kur'an i sunnet.

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ
لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا
حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا ۚ إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

"Hvaljen neka je Onaj koji je u jednom času noći preveo Svoga roba" (El-Isra, 1)

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ
نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا.

"I probdij dio noći u molitvi - to je samo tvoja dužnost" (El-Isra, 79)

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ
وَأَدْبَارَ السُّجُودِ.

"I veličaj Ga noću i poslije obavljanja molitvi" (Kaf, 40)

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ
وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا.

"Ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije" (El-Muzzammil, 6)

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ.

"Noću samo malo spavati" (Ez-Zarijat, 17)

A iz sunneta navešćemo jednu predaju:

Prenosi se od Ebu Hurejre r.a. da je rekao: ***"Rekao je Božiji Poslanik s.a.v.s.: Kada bude zadnja trećina noći, silazi naš Gospodar na dunjalučka nebesa." (Bilježe Buharija i Muslim)***

A Allah najbolje zna!

Bekir ef. Makić

Medicina Allahova Vjerovjesnika

LIJEČENJE BOLESTI SRCA I TIJELA (II)

Što se tiče medicine tijela, ona se dijeli na dva dijela:

Prvo: Onu koju je Allah stvorio kod insana i hajvana (ljudi i životinja), koji nije potrebno da liječi jekar, kao što je medicina gladi, žeđi, hladnoće, umorstine sa svim oprečnostima i onim što ih otklanja.

Drugo: Ona o kojoj je potrebno razmišljanje i prosuđivanje kao što je otklanjanje navedenih navedenih poremećenih bolesti tijela, da bi osoba koja boluje ove bolesti, osjećala se medicino izlaskom iz granica jednog normalnog stanja u stanje u kome ima temperaturu ili koji je hladno ili osjeća suhost ili vlažnost ili jedno ili drugo. Ona se dijeli na dvije vrste: ili tijelesne ili okolnosne, to jest ili (ova bolest) uzrokuje bolest materije ili okolnost zbog prethodne bolesti. Razlika između ova dvoje je u tome što bolesti okolnosti nastaju poslije otklanjanja bolesti materije koji je uzrokuje, otklanjanjem bol u materiji a ostavljajući tragove u osobi zbog okolnosti prethodne bolesti materije.

Bolesti materije se sobom nose razloge koji ih proizvode, pa ako bude uzrok bolesti iz bolesti prvo je neophodno obratiti pažnju na uzrok bolesti zatim na bolest a onda na lijek. Bolesti organa (organske bolesti) su one koje mijenjaju organski izgled ili oblik tog organa ili unutrašnjost ili otvorene (nezatvorene) kanale ili je ono ispunjeno ili glatkim ili hrapavim ili gustim ili zaostalim. Ovi dijelovi ovdje, ako su sastavljeni (spojeni), i bude dijelo od njih oštećeno, to stvarne zove se sjedinjenost a razlaz iz propisanog spajanja zovo se razjedinjenost ili opšte bolesti kore obuhvataju organske i nepravilnosne bolesti.

Nepravilnosne bolesti su one koje izvode fiziološke iz propisanog stanja a ovo je značenje zbog čega se bolest kore poslije (nazivaju) nepravilnosne škodi. One se dijele na osam vrsta: četiri proste i četiri složene. Proste su hladne, toplo mokre i suhe, a složene su toplo-mokre, toplo-suhe, hladno-mokre i hladno-suhe. One mogu biti pojedinačne ili sumotne, a ako u stanovitu bolest ne škodi, onda se zove znakovito značenje iz propisanog stanja.

Tijelo može biti u stanju i kod prisutne bolesti, nepriodnog stanja i stanje između ova dva stanja. Kod prvog stanja tijelo je bolesno, kod drugog stanja tijelo je bolesno a kod trećeg stanja tijelo je bolesno.

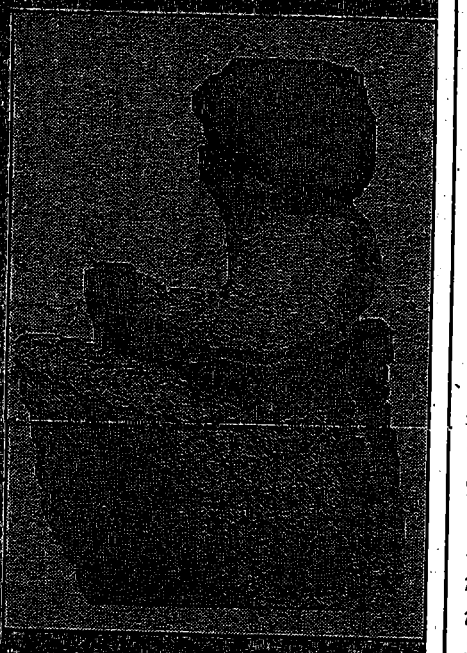

Bolesti

Oprečnost ne može se prenijeti na njenu oprečnost, osim uz posrednika, a razlog izlaska tijela iz njegovog prirodnog stanja može da bude unutrašnji, jer je ono sastavljeno od hladnog (toplog, mokrog i suhog, ili spoljašnji, jer ono s čime se tijelo susreće nekada mu odgovara a nekada ne, a sjeta koja zadesi insana, nekada može biti zbog loseg stanja a nekada zbog slabog organizma a nekada to može biti zbog slabosti u snazi ili zbog faktora koji je pomoćnik, a to se vraća u višak a nije proporcionalnost u nedostatku toga manje, ili razjedinjenost a nije proporcionalnost u sjedinjenosti njegovoj, ili sjedinjenost a nije proporcionalnost u razjedinjenosti njegovoj, ili obim nost a nije proporcionalnost u skupljanju njegovom, ili promjena slike i oblika zbog onoga što se izvrgne iz proporcionalnosti njegove.

A jesar je ući koji razjedinjuje tamo gdje škodi sjedinjenost, ili sjedinjuje tamo gdje škodi razjedinjenost, ili smanjuje tamo gdje škodi višak, ili povećava tamo gdje škodi nedostatak, ili vraća samo uz Allahovo liječenje već izgubljeno zdravlje, ili ga čuva u jednakosti i sličnosti i odbacuje razlog s oprečnošću u kvalitetu i sumotnosti, odbacujući ga ili odbacujući ono što ga spriječava, nikako ili do čega došlo, održavanjem. A ti ćeš vidjeti sve ovo u ajetima Allahova poslanika potpunog liječenja uz Allahovu moć, snagu, dobro ću i pomoć.

Bekir ef. Makić

Musafiri

HAFIZI IZ ISFAHANA U NOVOM PAZARU

U organizaciji Kulturnog centra pri Iranskoj ambasadi u Beogradu, u subotu 17. januara u Novom Pazaru je boravila grupa hafiza iz Isfahana (Iran) pod nazivom "Kosar" kao i ataše za kulturu gosp. Hamid Muhamedi. Ova petočlana grupa

Hafizi iz Irana u Arap džamiji

vrsnih karija, bila je povod da Arap džamija, inače najveća u gradu, bude pretijesna da nakon teravije namaza primi sve one koji su došli da vide i čuju ono što je ona pripremila u svom jednočasovnom programu.

U pauzi između učenja uzvišenih kur'anskih ajeta i predivnih ilahija i kasida, prisutnima se obratio i gosp. Muhamedi, ukazujući na značaj mjeseca Ramazana a posebno Lejletu-l-Kadra u njemu, izražavajući svoju radost što je ponovo među sandžačkim muslimanima.

Inače, grupa "Kosar" postoji već 12 godina i aktivno učestvuje na mnogim radio i TV emisijama širom islamskog svijeta, naročito u Saudijskoj Arabiji, Siriji, Sudanu, Šri Lanki, Turskoj, a u zadnje vrijeme i u BiH, Makedoniji i Sandžaku. Zahvaljujući prelijepim glasovima njenih članova, kao i izboru ajeta i ilahija, ova grupa je na međunarodnim takmičenjima, kako saznajemo,

osvajala prva mjesta u veoma oštroj konkurenciji.

Sve u svemu - Golamreza, Muhamed, Habib, Tagi i Hamid su ionako svečanu ramazansku atmosferu, svojim programom u Arap džamiji učinili još ljepšom.

S. Škrijelj

Velika Britanija

JELALEDDIN LAUDER BRUNTON

(Sir Brunton potiče iz eminentne porodice i posjeduje titulu barona, diplomirao je na Oxford univerzitetu i proslavio se svojim radovima).

Zahvalan sam što ste mi dali šansu da objasnim zašto sam postao musliman. Rastao sam pod uticajem roditelja kršćana. Teologija mi je bila jedna od interesantnijih oblasti koje su me zanimale u mladosti. Susreo sam neke misionare, čije su me aktivnosti u stranim zemljama jako zainteresovale. Osjećao sam potrebu da im pomognem. Bez da budem zvanično naimenovan, pridružio sam im se. Istini za volju, iako sam pohađao časove vjeronauke, kršćanska teorija da "ljudi dolaze na ovaj svijet grješni i da zato moraju ispaštati", činila mi se bizarnom. Iz tog razloga sam postepeno zamrzio kršćanstvo. Nisam mogao tolerisati ideju da Allah dž.š., sa svom svojom beskonačnom moći da stvori sve što želi, stvara grješna stvorenja, što protivurječi Njegovoj Svemoći i Milosti, i zbog toga sam posumnjao u religiju koja Allahu dž.š. pripisuje takva svojstva. Te sumnje su prerasle u čuđenje i pitao sam se da li i druge religije govore isto u tom smislu. Odlučio sam da proučavam.

U srcu sam potajno žudio za Milostivim i Samilosnim Bogom, i tražio sam takvog Tvorca, odnosno Allaha dž.š. Pitao sam se da li je vremenom sačuvana originalna i čista vjera koju je propovjedao Isa a.s. Što sam više mislio o tome sve sam više sumnjao, posebno čitajući današnju Bibliju u kojoj uvijek možete naći pregršt nedostataka i priča ne baš bliskih razumu. Tako sam došao do zaključka da to nije originalna Knjiga koja potiče od Isa a.s. Ljudi su načinili bezbroj izmjena i bezbroj pogrešnih dodataka ubacili u Bibliju i na taj način uništili čistoću i svetost Knjige, što je dovelo do nepopravljive mješavine činjenica i izmišljotine. Potuno se uvjerivši u to, čitanje Biblije sam zamijenio razgovorom sa ljudima koje sam susretao na putovanjima, koja sam imao sa misionarima.

Umjesto poimanja njihove lažne teorije o "Bogu, sinu i Svetom Duhu", ja sam poučavao činjenicama kao što su, kada čovjek umre duša ne umire, ljudska bića su stvorena od Velikog Tvorca, taj Tvorac će kazniti ljude, na ovom i na budućem svijetu - zavisno od njihovih grijeha, i taj Veliki Tvorac će oprostiti ljudima njihove grijehe u slučaju da se za iste pokaju.

Kako su dani prolazili, moje vjerovanje u jednoću Allaha je preraslo u apsolutnu problematiku. U jeku tih mojih nastojanja ja sam počeo izučavati Islam. Ova vjera me je privukla tako snažno da sam je počeo proučavati po cijeli dan. Slučajno sam se nastanio u jedno skoro napušteno indijsko selo po imenu Ichra, koje je bilo jako udaljeno od urbanih sredina i za koje skoro niko nije znao. Mještani tog sela su bili jako siromašni. Bivajući svjestan Allaha dž.š., pokušavao sam ih podučiti postojanju Jednog i Milostivog Tvorca i pravom putu kojeg bi oni trebali slijediti na ovom svijetu. Također sam nastojao podučiti ih takvim pojmovima kao što su bratstvo u vjeri i solidarnost. Najbolje što sam mogao podučavao sam ih Islamu, a ne Kršćanstvu i obraćao sam im se ne kao kršćanski misionar već kao musliman vjernik. Nisam obraćao pažnju na detalje kao što su veliki napori koje sam ulagao, stepen samopožrtvovanja koji sam postizao ili razne poteškoće s kojima sam se suočavao u tom usamljenom i udaljenom selu, među tim neintelegentnim ljudima. Moj jedini zadatak je bio da ih vodim do duhovne i fizičke čistoće i da ih podučim postojanju Velikog Tvorca. Kad god bih ugrabio priliku studirao bih život Muhammeda a.s. Nekoliko knjiga napisanih na engleskom, koje reflektuju neke činjenice o njegovom životu a napisane su od strane kršćana, bile su jako nekorektne jer su kritikovale i omalovažavale tog velikog Poslanika iznoseći niz laži o njemu. Ipak, ja sam sada bio sposoban da studiram Islam na pravi način, bez uticaja tih knjiga napisanih sa neprijateljskim motivima.

U toku mojih studija došao sam do potpunog ubjeđenja da je Islam vjera istine, prepoznatljiva po svojoj realnosti i konceptu Allaha dž.š. Kada se jednom upoznate sa misijom Muhammeda s.a.v.s. i onim što je on uradio za dobrobit čovječanstva, nemoguće je da ne povjerujete u njegovo poslanstvo. Definitivno, on je Božiji poslanik. On je uz blagoslov Allaha dž.š. za veoma kratko vrijeme arapsku naciju, ljude koji su živjeli sa elementima divljaštva, obožavali mnoge idole, bili sujevjerni, ogrezli u poligamiji, doveo do civilizovanog društva, moralno ispravne i čiste nacije, koja sada vjeruje u Allaha dž.š., uvažava prava žena i koji uvijek nastoje da budu dobrodušni i genijalni. Jedna osoba to nikad ne bi mogla postići bez dozvole i pomoći Allaha dž.š. Upoređujući velike napore koje sam ulagao u radu sa ljudima ovog usamljenog sela, gdje nije živjelo više od 200 ljudi, koje nikako nisam uspjevao izvesti na pravi put sa onim što je postigao Muhammed a.s., mojem divljenju prema savršenom poslu kojeg je uradio Muhammed a.s. nije bilo kraja. U njegovo poslanstvo trebamo vjerovati punim srcem. Ne želim pominjati ostale predivne činjenice o Islamu.

Ovo što sam rekao je dovoljno da čovjek povjeruje u Allaha dž.š. i da Muhammedu a.s. prizna poslaničku misiju.

Tih dana me je posjetio jedan indijski musliman, zvao se Mian Amiruddin. Vodili smo duge razgovore o Islamu, koji su me konačno ohrabrili i ja sam prihvatio Islam. Vjerujem u činjenicu da je Islam vjera istine, koja uspostavlja bratstvo među ljudima i koja će, inšallah, jednoga dana ujediniti cijeli svijet.

U poodmaklim sam godinama i dao sam sebi zadatak da ostatak života provedem služeći Islamu.

Sa engleskog preveo:
Midhat Hajrović

Pokret "Muslimanska braća" (II)

IDEJE I UČENJE

Poimanje i razumijevanje Islama Muslimanske braće karakteriše sveobuhvatnost, odnosno potpuno prihvatanje Islama i svih njegovih komponenti. U svom radu i aktivnostima oni teže na širenju kruga njihova uticaja, nastojeći da ovaj pokret postigne epitet internacionalnog pokreta.

Ističući osobenosti pokreta Braće, Šejh Hasan Al-Bana je naveo sljedeće karakteristike: Izbjegavanje problema koji vode do razilaženja, udaljavanje od uticaja istaknutih ličnosti i pravaca, udaljavanje od sektašenja i frakcionaštva, briga za potpunost i postepenost u akcijama, davanje

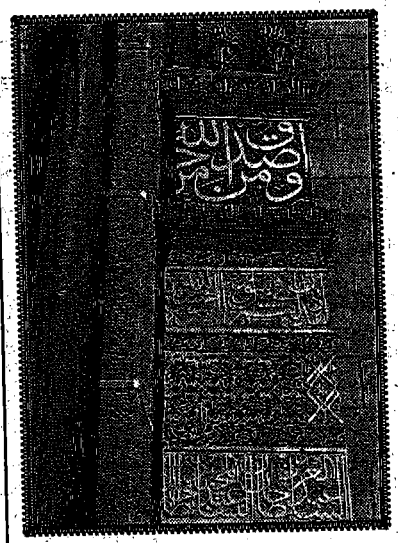

prioriteta praktičnoj strani nad reklamnom i teoretskom, veliki odziv mladih, brzo širenje u selima i gradovima... Govoreći dalje o ovom pokretu, pominje da je osnova oko koje kruže akcije približavanje ljudi svom Gospodaru. On je internacionalan pokret jer je upućen svim ljudima, a ljudi su po njima braća, svi su od istog oca, odnosno pripadaju istom porijeklu, među njima nema razlike, osim po bogobojaznosti i onom što učine za ljudski rod od dobra. Ovaj pokret je islamski jer pripada i potiče iz Islama.

Šejh Hasan Al-Bena je isticao da u cilju ostvarivanja postavljenih zadataka svaki pojedinac, pripadnik pokreta, treba poći od sljedećeg:

- Izgradnje samog sebe kako bi postao snažnog tijela, lijepe ćudi i naravi, visoko obrazovan, sposoban za rad i zaradu, zdrave akide i ispravnog ibadeta.
- Konstitucije muslimanske porodice koja će uvažavati i respektovati njegovo islamsko opredjeljenje prakticiranjem islamskog života, kako u krugu porodice tako i van nje.
- Upućivanje zajednice i društva na širenje dobra u njemu kao i suprostavljanje porocima i negativnostima unutar njega.
- Oslobađanje zemlje od svakog stranog uticaja, neislamskog, političkog, ekonomskog i duhovnog.
- Rad na preporodu vlasti, kako bi u istinu postala islamska.
- Povratak međunarodnog digniteta islamskom ummetu.
- Vođstvo svijeta, širenjem poziva u Islam kao jedine altrernative u rješavanju svjetskih problema.

Govoreći o Da'wi, šejh Hasan Al-Bena je misionarski rad podijelio u tri perioda: upoznavanje, konstitucija i realizacija. Zatim je razložio komponente na kojima se bazira njihova misija, njih deset: razumijevanje, iskrenost, akcija, džihad, žrtva, ustrajnost, sloboda, bratstvo i povjerenje. Objašnjavajući svaki princip ponaosob u svojoj knjizi "Et-Tealimu" on nastavlja da je ove principe moguće sažeti kroz pet rečenica: "Allah je naš cilj kome stremimo; Poslanik s.a.v.s. naš uzor; Kur'an naš zakonik; Džihad naš put; Šehadet naša želja." A kako dalje nastavlja šejh Al-Bena, ovih pet konstatacija se također prožimaju kroz pet drugih riječi: jednostavnost, učenje Kur'ana, namaz, ustrojstvo i moral.

Zanimljivo je da se u knjizi "Posebnosti islamskog djelovanja i otpora" Seida Kutba ne podudara njegovo mišljenje i mišljenje pokreta Braće. U razumijevanju i poimanju Islama, on smatra da posebnost, tj. osobenost islamskog djelovanja se zasniva na: Rebanijetu (težnji približavanju Stvoritelju), ustrajnosti, univerzalnosti, ravnoteži, pozitivizmu, stvarnosti, tj. realizmu. Smatrajući da je svaka komponenta posebnost za sebe, on objašnjava i pojašnjava njena značenja.

U konstituciji svog učenja Muslimanska braća su prihvatila princip selefija o nužnosti validnog dokaza i povratka dvijema osnovnim izvorima, Allahovoj knjizi i sunetu Resulullaha i opreznost od svake vrste širka, dolazeći tako do potpunog teuhida, monoteizma.

Također, izvjestan utjecaj na ovaj pokret imali su pokreti Abdul-Vehaba, Senusijski pokret kao i Da'wa Sejida Ride. Muslimanska braća su iz Tesavufa uzeli dio koji se tiče duhovnog odgoja i onog što je bila osobenost prvih sufija, čistog vjerovanja bez novotarija i bid'ata koje su danas karakteristika skoro svih sufijskih bratstava. Šejh Hasan Al-Bena je objedinio učenja prethodnika, dodajući joj ono što su nametnuli uslovi vremena i okoline, stajući tako naspram nadirućih neislamskih talasa, koji su posebno u Egiptu našli pogodno tlo. Kako smo već pomenulim, pokret je počeo sa aktivnostima u Ismailiji da bi se zatim prebacio u Kairo, a iz njega u većinu gradova i sela Egipta. Krajem 40-tih godina broj pomoćnika Muslimanske braće u Egiptu dostigao je cifru od tri hiljade, sa velikim brojem članova. Pokret se iz Egipta proširio u ostale arapske zemlje: Siriju Palestinu, Jordan, Liban, Irak Jemen, Sudan i drugim zemljama Svojih pristalica ima skoro u svim dijelovima svijeta.

E. U

NA KRAJU PUTA

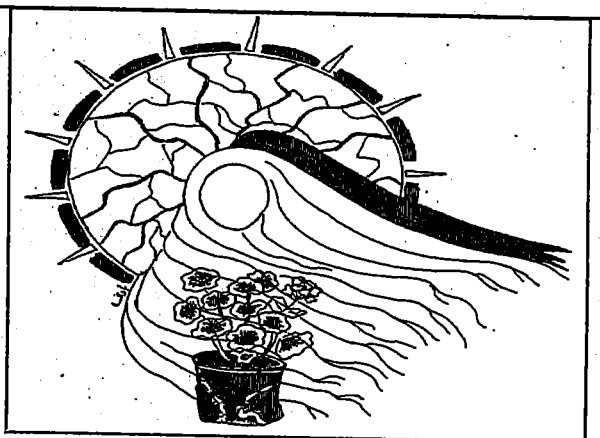

Bilo je to u onaj vakat između dva velika rata. Kasaba P. je prkosila mnogim nevoljama koje su je pritiskale. Iskušenja su nekad dolazila u vidu raznih bolesti, neznanja ili nepogodnosti kroz obilje kiše ili vatre. Ruho čaršije se sporo ali neizbježno mijenjalo, kao voda koja otiče da nikad više ona ista ne protekne.

Ipak se činilo da ništa na svijetu ne može promijeniti dušu te čaršije. Mahale su bile odvojene glavnom ćuprijom u čijoj su se blizini nalazili dućani zbijeni jedni do drugih. Zanati su bili brojni među kojima: kujundžijski, samardžijski, telalski, kundurski, sarački, nalundžijski, bojadžijski, krpedžijski, sahadžijski i ostali.

Mještani P. uglavnom su bili bogobojazni, vrijedni i dobroćudni ljudi, pitomih lica, koji su se po njima raspoznavali gdje god da odu. Znali su sa malo biti siti i zalogaj nafake dijeliti na mnoge dijelove. Provodili su svoj tihi vijek u kućama, koje su bile različitog izgleda, zavisno od toga čije su. Čaršija je uvijek imala svojih hadžija, handžija, hamala... A da li je u svakoj kući vijek bio serbez ili ne, stariji i mudriji bi znali stavljat prst na usta i kao usput reći: "Eh sinak, da je kuća samo ćeremidom pokrivena, da nejma tu još mnogo čega..." Bilo kako bilo, poštovao se komšijski hak i nije da se nije nalazilo onih koji su tuđu brigu brinuli. Bilo je i takvih a bilo je i mnogih koji su znali da se neprave i gluhi i ćoravi kad se za to ukaže prilika.

Iza svakih sokačkih vrati krila se po jedna avlija koja je za sebe bjesedila priču. Poneka priča bi ostavljala ukus čemera a neka svjetlucanje pritajenog ašikovanja.

Avlije su bile hanumice svojih domaćica. Brižljivo obrisana kaldrma, između koje je rastao cvjetić zvan mizličiček, raznih boja, vodila je iz dišeravlije u njen drugi dio. Žicom prikačeno zvono od kanata do kućne divahane, najavljivalo je nečiji dolazak. Još poneki zasebno zidani dio, poput čilera, araluka, oklukhane, činili su zajedno cjelinu. Iz bunara je izbijala hladovina, pomiješana sa mirisom ružica u čijim se laticema sakrivao gutljaj dulsuje.

Brojnost muških glava najbolje se mogla očitovati petkom. Tog velikog dana u hefti, rijeka crvenih fesova razlivala se na sve strane, hitala svom izvoru. Voda koja je tekla sredinom sokaka, imala je više namjena a svakako joj je najbitnija svrha bila uzimanje abdesta. Ta abdesti-voda žuborila je šumom molitve i bratimila zemlju kojom je tekla i onog namazdžiju koji je selami (jedan od starih adeta je da nazoveš selam vodi sa kojom se srećeš, bila to rijeka, potok, izvor).

Nakon džume-namaza rijetko su se ljudi vraćali u dućane. Ćutljive hanume su čekale svoje efendije i u dimijama koje vjerno čuvaju linije svojih skuta, s šamijama veselih oica, poput kaldrmskih cvjetića, prinosile bi mangalu džezvu i na žaru gotovile kahvu.

Među uglednim porodicama kasabe P. svoj vijek je vjekovao Hakija-beg Š. Bijaše posljednji potomak stare loze Š. Pradjed mu, imenjak, čuven je bio po poštenju i pravičnosti. U mnogim sporovima bi tražili da njegova riječ bude presudna. Svoje znanje kao muhaddisa primjenjivao je kad god bi mu se zato ukazala prilika. Jest da se živjelo od agrara begovski, on ipak ne hajaše dokonluk, te dio svoj mala uloži u sarački zanat i tako ispuni svoju potrebu za druženjem, okupljajući u svom dućanu i gladne i site. Tu su svraćali mnogi sa brigama a i oni bez njih. Rado je davao pozajmice onima koji su je tek uzimali i nikada ih nije pritiskao rokom vraćanja duga. Sa svojim čipčijama je dijelio Božije nimete i bio zahvalan i onda kada bi rod omanuo usljed suše.

Od sve djece, na njega se najviše usturi najmlađi mu sin Junuz-beg a babo našeg mlađeg Hakibega. Junuz-beg je bio lijepe ćudi i pomagao je slabašnima i to najviše onda kad niko nije vidio. Jedino što je bilo malo neobično za taj vakat je nešto azginiji odnos njegove izabranice prema njemu. Poticala je od starih aga a kako je rasla među sestrama (braće nije imala), bila je poprilično razvučana i glasovita. Kada je kuća ostala na njih dvoje, pošto preseliše roditelji Junuz-bega, ona je započela vodit' glavnu riječ. Još kad im djeca počeše umirati (od petoro koje je rodila, samo je Hakija pretjekao u životu), muž joj za utjehu ili za odbranu sebe same, pusti da čini šta joj volja. Duša joj bješe čista, samo je jedan njen mali dio nekako tuđ i stran Š.-begovima. Bojala se ako da, da će ostati bez igdje ičega, da njena strepnja, njen jedinac neće imati dosta za svoje sinove. Majka ga je štitila od i najmanjeg posla, pružala jezik na čovjeka koji je htio da sina nauči životu. Ko zna, možda je nešto od toga bilo sudbonosno za kasnije Hakibegovo strahovanje od ženske blizine.

Hakija je bio bećar, okorjeli prebirač koji za svaku djevojku nađe mahana. Mnoge od njih su bile "bacile oko na njega". Za neke se znalo, za neke ne a da je isčilela za njim lijepa Hanka, to su znali svi. Djevojačke suze su presahle i davno već Hanke među živima nije bilo. Za sobom je ostavila obnevidjelu staricu majku za koju se mahala brinula. U Hakijinoj duši živio je strah da ga kad-tad ne stigne suza djevojačka. Zato bi sve češće činio haire staroj majci, istina, preko mahaljana i nije želio da se to zna. Jednom je čak i uoči Bajrama, krišom noću, promijenio ogradu do puta, koja je bila sva oronula i popadala.

Naviknuti da ga viđaju već godinu dana kako odlazi u svoju čamotinju, mahaljani nisu pridavali važnost što ga vide kako se penje sokačićima. Blijedih obraza i gajtan usana koračio je, posljednji put. Suđeno, šta mu bi suđeno?

Studeni decembarski, već poodmakli dan, tjerao je ljude u kuće, pored vatre. Ni sve vatre nisu iste. Nečije su sirotinjske i gore mukom pokupljenih grana i oblutaka odsvukud. A opet: možda više griju od arabe drva naslaganih ispred kuća begova i aga.

U stanju polusvijesti, kada slika vodilja otkriva svoj vidik, kada se čini da se život susreće sa smrću i pomirljivo rukuje, čovjek pronađe svoju sitnu, posljednju želju. Zrno ljudskoga u njemu zaprkosi podsjećajući ga da je još uvijek živ i on primjetno proguvaše pljuvačku da ublaži žeđ. Da se samo vode napije, mislio je, pa nek onda bude ono što mora biti.

Zastade skoro pored zadnje kuće na kraju mahale. Iz oronulih zidova kućice izbijao je blagi plamičak kroz pendžerčić i čula se vesela i topla pjesma sastavljena od različitih glasova. Taman da pokuca kad mu se ruka trže nazad, odbijajući poslušnost. Prepozna čaršijskog hamala Ćemala, okruženog djecom, koji je pokušavao da razgori vatru od nešto tankih drva. Čudno da je išta vidio ali gledao je i nekim unutarnjim okom vidio. Žena, koja je bila okrenuta leđima, pomače se i prepade od sjenke. Ćemal skoči na noge i začas se nađe vani. Kao hrzus koji bijaše prekinut baš onda kada treba najdragoceniju stvar da strpa među ostalim ukradenim stvarima, Hakibeg uspravi pogled. Zbunjenost potraja kratko i prvi prozbori beg: "Pjevaš, lijepo pjevaš Ćemale..." Reče to i zatraži mu vode. Hamalu bi uvrjedljivo da mu dopusti da pije s nogu i dobrodušno i bez srama mu ponudi da uđe.

"A pjevam, što da ne? Bog mi je, kao i vazda, udijelio nafaku te ja sa svojom čeljadi šćah razdijeliti a i za musafira će se naći. Hvala Allahu na svim nimetima koje nam je dao. Ženo, donesi taze vode."

Ispod zemljine kore teku mnoge kevser vode. Ako spoznaš istinu Allah će učiniti da ti ono daleko postane blizu. Shvatiš li šta tražiš ne moraš ići dalje od svoje avlije. A između traženja i pronalaženja postoje putevi, za svakog različiti. Na jednom takvom putu postoje znaci koji vode do pravog cilja. Tumači Božijih znakova, poput svjetionika u mračnoj olujnoj noći kada ljudsko srce zebe od davljenja, svojim nurom osvijetle put onome koji imalo želi da se izbavi.

Na kraju svog puta beg kao da se pitao kuda je pošao. Posjelo s hamalovom porodicom, njihov muhabet, slatki krompiri i izvan svega sretnost i veličanje Stvoritelja svih svjetova, kroz svaku misao, riječ i pogled, svlačili su zareve s očiju Hakibega. Ćemal je bio zahvalan Bogu na onom što ima i na onom što nema. Volio je i cijenio život koji mu je naniječen i uljepšavao ga sjećanjem na Boga.

Nakon izvjesnog vakta, Hakija se podiže da krene i zausti da im ponudi neku, meterijalnu olakšicu, ali se ne usudi. Koliko je olakšice njemu teškoća donijelo, pomisli.

Okolnim putem, koji vodi ka čaršiji, silazio je beg i vraćao se kući. Čaršija je već uveliko spavala. Sjutra, kad se probudi, pričaće neku novu priču.

Hakibeg se nije nakanio dirati u rok vraćanja svome Gospodaru. Pronaćiće on još čvorova na užetu kojim je Allah počastio ljudski rod. Razmrsiće čvor po čvor i čvrsto se dohvatiti za Allahovo uže i nikad ga ne ispuštati. A ono drugo uže postiđeno odgurnu u mraku. "O moj Bože, da li sam se mnogo ogriješio i kako sam smio da čvrsto ne vjerujem u Tebe." Zavjetova se na poslušnost samo Njemu.

Često se dešava da se zaboravi ko je Gospodar života i smrti. Ali zato Gospodar naš neumorno bdi nad svim i svakim. Čekao ga je kao svakog iskrenog pokajnika i odazvao mu se na kraju puta, ukazavši mu gdje je svjetlost koja će ga izvesti iz mraka.

Kad je kročio u kuću zapahnu ga sjaj pozlaćenih levhi po duvaru i skupocjenih sahana svuda po rafovima. Sa jednog visokog rafa spusti Kur'an časni, strese prašinu i prisjećajući se dova uze abdest i s lijepim nijetom zašuštaše stranice mudrosti. Dugo je ostao nagnut nad Kur'anom.

San, kojim je te mubarek noći zaspao, bijaše slađi od pčelinog meda.

Suada Hodžić

Godine su prolazile, redale se jedna za drugom i poneked se činilo da se ništa nije izmijenilo a ono ništa nije ostalo isto. Hakibegovi roditelji umriješe, nešto ublizu jedno za drugim i poniješe u mezare svoju ranu što ne dočekaše unučiće. Na svom velikom imanju, Hakija se još više osami. Mada je prevalio pedesetu, svak' bi mu još pozavidjeo na vanjštini. Ne toliko visok, ali pravilnog hoda, kako je vazda hodao i onako gospodski obučen, ulivao je poštovanje među ljude. Kako mu je kosa sijedila tako su mu sijedili i brkovi i brada koji bijehu lijepo podašišani. Moglo je sve da ostari na njemu, samo su mu oči ostajale uvijek iste, djetinjasto plave, a bez ijednog oblačka u njima.

Tako je naš Hakibeg lagano počeo da čili. Nije umio riječ ljudski da izmijeni nisa kim. Pogled mu se naoblači, nisu to više bile one oči. Tmušne misli teško pritisnuše dušu. A čaršija otvorila svoja velika usta. Istina, bilo je onih koji su ga sa srca žalili. I onih koji bi da su na njegovom mjestu, samo "s drugom pameću". Ispredale su se razne priče, od one da je more bit' nagazio na nešto, do one o tragu suze jedne Hanke. Djeca su po sokaku pjevala: "Ne da begu mira, Hankina je ljubav kriva". Ni jedno ljudsko stanje, poput nesreće, oko sebe ne pokrene tako puno različitih tumačenja. Što je za nekog žalost za drugog je razbibriga u dugim noćnim satima i posjelima.

Beg je često odlazio izvan kasabe, nadomak brda Š. Sa svojim sumnjama ostajao bi dugo zanešen da sjedi pod jednim drvetom. Pitao se šta je Bogu toliko zgriješio pa je ovoliko sam. Gdje je smisao kad on svakom početku vidi i njegov kraj. Jednom se čak upitao i da li smije da vjeruje u Boga dž.š.

Kako se to dešava, ko donosi bezbožne odluke u trenutku pada imana, ostaće nam tajna. Znamo da svakom insanu nekad dođe teško u životu. Hakiji ne bi suđeno da potraži zaštitu od Onoga koji zaštitu pruža. Suđeno mu bi da povjeruje kako on može izazvati edžel samom sebi. Zato donese odluku da se objesi. Prekratiće sebi život, nestaće sa njim i gomila pitanja bez odgovora.

Kada je uzimao konopac, učinilo mu se da se duša na čas smirila. Riješio je da to učini baš tamo gore gdje je redovno odlazio. Visiće na drvetu ispod kojeg se ta ideja rodila.

30 miliona ljudi zaraženo sidom

PARIZ - SIDA napada svijet mnogo jače nego što se misli, kaže se u Uredu Ujedinjenih nacija. U izvještaju se dalje kaže da je oko 30 miliona ljudi u svijetu zaraženo virusom SIDE, što je oko trećinu više od očekivanog.

Dnevno se zarazi oko 16.000 ljudi. Od svakih 10 odraslih osoba ispod 49 godina jedna posjeduje virus SIDE a od onih zaraženih samo jedna od deset zna da je zaražena.

Služba zadužena za praćenje stanja zaraženih SIDOM u svijetu, (UNAIDS) u svom izvještaju ističe da je stanje kritično i ako se ovako nastavi da će do kraja 2000-te godine biti 40 miliona ljudi sa virusom SIDE a broj umrlih uvećati se za 50% što bi bio samo početak.

Porast zaraženih virusom posebno je vidljiv u Nigeriji, Južnoj Africi, Saharskom području Afrike, gdje živi dvije trećine ukupno zaraženih u cijelom svijetu, zatim u Istočnoj Evropi, Aziji, posebno u Indiji a razlog leži prvenstveno u intravenoznom korišćenju droge i nedostatku informisanosti o bolesti SIDE, istakao je generalni direktor UNAIDS-a u Ženevi na konferenciji za štampu.

Na istoj konferenciji francuski ministar zdravlja Bernard Kondner pozvao je sve međunarodne institucije i farmaceutsku industriju da podrže hitne akcije po pitanju prevencije, širenja zaraze virusom i liječenju oboljelih od SIDE.

Pokloni za Muhammeda s.a.w.s. od patrijarha

Poznato je da je Muhammed s.a.w.s. između ostalog, pozvao u Islam i koptskog patrijarha u Egiptu.

Patrijarh je učtivo odbio prelazak u Islam, ali je zato Poslaniku poslao poklone: staklenu posudu i sandučić u kojem je Poslanik kasnije držao ogledalo, češalj od slonovače, makaze, četkicu za zube i kutiju od antimona. Euhadi navodi slijedeće poklone: četiri roba, konja, magarca, 20 miskala zlata, 20 komada tkanine "kubati", određenu količinu meda i druge domaće proizvode.

Najviše zatvorenika na svijetu

Godine 1995. na svakih 100.000 stanovnika Sjedinjenih Država, 615 ljudi je bilo u zatvoru, kaže Američko ministarstvo pravde. To je duplo veća stopa zatvorenika od 1985., što je čini najvećom na svijetu - izvještava "The wall street journal". Rusija se nalazi na drugom mjestu, sa 590 na svakih 100.000, što je zasnovano na najnovijim dostupnim podacima (1994).

Uvakufljenje

Medinelija, ashab Ebu Talha, imao je najveće hurmanluke, a najdraža mu je bila bašča zvana "Biruha", što se nalazila prema Muhammedovoj a.s. džamiji. U tu bašču ulazio je Božiji poslanik i napio se vode što je bila u njoj. Kad je objavljen ajet: "Len tenalul birre..." Ebu Talha je došao Božijem poslaniku i rekao mu: "Božiji poslaniče! Uzvišeni Allah veli: "Nećete postići pravog dobročinstva sve dotle dok ne podijelite ono što i sami volite." Ja od sveg imetka najviše volim (bašču) Biruha. Poklanjam je u ime Allaha dž.š., želeći da me On nagradi. Raspolaži Božiji poslaniče ovom baščom kako ti Allah naredi."

Božiji poslanik mu reče: "Odlično! To je imetak unosan. Čuo sam šta si rekao. Mislim da bi bilo najbolje da ovu bašču pokloniš - uvakufiš (svojim siromašnim) rođacima." Ebu Talha reče: "Razdijelio sam ovu bašču među svoju rodbinu - neke amidžiće."

Pčela protiv kompjutera

Koliko je pametna obična medonosna pčela? Očito, daleko je pametnija od današnjih najmoćnijih super kompjutera. A oni su čudo minijaturizacije.

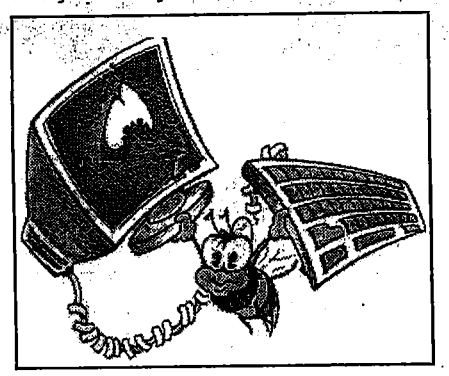

Jedan od najmoćnijih kompjutera na svijetu može postići zadivljujuću brzinu obrade podataka od 16 gigaflopa. Na jeziku laika, jedan takav kompjuter može obaviti 16 miliona jednostavnih aritmetičkih operacija, kao što su sabiranje dva broja, svake sekunde. Kao kontrast tome, umjerena procjena broja svih električnih i hemijskih događaja koji se odigravaju u mozgu jedne pčele pokazuju da medonosna pčela, jedna niža vrsta Allahovih dž.š. stvorenja, obavlja ekvivalentnih deset triliona operacija u sekundi. Stvarno zadivljujuće!

Pčela obavlja sve to i pri tom troši mnogo manje energije od kompjutera. Prema časopisu "Bajt", "Mozak medonosne pčele troši manje od 10 mikrovata... To je za oko sedam redova veličine superiornije od današnjih najefikasnijih proizvedenih kompjutera." Stoga preko deset miliona pčelinjih mozgova može funkcionisati na energiju potrebnu za jednu jedinu sijalicu od 100 Wati. Najefikasiji današnji kompjuteri koriste stotine miliona puta više energije da bi obavili ekvivalentan broj operacija.

Međutim, medonosne pčele čine mnogo više od komjutera. One mogu vidjeti u boji, mirisati, letjeti, hodati i održavati ravnotežu. One su sposobne da zadrže pravac na velikim razdaljinama kako bi locirale izvore nektara i zatim da se vrate u košnicu i obavijeste druge pčele o ruti. Svoj dom štite tako što prepoznaju i odbijaju uljeze. Kao dobri domaćini, one redovno izbacuju smeće i ostali otpad iz svoje košnice.

Ove pčele, stvorenja nižeg reda, sve to čine bez ikakve spoljašnje pomoći ili uputstva. Međutim, super kompjuteri zahtijevaju timove programera, inžinjera i tehničara.

Med nema cijenu

Vjerovatno da mnogi ne znaju da se do meda teško dolazi, odnosno da pčele moraju da ulože veoma veliki trud da bi proizvele med. O tome najbolje govore sljedeći podaci.

Računa se da je za proizvodnju jednog kilograma meda potrebno da pčele u košnicu donesu 120 - 150 hiljada svojih tovara nektara. Da bi skupile tu količinu nektara pčele moraju da posjete oko 10 miliona cvjetića. Ako su cvjetovi, na kojima pčela nalazi nektar, udaljeni od košnice 1,5 kilometara, pčele radilice letjeće za svaki tovar nektara po tri kilometra, prelazeći put od 360 - 450 hiljada kilometara. Ovo rastojanje je 8,5 - 11 puta duže od obima Zemljine kugle na ekvatoru. Zaista, po trudu koji pčele moraju da ulože za sakupljanje nektara za jedan kilogram meda, on praktično nema cijenu. U sve ovo nije uračunat rad pčela na preradi nektara u med, koji je vrlo složen fiziološki, hemijski i fizički proces, kao ni trud i materijalna ulaganja pčelara.

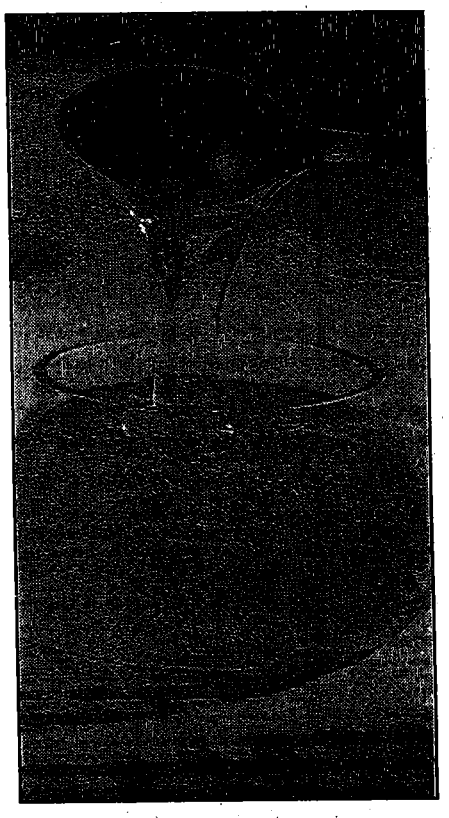

Majčino mlijeko i inteligencija

Djeca koju su majke dojile kao bebe, inteligentnija su i bolje uče u školi, navodi se u studiji koju objavljuje američki časopis "Pedijatriks". Prema istraživanju koje je sprovedeno na Novom Zelandu, deca koju su majke dojile više od osam mjeseci imaju bolji koeficijent inteligecije od 8 i 9 godina, bolje nauče da čitaju i računaju između 10 i 13 godina, i imaju bolje rezultate na ispitima na kraju studija. Autori studije navode da su žene koje duže doje svoju djecu obično starije majke, sa visokim obrazovanjem, i nisu pušile tokom trudnoće.

Stabilna populacija

Prema Međunarodnom institutu za primjenjene sisteme analize u Beču, vjerovatno se sadašnji broj stanovnika neće udvostručiti. Njihova procjena je da će broj stanovništva do 2050. godine porasti sa sadašnjih 5,75 milijardi na 10 milijardi, do 2075. dostići naveći broj oko 11 milijardi i ostati skoro stabilan ili malo opasti do 2100. Prema Institutu (IIASA) - Beč, postoje 64% šansi da se broj našeg sadašnjeg globalnog stanovništva nikad neće udvostručiti. Njihovi brojevi pokazuju da je u 1995. natalitet opao u svakom regionu svijeta.

Priredio: Esad Kolašinac

ZEKAT I SADEKATU-L-FITR

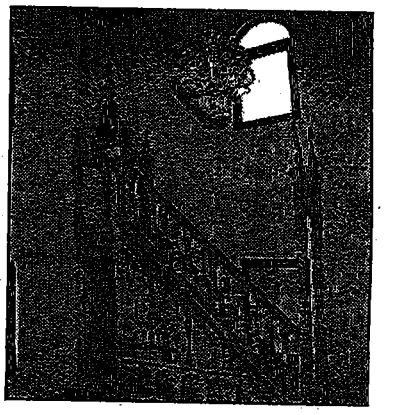

Islamska braćo!

Nalazimo se u posljednjoj trećini mubarek mjeseca, za koju se neminovno veže davanje zekata a posebno sadekatul-fitra. Zekat znači čišćenje, pranje, čistoća, porast, uvećanje itd. Zekat je stroga dužnost, farz imućnim muslimanima, koji u posjed imaju različite vrste roba. Da bi neko bio dužan dati zekat potrebno je da posjeduje određenu količinu imetka, zlata, srebra, materijalnih dobara, stoke (krupne i sitne), trgovačke robe, poljoprivrednih dobara, itd. Ove prilike se nećemo zadržavati na količinu davanja već na to kome pripada zekat, te kazni za neizvršenje.

Kome pripada zekat?

Allah dž.š. kaže:

"Zekat (sadekatul-fitr) pripada siromašnima, ugroženima, sakupljačima, onima čija srca treba pridobiti za otkup iz ropstva, prezaduženima, na Božijem putu i putniku namjerniku, to je obaveza od Allaha, a Allah sve zna i mudar je."

Islamska braćo!

U ovom ajetu govori se o 8 kategorija. Postavlja se pitanje da li su uvijek aktuelne svih osam kategorija. Naravno da nisu. Nekada je jedana aktuelnija od druge i uvijek se daje prednost najbitnijima. Muhammed a.s. je u svom vremenu određivao prioritete, nakon toga halife. Mi danas u nedostatku halife imamo za nadležni organ Islamsku zajednicu. Dakle, fetva IZ-e Sandžaka je validna i mora se poštivati. Naša IZ-a je i ove godine potvrdila fetvu koja je poznata kao "Đozina fetva" da zekat i sadekatul-fitr pripada isključivo kategoriji "Fi sebilillahi", na Božijem putu. U obrazloženju pomenute fetve ova kategorija isključivo podrazumijeva Medresu i islamske fakultete. Medresa je naša jedina islamska obrazovna institucija, ona je naš rasadnik uleme, i inšallah, garant je opstanka Islama na našim prostorima. Stoga svojim zekatom te sadekatul-fitrom mi dajemo doprinos očuvanju Islama na ovim prostorima.

Druga stvar koja je jako bitna kod zekata i sadekatul-fitra sastoji se u tome da se on mora dati na ono mjesto gdje je fetvom određeno u suprotnom je neispravan i dug nije odužen.

Prethodnih godina mnogi su bošnjačkom narodu Sandžaka sami određivali gdje će i kome dati zekat i sadekatul-fitr. Imali su toliko smjelosti da sami izdaju fetvu. Čak su to činili i pojedini vjerski službenici. Svojim zekatom i sadekatul-fitrom pomagali su svoje najbliže, gradili džamije ili nešto drugo. Pojavljuju se također humanitarne organizacije, te političke stranke koje na razne načine prikupljaju zekat i sadekatul-fitr. Zekat i sadekatul-fitr koji se na takav način prikupljaju su neispravni a dug nije odužen. Naravno, ovi pojedinci se pojavljuju kao dušebrižnici naroda. Kako kažu, oni su spasioci naroda. Ne. Oni žele nered i javašluk među muslimanima. Oni žele neuspjelu Islamsku zajednicu, siromašnu Medresu, a koji su spasioci Islama i muslimana.

Islamska braćo!

Prvom halifi h. Ebu Bekru r.a. došla je jedna deputacija vođa svih plemena iz Nedžda da glavarima pojedinih plemena prepusti ubiranje i uživanje zekata, a da će oni garantovati za lojalno i mirno držanje njihovih plemena koja i dalje ostaju u Islamu. H. Omer r.a. i ostali savjetovaše h. Ebu Bekra da to prihvati, videći opasnost sa svih strana. Glavno je da ova plemena ostanu u Islamu pa makar određeno vrijeme i ne plaćali zekat, savjetovali su ga. H. Ebu Bekr znajući kuda vodi popuštanje nedisciplinirani plemenima, odsječno odgovori vođama deputacije:

"Ne dopuštam da od zekata (sadekatul-fitra) uskratite ili za sebe zadržite ni jednu ovcu. Tražim od vas i od vaših plemena bezuslovnu pokornost, inače rat! Teško onima koji skrenu s pravoga puta".

Vidimo i za vrijeme h. Ebu Bekra ljudi su htjeli razdor, odnosno javašluk. On je spreman ići u rat protiv njih, u rat protiv onih koji rade na svoju ruku. Ako bi neko džumu namaz klanjao mimo džemata u četvrtak ili subotu ili kada bi klanjali Bajram sami po sebi, ne bi nam bilo kabul. Također i sa zekatom i sadekatul-fitrom, bude li se davao mimo fetve institucije nije kabul. Naravno, ta institucija (Islamska zajednica) potrudila se je da opravda povjereni emanet a to je i praktično dokazala.

U Kur'anu se kaže:

"Uzmi iz imetaka njihovih zekat, da bi ih očistio i blagoslovio njime."

Ovdje je upotrijebljen izraz "Uzmi", što nedvojbeno ukazuje da je institucija ta koja prikuplja zekat i sadekatul-fitr i koja raspolaže pravom uzeti zekat, te jedina ima pravo da odredi prioritet. Da je h. Ebu Bekr r.a. dozvolio, odnosno dopustio plemenima da rade sa zekatom što hoće, raspao bi se islamski ummet. Sljedeće godine bi tražili da ne poste ili sl.

Kazna za neizvršenje!

Za neizvršavanje obaveza zekata šeriat predviđa tri vrste kazne i to:

1. Kazana na ovom svijetu,
2. Šeriatska kazna,
3. Ahiretska kazna.

Ovosvjetska kazna

Onaj ko ne da zekat i sadekatul-fitr na pravo mesto Allah dž.š. će mu uskratiti nimete. U tom smislu Muhammed a.s. kaže: ***"Ni jedan narod neće zanemariti obavezu davanja zekata a da ih Allah zbog toga neće staviti na iskušenje glađu"***, ili drugi hadis: ***"Ljudi nisu nikad zapostavili dijeljenje zekata od svoje imovine a da im Allah zbog toga nije uskratio kišu, a da nije životinja kiša im ne bi ni pala."***

Imam Muslim citira da se ovaj hadis može shvatiti na dva načina:

a) Ako se zekat ne podijeli na vrijeme, imovina predviđena za zekat biće uzrok da propadne i ostatak,

b) osoba koja primi zekat a ne pripada joj po propisu, iskusiće posljedice zbog toga da će takav postupak biti uzrokom propasti njegove ostale imovine.

Šeriatska kazna

Sastoji se u tome da će nadležni organi, Halifa - ulul Emri, od osoba koje ne daju zekat silom, pored 2,5% oduzeti još polovinu imetka. Muhammed a.s. kaže: "Ko da zekat u namjeri da dobije nagradu, biće nagrađen a ko odbije da ga da, mi ćemo ga silom oduzeti i uz to mu zaplijeniti još pola imetka."

Ahiretska kazna

Muhammed a.s. kaže: ***"Kom Allah da kapital pa od njega ne bude dijelio zekat, na Sudnjem danu će biti pretvoren u ogromnu zmiju otvornicu, crnih pjega iznad očiju, koja će ga stezati oko vrata, zatim će ga uzeti za vilice i govoriti mu: Ja sam tvoj mal - kapital."***

Allahu, učini da budemo od onih koji će davati zekat i sadekatul-fitr na pravo mjesto i budi zadovoljan sa našim ibadetima.

Amin

PRED SRUŠENIM MOSTARSKIM MOSTOM

Gledam, oči mi pune suza, zar je moglo tako nešto da se uništi! Al' pitanje samo leti u vazduhu, odgovora nema. Moj razum, povrijeđen i ožalošćen, traži uzrok. Polako moje misli se vraćaju u doba prije pet godina. Sjećam se da sam po tom mostu jako mala šetala sa svojim djedom. Osjećala sam se predivno i oduševljavala me je ljepota i jednostavnost nečeg tako lijepog i kroz historiju veoma bitnog. Onda mi je djed ispričao priču o tom mostu, da nje-

gov graditelj Mimar Hajrudin nije bio siguran da će most ostati i pobjegao je iz Mostara i nikad nije vidio svoj most. Tako su isto uradili i ljudi koji su ga srušili, oni možda nisu ni svjesni da su srušili simbol takozvanog bratstva i jedinstva. Iako je taj most sagradio musliman, za njega se nikad nije reklo da je muslimanski, već mostarski, a u Mostaru, pored Muslimana žive i Srbi i Hrvati. A sad je sve srušeno... Više nema tog lažnog prijateljstva (bratstva i jedinstva). Kažem lažnog, jer je zaista bilo lažno. Neko je očigledno htio s tim mostom i još mnogim drugim, historijski jako važnim objektima, da uništi muslimane i njihovu tradiciju, ali jako se prevario, oni koji su to uradili oni su uništili sebe.

Rat i situacija u kojoj smo sada dokazuje da nema više pravog prijateljstva, svi se plaše jedni drugih i trude se da se sklone s puta, da su neutralni, a to je nemoguće. Svaki čovjek koji ima i malo razuma može jako brzo uvidjeti nepravdu i vidjeti koja je strana u pravu. A za sve to najviše ispaštaju djeca i lijepi, godinama čuvani i historijski važni objekti. Još ne mogu da shvatim šta im je radio taj most. Vjerovatno su se neki od njih, koji su zaslužni za to, igrali na tom mostu i osjećali zadovoljstvo koje sam i ja osjećala u tim nezaboravnim trenucima. Al' opet ne mogu da vjerujem kako neko može iz tako lijepih osjećaja, koje svak' mora doživjeti kada vidi taj most, da se pretvori u čudovište bez srca, koje je sebično i oholo i koje nikom ne da da osjeti ljepotu i čar bratske ljubavi, koja je srušena s mostom. Most je spasio hiljade i hiljade ljudi, koji su bježali pod naletima istih ili sličnih divljih zvijeri, željnih ljudske krvi.

Kad sve ovo pišem moje srce se ispuni gorčinom, bolom. Kad će sve ovo da se jednom završi, da ljudi već jednom shvate, da je sve uzalud. Nek se samo počnu pitati: "Šta su postigli s tim, ima li kakvih pozitivnih rezultata, jesu li nešto postigli?"

Vahida S. Ahtab

NEKO NOVO GODIŠNJE DOBA

Prvo jesenje popodne. Sjedim u sobi. Neka prolazna praznina se uvukla u moje srce i misli.

Neko čudno raspoloženje. Osjećam tugu. Neku želju za razmišljanjem o samoći. Ne znam da li idem ka budućnosti ili se vraćam u prošlost. Ovaj osjećaj ispunjava svaki dio moje duše. Sve oko mene je nostalgično. Ne znam, valjda mi neko ili nešto fali, ali nije ni to.

To je valjda neko novo godišnje doba i oko mene i u meni, neki tajac u srcu mom. Želim da budem sama, želim da traje vječno ova smirenost i ispunjenost moje duše, da niko ne pokvari ove trenutke, tako dragocjene koje mi daruje ova jesen okupirana samoćom, bolom, krajem. Svo ovo žutilo okružuje moje sumorno osjećanje.

Dina Velić,
I razred

JESENJE JUTRO

Jesenje jutro osvanulo je hladno i maglovito, a sunce je posljednju snagu ulagalo da nas ogrije još koji put.

Probudilo me je žuborenje rijeke i blijedi sunčevi zraci koji su se s mukom probijali kroz roletne. Jutro je bilo hladno. Pogledala sam kroz prozor. Nije bilo ljudi, pa čak ni ptica, samo je rijeka i dalje šaputala riječi svoje melodije. Otvorila sam prozor dok je sve bilo pusto i osjetila hladan, svjež vazduh koji je pomutio moje misli. Dok su mi misli lutale, ispred mene je proletio vrabac. Za trenutak je zastao na prozoru, zatresao krilima, a zatim uvukao svoju glavu u perje. Pogledala sam ponovo ispred sebe. Vidjela sam zbijene kuće koje su izgledale kao da su se šćućurile od hladnoće jesenjeg jutra. Nebo je bilo sivo, a na istoku gdje bi ljeti izlazilo sunce mogla bi se videti samo blijedo-žućkasta kugla. Obratila sam pažnju na ulicu i vidjela djecu kako idu zgrčena u školu i pokoji auto čiji je grubi zvuk remetio melodiju rječne pjesme.

Zatvorila sam prozor i počela se spremati za školu, misleći o rijeci koja je neprestano žuborila.

Maida Biševac,
I razred

Ukras i Pazara

Kad ja pođoh kroz taj lijepi grad,
Kroz taj grad, kroz šeher Pazara,
I ja vidjeh te lijepe džamije,
Te lijepe džamije i šarene sahate,
Prelivene od šarene svile,
Djevojke se šetahu ispine,
A kad dođe tih mjesec dana,
Mjesec dana lijepog Ramazana,
Kad se pale na iftar kandilje,
Ko da sjaji sa neba zvijezde,
Muslimani puni da ispiju,
Jer on kaže kako bi hatiri,
Da kod kuće sa svojim se vladom,
Kladija ol'san i iftar podijeli,
S njim, završi još jedan dan posta,
I uz dovu Svevišnjem Allahu,
On se moli za svoga vladu.

Sehada Čosović,
I razred

Tevba Tebi

Zar ljudi nisu svjesni
ovaj svijet prolazan da je,
zar im stvarno nije jasno
smisao pravog života šta je?

Zar stvarno ne razumiju,
da dunjaluk ne posjeduje nikakvu
moć
i da svako pojedinac srcem
na tevbu istigfar mora doći.

Srce je moje puno želje za tim,
svjesno je da je grijeh dosta,
ali ne uspijeva da pronađe mira,
jer zna da to nije svar prosta.

U meni se nešto čudno dešava,
nastupilo je neko čudno stanje,
u ovoj tihoj noći
Bože, pravi jedno pokajanje.

Allahu hvala - reci

Kod mnogih sreći vlada,
ali, mnogi su tužni,
Allah nam je dao život
i lijep života nas prepreke pruža.

Postoje trenuci kad srce trenia
mira,
ali, zato, naređo je drage Allah
da srce stalno zbori
LA ILAHE ILLALLAH.

Kad se na trenia mišima
jasan osmijeh javlja,
u tom trenutku reci
dragom Allahu hvala.

Život je ovaj kratak,
radosti kratkoće pune,
ta - Allahov život si
dužni prenijeti u dane.

Hasna Zilić,
II razred

ISTRAŽIVANJA

HADŽI HUREMOVA (BOR) DŽAMIJA

U novopazarskoj mahali Lug (Kragujevačka ulica), na desnoj obali rijeke Raške, neposredno iza mosta, nalazi se jedna od najznamenitijih i najvećih novopazarskih džamija - Hadži Huremova džamija, poznatija u narodu kao Bor džamija. Nije nam poznato od kada i na osnovu čega ova džamija nosi ovo drugo, mlađe ime.

Poznati turski putopisac iz XVII stoljeća Evlija Čelebija je prilikom svoga boravka u Novom Pazaru zapazio da u ovom gradu postoje 23 džamije. Sama činjenica da on poimenično samo spominje Isabegovu, Altun-Alem i Hadži Huremovu džamiju, ukazuje nam da je Hadži Huremova džamija već tada spadala u red najznačajnijih novopazarskih džamija. Džamija je u prošlim stoljećima rušena i obnavljana. Pretpostavimo da je ona prvobitno bila kupolna džamija sa trijemom. Ono što je danas ostalo od prvobitnog izgleda džamije, to su: dvanaestostrani minaret sa svojom monumentalnom plastikom i stalaktitima, ozidan od pravilnih tesanika krupnozrnog peščara žućkaste boje, gotovo bez spojnica i turbe (grobnica, mauzolej) u kome se nalazi mezar sa drvenim sarkofagom (kaburom) bez ikakvog natpisa, gdje je sahranjen osnivač džamije Hadži Hurem. Turbe je ozidano uz južni ugao džamije. Po izgledu i načinu obrade minaret Hadži Huremove džamije veoma je sličan minaretu Altun-Alem džamije, koji mu je očigledno poslužio kao uzor prilikom izgradnje. Dakle, sadašnji izgled ove džamije ne odražava njen prvobitni, autentični izgled, koji je nepovratno razoren najvjerovatnije u toku austro-turskih ratova. Nakon ovih krvavih ratnih sukoba, praćenih ogromnim razaranjima, slijedili su periodi opšteg siromaštva i nesigurnosti i čestih i velikih epidemija zaraznih bolesti, što je dovelo do značajnog opadanje biološke i privredne moći Osmanskog carstva. U našim krajevima više nisu građena (sa izuzetkom Sultan Valide džamije) monumentalna kupolna zdanja: Oštećene džamije su obnavljane mnogo skromnije, mijenjajući autentičnu arhitekturu. Obnovljene i novoizgrađene džamije su se u dimenzijama i oblicima ugledale na gradsku stambenu arhitekturu ili folkornu, u zavisnosti od toga gdje su podizane. Za džamije izgrađene ili obnovljene tokom XVIII i XIX stoljeća u Novom Pazaru (Hadži Hajrudinova, Hadži Huremova, Palanačka, Kuri Češme, Melajska, Čelapverdi, Šaronjska) karakteristična je pravougaona osnova sa centralnim, približno kvadratnim, zidovima omeđenim prostorom i hajatom, pokrivena četvorovodnim krovom.

Zanimljivo je da se ni u jednom od deftera (popisa) iz XVI stoljeća ne pominje mahala Hadži Hurem džamije, dok se džemat Hadži Hurema pominje tek 1767. godine u Novopazarskoj ćefilemi. Hadži Hurem (Bor) džamija je jedina džamija u Novom Pazaru na kojoj je očuvan natpis o vremenu njene gradnje i o

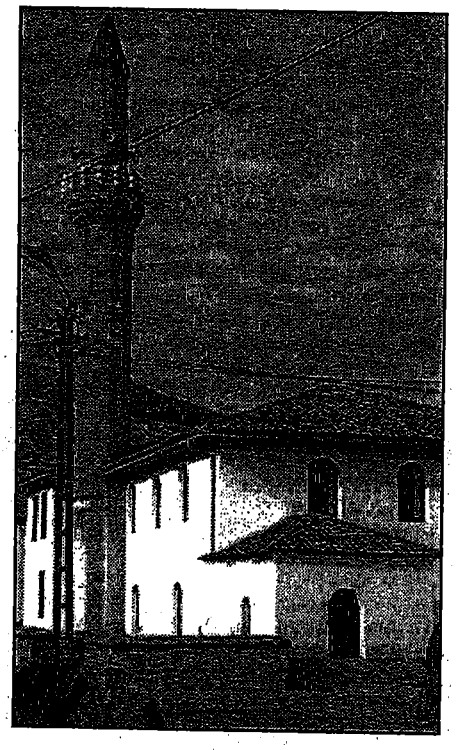

njenom graditelju. Naime, nad ulazom u ovu džamiju nalazi se manja kamena ploča na kojoj je isklesan kronogram u stihovima na arapskom jeziku koji u slobodnom prijevodu, koji nam daje Mehmed Mujezinović iz Sarajeva, glasi:

"Ovaj časni mesdžid sagradio je, slabašni i griješni rob (Božiji) Hadži Hurem.
Bože, primi njegovo djelo tako ti časnog Harema (Ka'be) i završi sa imanom (vjerom) život tvoga roba Hurema.
Godine 968 h." (1560/61.)

Ovaj natpis je potvrdio tačnost predaje sačuvanog među Novopazarcima da je Hadži Hurem podigao ovu džamiju. Za sada ne posjedujemo nikakve druge biografske podatke na osnovu kojih bi dali širi prikaz životopisa ovog značajnog vakifa (zadužbinara). Zanimljiv je drugi dio ovog predanja u kome se tvrdi da je Hadži Huremov brat, čije ime predanje nije očuvalo, na udaljenosti od 3 kilometra od grada izgradio javno kupatilo ili hamam - Novopazarsku banju. Ova banja je u tursko vrijeme nosila ime Kapluže hamam - što znači toplo kupatilo, a izgrađeno je nedaleko od antičkih rimskih termi. Prema nekim predajima mezar ovog Hadži Huremovog brata se nalazi u džamijskom groblju, neposredno uz Hadži Huremovo turbe.

Iznad glavnog ulaza u Novopazarsku banju nalazi se na kamenoj ploči veličine 40x35 cm natpis (kronogram u stihovima, sav u skraćenicama, na osmanskom jeziku), koji je ipak uspio dešifrovati M. Mujezinović. Natpis u prijevodu glasi:

"Oni koji su prokrstarili istok i zapad, kopno i more, rekli su:
- Mi na svijetu nismo vidjeli ovakve termalne banje.
Između njih jedan, vidjeći je, izreče joj zbirni kronogram:
- Ova banja postade dženet za zaljubljene."
(1002. h. - 1593/94. godine)

Dakle, hamam u Novopazarskoj banji je izgrađen 1593/94. godine, to jest nekih tridesetak godina je mlađi od Hadži Huremove džamije. Nažalost, iz ovog kronograma ne saznajemo ime graditelja hamama. Ali ovdje nam priskače u pomoć Evlija Čelebija koji nam saopštava da je Novopazarsku banju (hamam) podigao Hafiz Ahmed-paša. Iz nekih drugih izvora saznajemo da je Hafiz Ahmed-paša došao na položaj bosanskog muhafiza (zapovjednika većeg gradskog utvrđenja) upravo u vrijeme kada je podignuta Novopazarska banja. Novi Pazar je u to vijeme imao veliku palisadnu tvrđavu, ostalu još od vremena Isabega Ishakoviča, koja je smatrana među većim utvrđenima u Bosni. U džamijskom groblju se nalaze mezari sa nišanima iz čijih epitafa saznajemo da su ovdje sahranjene neke zanimljive ličnosti:

- Mahmud-aga, sin Hasana, aga iz 50-tog džemata, umro 1201. h. (1786) godine. Njegov nišan je izrađen od mramora i ima turban.

- Mahmud-aga, juzbaša prvog alaja, četvrtog tabora carske pješadijske vojske, umro 1269. h. (1852/53.) godine. Njegov nišan se završava fesom i s jedne strane nišana je isklesan mač.

- Mehmed-efendija, iz Edrene (Jedrena) katib u trećem taboru, prvog alaja carske pješadijske vojske. Umro je 1270. h. (1853/54.) godine. I na njegovom nišanu je isklesan mač.

U dvorištu Hadži Hurem džamije izgrađena je prije nekoliko godina i vrlo uspješno već dvije godine obavlja svoju djelatnost ženska Medresa, kao sastavni dio novopazarske "Gazi-Isabeg" medrese. Vrijednost

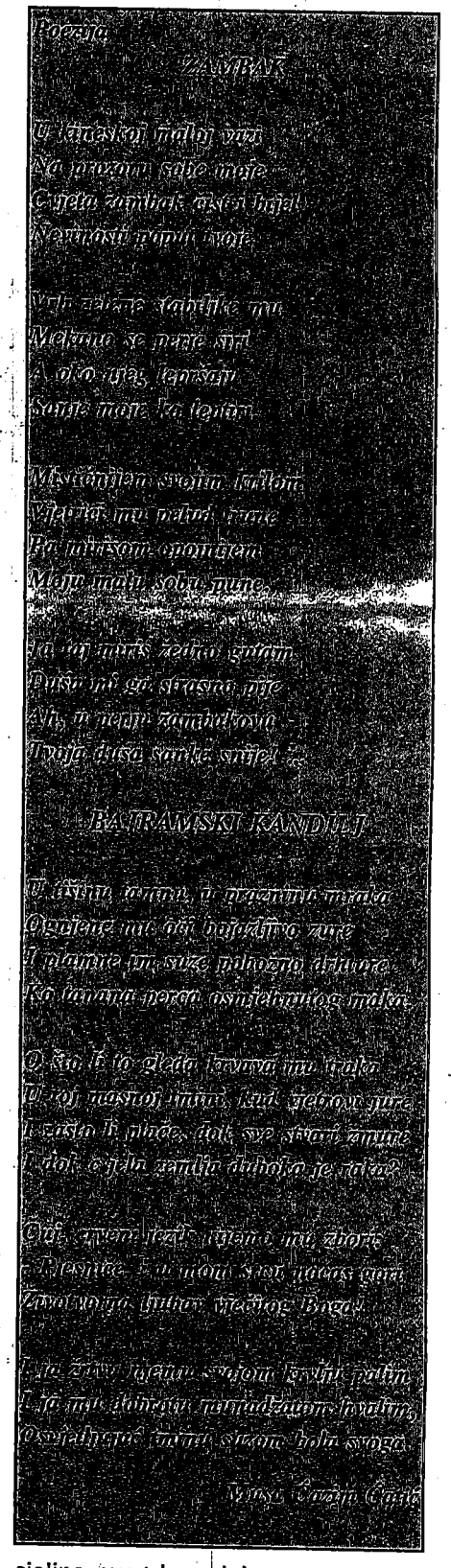

Poezija

ZAMBAK

U kineskoj malој vazi
Na prozoru sobe moje
Cvjeta zambak ukrasi bijeli
Nevinosti ponos tvoje.

Vrh zelene stabljike mu
Mekano se njише svil
A oko njeg, lepršav
Sunce može za ljepši.

Mirisnijem svojim dahom
Mjesto mu nekud traže
Ra tajnom opomenom
Moju malu sobu šune.

Ja mu mirš zelen gutam
Dušu mi ga strasno pije
Ah, u njemu zambakova
Tvoja duša sanka snije!...

BAJRAMSKI KANDILJI

U tišini tamnoj, u praznini mraka
Oppleće me oči najdraže zvijezde
I plamte mi srce njihovog drhtaja
Ko šarena perca osnježenog polja.

O što li to gleda krvavi mu trakat
U toj nasrtoj mimi, kuda zjenice
I zašto li pluče, dok sve stvari zmine
Dok cijela zemlja dubokoj je tajni?

Oči, zjene, lezi, njemu mu zbore
Ja cujem... u mom srcu tajna ova
Zvijezda ima duhom vječnog Boga!

Ja zrno djetinje svojom kvrlju pitam
I ja mu dubinu ramadžanom lovim,
Osjetljivost mirna srcem bolu svoga.

Musa Ćazim Ćatić

cjeline ovog kompleksa upotpunjuje kamenom zidana ograda oko dvorišta, arhaičnog izgleda, koja potiče najvjerovatnije iz vremena gradnje džamije.

Esad Rahić

ISLAMSKE TEME ZA MLADE

U izdanju "El-Kelimeh", izdavačke delatnosti Mešihata IZ-e Sandžaka, izašla je iz štampe knjiga Hasana Čengića sa naslovom "Islamske teme za mlade". Autor se prvenstveno obraća mladima pokušavajući da kroz nekoliko interesantnih i dobro obrađenih tema ukaže na pogubnost načina života kojim, nažalost, danas živi većina mladih, ali istovremeno nudi odgovore na mnoga pitanja kroz poglavlja sa naslovom Potreba govora o Bogu, Blud je ružan put, Zabavišta mladih, O prijateljstvu u Islamu, S kim u brak i Oblačenje u duhu Islama.

U prvom poglavlju "Potreba govora o Bogu" autor iznosi mišljenje da se današnji čovjek pod uticajem raznih svjetonazora i filozofskih pravaca a naročito egzistencijalističko-ateističkog, pod uticajem mas medija kojim vjeruje a ne proverava ih i sl., odriče bitnih usluga koje mu nudi religija, jer je ona, po njeum, nemoćna u rješavanju životnih problema i teškoća.

Međutim, taj isti čovjek današnjice treba biti svjestan činjenice da je on biće u svemiru kome je i za koga je poslata Objava, časni Kur'an, ali je takođe na njegovoj strani obaveza da traži spoznaju, da je dokuči.

"Nisu nikako isto slijepac i onaj koji vidi, ni tmina i svjetlo, ni hladovina i vjetar vrući, i nisu nikako isti živi i mrtvi. Allah će učiniti da čuje koga On hoće, a ti ne možeš one u grobovima dozvati, tvoje je samo da opominješ." (35: 19-23)

Zato čovjek, bez obzira na opredjeljenje, mora da se pita ne samo o postojećoj stvarnosti, nego i o sebi u njoj, o svom odnosu prema Onome koji je stvorio i čovjeka i stvarnost, prema stvarnosti i prema čovjeku. Vjerniku je stvarnost osvijetljena posebnim svjetlom, on u njoj vidi smisao, red, svrhu. Svi drugi u njoj vide besmisao i mučninu. Zato se stvarnošću, vremenom i životom koristi onaj koji u svemu gleda Allahovo djelo.

U poglavlju "O prijateljstvu u Islamu" autor postavlja pitanja kako pronaći prijatelja, kako ga upoznati, da li uopšte postoji, gdje ga tražiti, kako biti prijatelj. Zašto? Kako?

To su pitanja koja iskrsavaju kad se krene ozbiljnom tvrdom stazom života. To nisu pitanja na koja odgovore daje neko drugi, to su pitanja na koje odgovore daje život našim aktiviranjem u njihovom iznalaženju.

Islam zagovara povezanost ljudi na temelju vjere u jednog Boga. I ako se ta veza prekine, istinska ljubav i povezanost među ljudima isčezavaju. Možda je bit poruke Allahova poslanika s.a.v.s. da je namaz u džematu vrjedniji od onog izvan njega više i od dvadeset i pet puta, baš u tome što se muslimani tu sakupe, vide, upitaju, savjetuju, zbliže, sprijateljuju.

U narednom poglavlju autor kaže: "Zajednica muslimana je zajednica slobodnih ljudi u kojoj su slobodni i muškarac i žena, ali značenje slobode u zajednici muslimana je nešto drugačija od značenja ove riječi na Istoku i Zapadu. U zajednici muslimana se vjeruje u Allaha, i Njemu se samo pokorava, a ne obožava se ni imetak, ni čast, ni vlast, ni strast, ni žena, ni čovjek, niti im se robuje. Žena i muškarac Allahovi su robovi i oboje su naspram svega drugog slobodni. Kad čovjek istinski robuje Allahu, svaka sila na zemlji postaje ništavna, svaki drugi ugled i čast neprikladni su da se s tim upoređuju. Čim uzvjeruje, čovjek postaje slobodan, jer s Allahom je jak, imućan, neovisan od svega drugog, ne plaši se smrti, siromaštva i nasilja.

Knjiga sa skromnom cjenom a velikom vrijednošću, zato dragi čitaoče toplo ti je preporučujemo.

F. H.

PRESELIO DR SULEJMAN MAŠOVIĆ

Sarajevo, 19. januara (MINA) - U Zagrebu je 17. januara 1998. godine nakon kraće bolesti umro dr Sulejman Mašović.

Dr Sulejman Mašović rođen je u Novoj Varoši Sandžak, 15.05.1918. godine. Školovao se u Sjenici i Skoplju. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu gdje je i doktorirao. Poredi prava studirao je sociologiju i ekonomiju. Predavao je na Višoj pedagoškoj kao i na Višoj školi za socijalne radnike. Godine 1972. izabran za profesora na Fakultetu za defektologiju u Zagrebu odakle je otišao u mirovinu 1986. godine. Kao gostujući profesor držao je predavanja na Sveučilištima u Sarajevu, Skoplju, Ljubljani i posljednjih godina svoga života u Bihaću. Otkako je prije šest godina otvorena Zagrebačka medresa "Dr. Ahmed Smajlović", sve vrijeme do svoje smrti predavao je u njoj metodiku. Radio je kao imam u Nišu 1937. godine. Bio je savjetnik Ulema medžlisa u Skoplju od 1944. godine do 1973. godine. Radio je kao službenik Ministarstva prosvjete u Sarajevu, zatim u Ministarstvu socijalne skrbi u Zagrebu od 1953. do 1961. godine. U više mandata bio je član republičkog i vrhovnog Sabora Islamske zajednice u bivšoj SFRJ. Bio je član Mešihata IZ-e u Hrvatskoj kao i član Merhameta. Jedan je od potpisnika inicijative za osnivanje SDA. Bio je član HHO-a Udruženja za vjerske slobode u Hrvatskoj i mnogih drugih domaćih i međunarodnih znanstvenih, humanitarnih i političkih asocijacija.

Smrtu dr Sulejmana Mašovića, Bošnjaci, Islamska zajednica, muslimanski pokret društvo u kojem je djelovao, ostali su bez čovjeka koji je svojom velikom žrtvom, energijom i radom ispunjavao nepregledne predjele.

Dženaza namaz rahmetli dr Sulejmana Mašovića obavit će se u srijedu 21. januara 1998. godine na groblju Mirogoj u Zagrebu u 13.30 h.

Na čelu Odbora za dženazu dr Sulejmana Mašovića biće muftija zagrebački šejh ef. Ljubović, a članovi Odbora: Reisu-l-ulema IZ-e BiH dr Mustafa ef. Ceric, predsjednik Sabora IZ-e BiH mr. Hidajet Nelmarija, ambasador BiH u Hrvatskoj prof. dr. Kasim Trnka, predsjednik Sabora IZ-e u Hrvatskoj Salih Sabić, predsjednik Odbora IZ-e Zagreb Mustafa Pinjanić, predsjednik SDA Hrvatske prof. dr. Semso Tanković, predsjednik nacionalne zajednice Bošnjaka prof. dr. Muradif Kulenović, predsjednik Merhameta Ahmet Hrkalović, predsjednik KDB Preporod i brojni drugi. Klanjat će glavni imam zagrebačke džamije Dževad ef. Hodžić, imam Aziz ef. Hasanović, hafiz Aziz ef. Ajli, prof. dr. Osman Mutić, prof. dr. Izet Aganović, dr. Sulejman Čandžić, ing. Ćamil Bekagić, prof. Abdulah Imširević, direktor Medrese Murat Hadžismailović, Mirsad Srebrenković, glavni imam u Rijeci Adem ef. Smajić, glavni imam u Dubrovniku Salkan ef. Berić, Muhamed Ali i Ali Nasuf.

JAČI U VJERI, BROJNIJI U SAFOVIMA

U petak sa džume namaza u Rožajama, 10. Ramazana, preselio je u vječnost na Ahiret rahmetli Hafiz Ramović, dugogodišnji džematlija džamije Sultan Murat II, pokopan u kućanskom groblju gdje mu je klanjan i dženaze namaz.

Tih i miran, pobožan i skrušen za života, rahmetlija je uvijek bio vesela lica, rado viđen u džamiji u džematu. Nije ostavio iza sebe upražnjeno mjesto u džamiji već je njegov sin Arif, pravnik, već odavno redovan džematlija i vrijedan aktivista u Islamskoj zajednici.

Ono što je ovdje posebno vrijedno pažnje jeste da je njegova mašovna dženaza skoro najbrojnija kad su u pitanju klanjači. Preko 400 ljudi je stalo u safove i po prvi put ubjedljivo pobijedilo posmatrače, kojih je ranije u Rožajama, kod mnogih dženaza bilo veoma. Osim toga što je to dobro bešare da se Allah dž.š. smilovao svome robu i rahmetliji Hafizu Ramoviću, to je i bešare da se Allah dž.š. smilovao mnogim muslimanima u rožajskoj čaršiji u ovim mubarek danima hiljadu Ramazana.

U duhu Allahove uputе, ono što žele vjernici će postići, a to su oni koji svoju namazsku obavezu ponizno obavljaju, molimo Allaha dž.š. da vjernike Islama svugdje i na svakom mjestu ponovno i uputi da postignu ono što žele. Amin!

F. M.

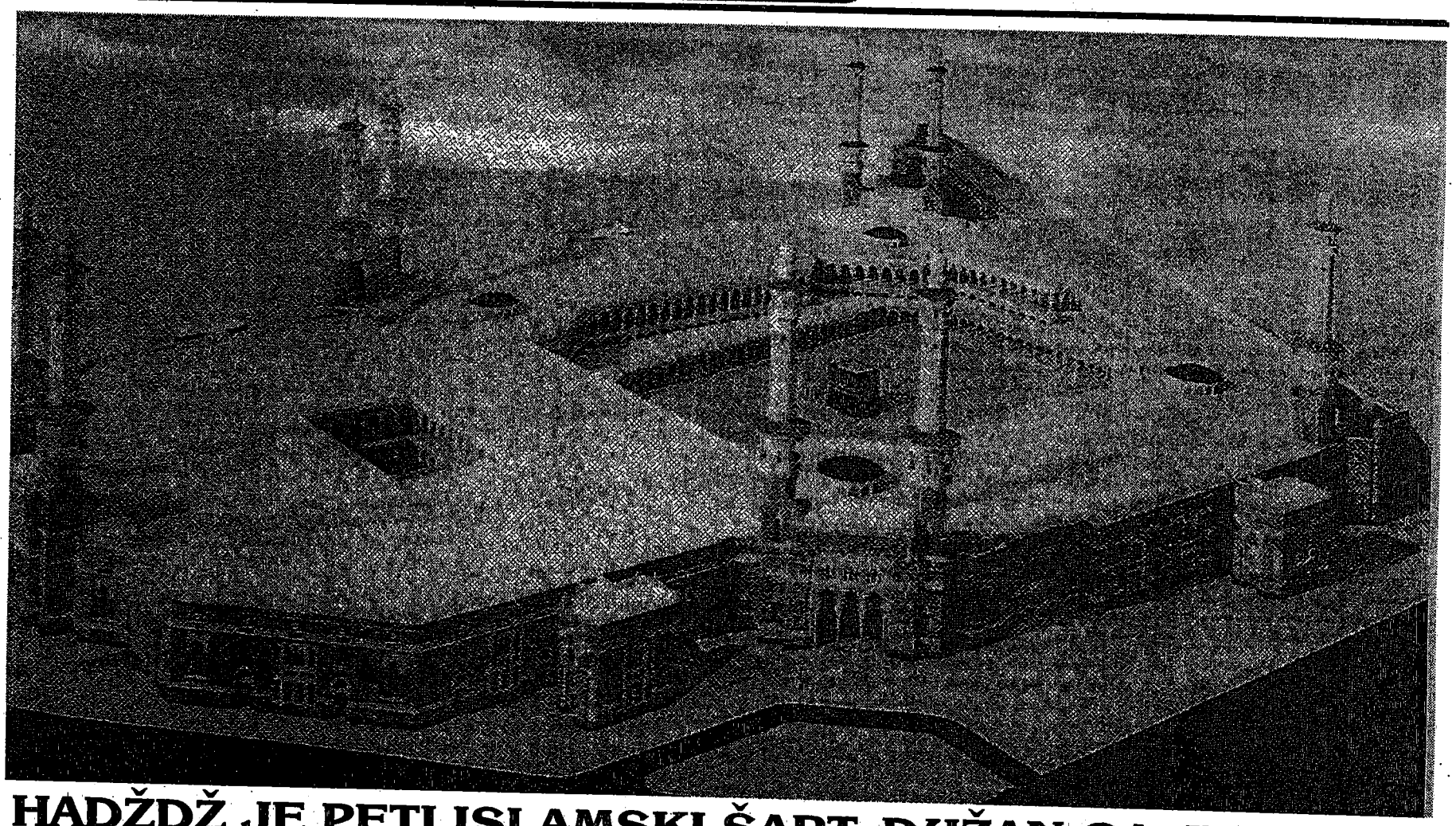

HADŽDŽ JE PETI ISLAMSKI ŠART, DUŽAN GA JE OBAVITI SVAKI PUNOLJETNI I ZDRAVI PRIPADNIK ISLAMA KOJI RASPOLAŽE POTREBNIM MATERIJALNIM MOGUĆNOSTIMA.

OD OVE GODINE MEŠIHAT ISLAMSKE ZAJEDNICE SANDŽAKA ORGANIZUJE ODLAZAK NA

HADŽDŽ

AVIONOM I AUTOBUSOM

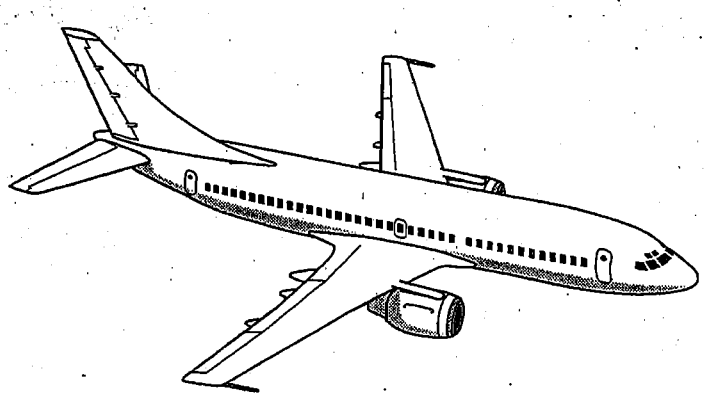

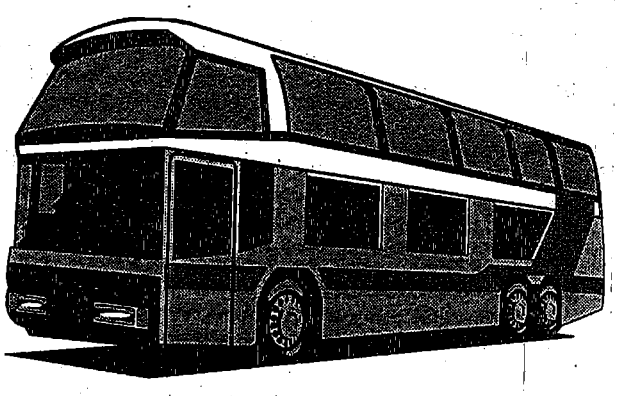

ZAINTERESOVANI SE MOGU PRIJAVITI NAJKASNIJE DO 10.02.1998. GODINE U PROSTORIJAMA MEŠIHATA, ZGRADA VAKUFA ul. 1. MAJ 70/B ILI NA TELEFON 020 25 626

MEŠIHAT IZ-e SANDŽAKA

ORGANIZUJE MEKTEB

Za djecu predškolskog uzrasta

Pravo upisa imaju sva djeca od 5 do 7 godina. Upis djece će se vršiti u prostorijama biblioteke Gazi-Isabeg do 27.01.1998. godine. Za dodatne informacije možete se obratiti lično u prostorijama Mešihata i biblioteke svakog radnog dana od 9 - 12[00] ili na telefon 25-626

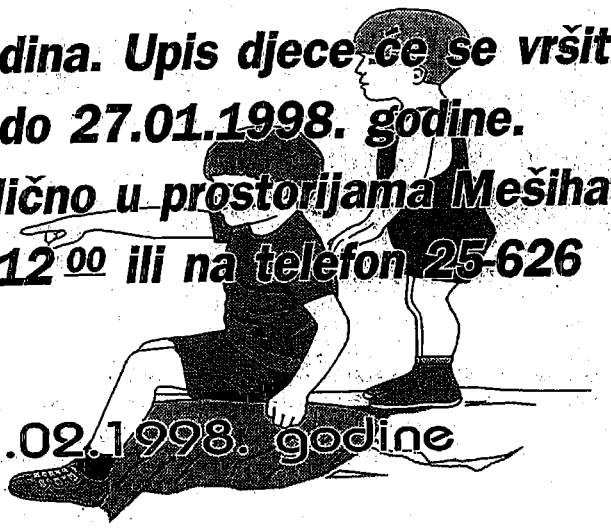

Mekteb počinje sa radom 02.02.1998. godine

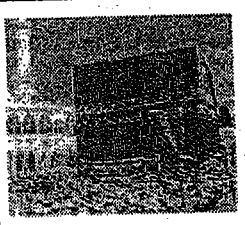

DIR. UJKANOVIĆ RASIM

PPU «UJKANOVIĆ»

EXPORT - IMPORT
NOVI PAZAR

SPECIJALIZOVANO PREDUZEĆE ZA: BEBI, DEČIJU OPREMU, MUŠKE I ŽENSKE PIDŽAME, ČARAPE, VEŠ I DRUGU TEKSTILNU ROBU

UL VELJKA VLAHOVIĆA BR. 3
Tel: 020/311-292 MOBILNI: 063/404-139

PPU «DINA 92»

EXPORT - IMPORT
NOVI PAZAR

SPECIJALIZOVANA PRODAVNICA ZA: ČARAPE, BEBI I DEČIJU OPREMU, KAO I RAZNE VRSTE ŽENSKIH PIDŽAMA I SVE VRSTE ŽENSKOG VEŠA

RAIF ŠEFĆET

Tel: 020/311-292
UL 1. Maj BR. 70

Šer

PREDUZEĆE ZA UNUTRAŠNJU I SPOLJNU TRGOVINU, PREVOZ I USLUGE

Novi Pazar, Prištinska 21, tel/fax 020/28-989, tel. 28-328, žiro-račun 42600-601-1-2304

UVOZNIK ZA:

- ŽVAKE
- LIZALICE
- BOMBONE
- KEKS I KRAKERE

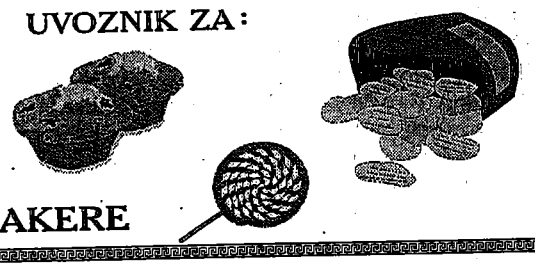

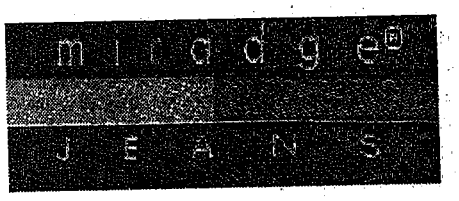

Kompletan j e a n s program na jednom mjestu

Novi Pazar, Jošanički kej bb, tel/fax 020 28 842

PC Perfect

PREDUZEĆE ZA PROJEKTOVANJE I IZRADU INFORMACIONIH SISTEMA

- IZRADA PROGRAMA ZA POSLOVNO KNJIGOVOTSTVO,
- PRODAJA, UGRADNJA I SERVIS PC RAČUNARA I RAČUNARSKIH MREŽA,
- OBUKA ZA RAD NA PC RAČUNARIMA.

NOVI PAZAR, 1. MAJ 70/b, Tel: 312-987

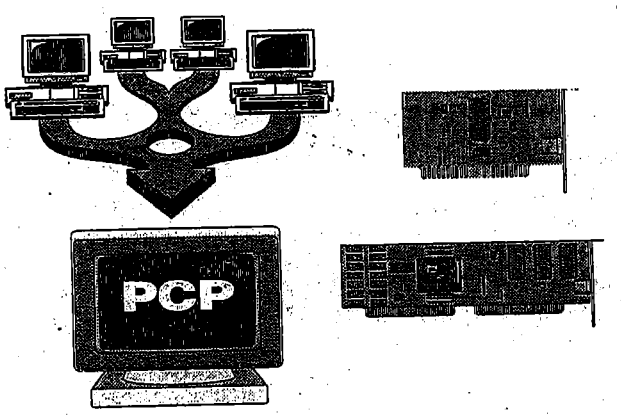

SJEĆANJE NA POSLANIKOVE ASHABE

Dova

"Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojoj koju Si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje."

EBU UBEJD IBNUL-DŽERRAH

Ime mu je Amir, a poznaje Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, od malehna. On dobro zna čovjeka kojega krase samo dobre osobine. To je Ebu Ubejd, čovjek zdravog uma i nepogrješivog rasuđivanja. To mu je omogućilo da istinu odvoji od neistine. Nije volio živjeti u tami i razvratu džahilijjeta Kurejšija.

Divno je kada čovjek koristi svoj um da bi ispunio samo Allahove želje. A Allah, dželle šanuhu, očekuje od svih da pravilno razmišljaju i rasuđuju. Vi dobro znate da u tom slučaju čovjek ne može biti izgubljen. Ebu Ubejd je iskreno vjerovao da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, dostojan da vodi svoj narod. "Hajde, Resulullah, razglasi svima da te Allah poslao da spasiš svijet od mraka, kao svjetiljka koja sja, i pozivaj ih Allahu. Ebu Ubejd, radijallahu anhu, će biti medu prvim mu'minima, koji će sigurno podržati tvoju Objavu i neće te razočarati."

I kaže Ebu Bekr svom prijatelju, šta je rekao pred Resulullahom, nakon Objave. I shvaća Ebu Ubejd da je Ebu Bekr u pravu u onome što je govorio Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Nije se dozvolio pokolebati. Zato se dogovorio s Ebu Bekrom da odu zajedno kod Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, i pred njim izgovore riječi istine. Koliko je slatka brzina koja je učinjena u težnji prema ispravnosti i spasu! Željeli bismo da smo i mi bili s tobom i da smo te pratili tamo kuda si išao. Onda bismo, iz tvojih čistih usta, čuli najljepše izraze koje poznaju Nebesa i Zemlja.

Međutim, mi danas to ponavljamo za tobom i čitamo o ljepoti i ispravnosti tvoga vjerovanja. Svjedočim da nema boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov poslanik. Allahume (Bože), i nas upiši među hrabre i prvake u imanu zajedno s Ebu Bekrom, Ebu Ubejdom i među sve ostale prvake Islama, Gospodaru naš!

I doznadoše sve Kurejšije da je Amir ibnu El-Džerrah prihvatio novu vjeru, uz Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Ebu Bekra, radijallahu anhu. Nisu mogli otrpjeti, niti dozvoliti čovjeku da napusti njihovu vjeru i vjeru njihovih očeva. Međutim, Ebu Ubejd nije tražio njihov pristanak, niti dozvolu za to. On hrabro, jasno i čvrsto stoji i kaže: "Nije nikakav prijestup da čovjek svjedoči da je Allah njegov Stvoritelj i Gospodar, koji zaslužuje da mu ibadet činimo, i to samo Njemu! Nije nikakav grijeh da pretekne u napredovanju i imanu. Neće škoditi sinu ovog sretnog grada, da prestigne džahile (neznalice) i starkelje."

Kurejšijski kružoci čuše riječi ovog junaka. Odlučili su, nasilnici, kojima je istina strana, zaustaviti napredovanje Islama. Međutim, shvatili su na kraju da će Objava opstati, čak kada bi se tome neprestano suprotstavljali svi ugledници i poglavari Kurejšija.

I tako prilazi Ebu Ubejd redu u kojem su Bilal, Suhejb i Habbab, radijallahu anhum. S njima podnosi zlostavljanja koja im čine mušrici. Zajedno s njima strpljivo podnosi i dijeli sve gorčine u ime zapovijedi Allaha, dželle šanuhu, i Njegova poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Ubejd je upozoravao svoje pleme, kao što je to činio i Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem. Međutim, njegovo

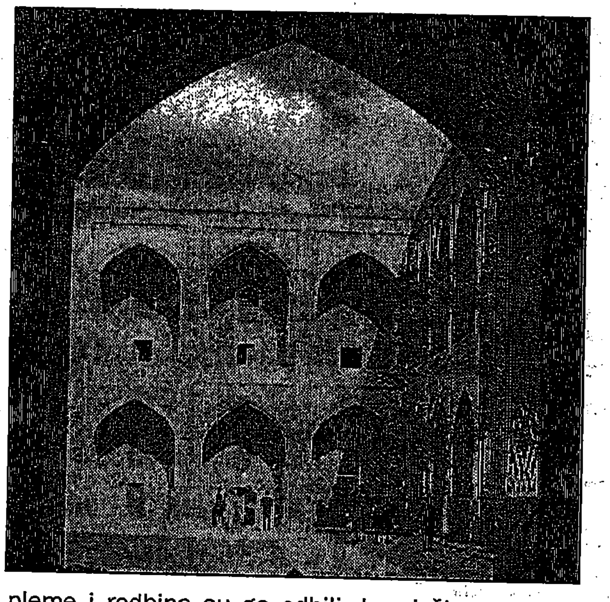

pleme i rodbina su ga odbili, kaznivši ga surovo, tako da bi se i planine pod njihovom kaznom pokolebale i uslišale im zahtjeve. Ali, onaj koji je čvrst i jak poput Ebu Ubejda, neće se pokolebati. Blago tebi, Amire, na tvom strpljenju i junaštvu! Svojom čvrstinom si slomio otpor nasilnika! Oni su te zlostavljali, ali ti nisi popustio! Zlostavljali su te, ali te nisu pokolebali! Uvijek si bio čvrste vjere! I hvala Allahu, dželle šanuhu, neka nisi popustio! Allah je usadio ljubav i snagu u srce tebi, neustrašivom borcu za istinu!

Pa neka bude blago i nama, koji čvrsto stojimo na putu Allahove Objave. Nosit ćemo svjetlo koje će upućivati druge prema Allahu, onako kako je to radio Ebu Ubejd, radijallahu anhu.

Kurejšije su sve više stezale mrežu oko Ebu Ubejda. Ipak ga nisu odvukli od njegove vjere. Iako je odlazio s muhadžirima u Abesiniju, nije mogao a da ne bude u prvim redovima borbe za Allahovu Objavu. Zato se iz Abesinije vratio u središte borbe, u Mekku. Vratio se da bi na sebe preuzeo dio tereta koji je nosio Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem. Uvijek je podržavao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i vjerovao mu, čak i kada su ga mnogi utjerivali u laž, pogotovo nakon Mi'radža. Bio je zajedno s Resulullahom, sallallahu alejhi ve sellem, i drugim muslimanima, kad su ih Kurejšije maltretirale i držale izolirane na brdu zvanom Ebu Talib. Tu, na tome mjestu, bili su zadržani i bojkotirani muslimani, zajedno s Benu Hašimom. Ebu Ubejd je tako ispio punu čašu gorčine. Zato je kod Allaha upisan zajedno sa strpljivima u dobru i zlu, sa svojim iskrenim i odanim imanom.

Ostao je neustrašiv borac i strpljiv junak, koji čvrsto vjeruje u Allahovu pomoć. Ta vjera i vjerovanje pomoći će Ebu Ubejdu na "Dan kad neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu čista srca dođe, biti spašen!" (XXVI ; 88, 89)

Došlo je do ušiju Ebu Ubejda da je sjeme Tevhida u svijetlom gradu Medini dozrelo, na rukama ashaba, i prvog junaka Objave, Musa'b ibnu Umejra. Tada je Ebu Ubejd poželio iskoristiti priliku da slobodno širi Allahove riječi. Zato je bio jedan od prvih koji su učinili hidžru da bi radio i sarađivao s Resulullahom - radi širenja i uzdizanja Allahove riječi.

Tamo, u Jesribu, grad je osvijetljen prisutnošću Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih ashaba, koji su s njim došli (Muhadžiri), i koji su ga srcem punim ljubavi dočekali, kao prijatelji i pristalice (Ensarije). Prema zahtjevu Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, Ebu Ubejd se u Medini pobratimio sa Sa'dom ibnu Mua'zom, vođom Ensarija, te ih je od tada vezivala čvrsta bratska veza, pa su zajedno doživjeli svoje najljepše dane. Obojica su bili bliski saradnici i savjetnici kod Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Bili su veoma mudri i strpljivi, a to je i zbog Allahove milosti prema njima. Osim toga, odlično su se snalazili u državničkim pitanjima.

(Iz knjige "Desetorica kojima je obećan džennet")

Dova

رَبِّ أَوْزِعْنِيٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ

LEKSIKON ISLAMA

HIKMA (ar. hikma), "mudrost". U starijim dijelovima Kur'ana, izraz je upotrijebljen za Poslanikovo [illegible] (II, 129; LXII, 2), a onda se u značenju izjednačio sa "svetom, objavljenom Knjigom" (III, 48, 75; 168; IV, 57; V, 110; XVI, 125; 43) i samim Kur'anom (II, 231; IV, 113; XXXIII, 34; LXII, 2). U svome prvotnom značenju, [illegible] se u s. II, 269; na Davuda primijenjeno u s. II, 252 i XXXVIII, 19; na mudrog Lukmana u s. XXXI, 11. Na zadnjem mjestu, Al-Bej Davi ga ovako objašnjava: "Hikma, u jezičnoj upotrebi učenjaka, označava usavršavanje ljudske duše usvajanjem spekulativnih znanosti i sklonosti ka [illegible] djelima, što je moguće savršenijim".

Rječnici pojam hikma određuju kao "spoznaju najboljih stvari posredstvom najboljeg znanja (ilm), istraživanje prave naravi stvari, kakva je u sebi, koliko je to čovjeku moguće" (Hadži Halifa). Konačno je riječ postala istog značenja kao falsafa, koja je prvotno označavala na arapskom jeziku obrađivanu grčku filozofiju.

Hikmat al-išraq je mistika koja potječe iz novoplatonizma, osvjetljavajuća (mušriqiyya) filozofija, iluminizam. Bila je poznata već za doba Ibn Sine (Avicenne), koji je napisao raspravu pod naslovom al-Hikma al-mušriqiyya, karakter onog tajnovitog koji joj je tada bio svojstven, kasnije se izgubio. I alkemičari su označavali svoju znanost hikmom.